

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Kasım-Aralık 2006

Sayı: 60

İki Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 2 YTL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

**Güne müdahale et,
Halk Savaşı'nı geliştir!**

**UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah.
İmam Murat Sok. No:14/1
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 521 34 30
FAKS: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışmaları Müdürü:
Numan BOZER
Baskı: Özdemir Matbaa
ISSN. 1303-0078
email: umutyayimcilik@ttnet.net.tr

BÜROLAR

◆ **KARTAL:** İSTASYON CAD. DÖRTLER APT.
NO: 4/2 KARTAL,
TEL: (0216) 306 16 02 Cep: 0538 299 35 52

◆ **ANKARA:** TUNA CAD. ÇANAKÇI İŞHANI
NO:11 KAT:3 DAİRE: 32 ÇANKAYA/ANKARA
TEL: (0312) 432 23 01 Cep: 0 535 562 33 72

◆ **İZMİR:** 856. SOKAK, NO: 48/203 KEMERALTI-
KONAK TEL: (0232) 446 78 07 Cep: 0 544 932 24 15

◆ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA
TEL: (0422) 325 78 13 Cep: 0 538 492 86 56

◆ **BURSA:** SELÇUK HATUN MAHALLESİ, ÜNLÜ
CAD, SÖNMEZ İŞ SARAYI KAT:2 NO: 185
HEYKEL
TEL: (0224) 224 09 98 Cep: 0 536 613 81 98

◆ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6 NO: 9
TEL: (0362) 435 64 57 Cep: 0 537 597 69 84

◆ **MERSİN:** ÇANKAYA MAH. SİLİFKE CAD.
ÜZÜM İŞHANI KAT: 1 NO: 47 MERSİN
Cep: 0 537 715 18 12

◆ **ERZİNCAN:** ORDU CAD. ORDU İŞHANI KAT:3
TEL: 0 446 223 67 18 Cep: 0 536 697 94 19

**Yurtdışı Hesap Numaraları
Emriye Demirkır**

Ziraat Bankası İstanbul/Aksaray Şubesi
Euro Hesabı: 0751 0067 5731 0000 009
TL Hesabı: 0751 0067 5743 0000 009
İş Bankası İstanbul/Aksaray Şub.
Euro Hesabı: 1002 1130549-TL Hesabı: 1002
1180043
Vakıfbank Valide Sultan Şubesi
Euro Hesabı: 00158 048 000 213746

PARTİZAN'DAN

Merhaba,

Emperyalistler, iş birlikçileri ve uşakları, kendileri için “**korku verici**” olan (ve zaten **itiraf ettikleri**) işgal ettikleri ülkelerde yaşanan direnişler karşısında tam bir çıkmaz içindedirler. Bunun yanında kurulduğu günden bugüne bölge halkına kan kusturan İsrail Siyonizmi, Filistin halkını tüm dünyanın gözü önünde katletmeye devam etmektedir. **8 Kasım** tarihinde **Beyt Hanun**'da İsrail Siyonizmi tarafından, tanklardan top atışları ve Apache helikopterlerinden fırlatılan füzelerle yapılan saldırı sonucu çoğunluğunu çocukların oluşturduğu 18 kişi yaşamını yitirdi. **Ancak tüm bu saldırılara rağmen, emperyalistler açısından sürecin daha da zorlu geçeceği ortadadır.** Çünkü onların saldırıları karşısında ezilenler de boş durmamakta, intikam yeminlerini tazelemektedir. Beyt Hanun'da katledilen Filistinli çocukların cenazelerinde edilen yeminler, emperyalizmin ve uşaklarının ölüm fermanından başka birşey değildir. Yine işgal altındaki ülkelerde özellikle Irak'ta devam eden direnişler, silahlı mücadeleler bize önemli dersler sunmaktadır. Bu derslerin başında emperyalistlerin tüm saldırıları karşısında bizleri yenilmez kılanın kitlelerin gücü olduğu gelmektedir.

2006 yılının son sayısı olan dergimizin bu sayısında yer alan yazılardan ilki, dünyada ve ülkemizdeki gelişmelerin bazılarına yer vererek, yorumlamaktadır. Yukarıda bahsini ettiğimiz konulara değinen yazı ayrıca KKK'nın ateşkes süreci ve bu süreçte egemenler cephesinden yapılan açıklamalara da yer vermektedir.

İkinci yazımız olan “**21. Asırda Emperyalizm ve Halk Savaşı**” ise genel olarak dünyada ve ülkemizdeki durumu özetledikten sonra, Halk Savaşı'nın genel ilkelelerini açmaya çalışmaktadır. Yine buna paralel olarak, geçen sayımızda ilk bölümünü yayınladığımız Filipinler **Yeni Halk Ordusu**'nun oluşum sürecini anlatan yazının ikinci ve son bölümünü de yayınlıyoruz. Önümüzdeki sayılarımızda da aynı içerikli yazılarımız yayımlanacaktır.

Yine **Monthly Review** dergisi'nde yayınlanan **Çin'de Emekçi Sınıfların Durumu** başlıklı yazıyı da okurlarımızın beğenisine sunuyoruz.

Yeni bir yılda yeni sayımızda buluşmak dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

- Güne müdahale et, Halk Savaşı'nı geliştir 2
- Yirmibirinci asırda emperyalizm ve Halk Savaşı 7
- Uzun süreli Halk Savaşı için elverişli durum 36
- Çin'de emekçi sınıfların durumu 51
- Kültür Devrimi'nin yaratıcısı ve hedefi 70

Türk egemen sınıfları, başta Kürt meselesi ve ekonominin gidişatı olmak üzere bir dizi sorunla başa çıkamamanın acizliğiyle bir yandan emekçi halka ve devrimcilere saldırırken diğer yandan yaklaşan seçimlere yönelik planlarını yapmanın hazırlığı içinde.

“Şurası açık ki, Irak’ta içinde bulunduğumuz ikinci aşama yeterince iyi veya yeterince hızlı gitmiyor.” (Rumsfeld)

“Irak’taki şiddetin boyutu, gerçekten korku verici. Kötülüğün bu boyuta ulaşacağını tahmin edemedim.” (Perle)

Emperyalistler için “korku verici” olan ve önceden “tahmin” dahi edemediklerini bu sözlerle ifade ettikleri direniş, emperyalist işgalciler tarafından 2003’te hesaba katılmaya değmeyecek bir olguydu. Ancak bugün, bu hesaba katılmayan direniş sonucunda ABD, Irak’tan çekilip çekilmemeyi tartışıyor, neo-con (yeni muhafazakârlar) yönetiminin son Kongre seçimleriyle birlikte altı boşalıyor, başlangıçta sıralanan bir dizi ülkeye askeri işgal saldırısı planları “Irak batağında” saplanıp kalıyordu. Irak’taki direniş sadece Ortadoğu’yu değil, tüm uluslararası dengeleri, bu bölgeyle bir şekil-

de ilişkide olan tüm ülke yönetimlerini ve iç siyasetlerini etkiler boyutta ilerliyor. Öyle ki, ABD yönetimindeki şahinler Irak fiyaskosundan birbirlerini sorumlu tutma yarışına giriyor. (“Alınması gereken kararlar alınmadı veya zamanında alınmadı. Sürekli görüş ayrılıkları tartışıldı. Bu durumdan Başkan’ı sorumlu tutmak zorundasınız” –R. Perle)

Irak’ta emperyalist işgalin 3.5 yıllık bilançosu tüm taraflar tarafından farklı rakamlarla ifade edilse de herkes tarafından kabul gören gerçeklik direniş güçlerinin tabanının ve savaşı gücünün hızlı bir şekilde arttığı yönünde. Verili rakamlara göre 2003’ten 2006’ya bu sayı 25 kat artmış durumda. Irak’ta işgalin başlangıcından bugüne kadar 5 bine yakın işgal askeri ve 30 binin üzerinde işbirlikçinin öldürüldüğü açıklanıyor. Geçmişte Vietnam’da olduğu gibi Irak sendromu nedeniyle intihar eden ABD’li asker sayısı da

Kongre seçimlerindeki halkın oyu Irak ve ekonomik duruma bir tepki olarak yorumlanabilecekken, diğer yandan ABD emperyalizminin iç ve dış politikalarının değişeceğini en hafifinden ummak dahi çok ciddi bir yanılıdır.

100. İşgal güçleri ise bu gerçekliği askeri gücüyle ortadan kaldıramamanın acizliğiyle Irak topraklarını üçe bölme planını yaşama geçirmenin sinyallerini veriyor. Önderlikleri tutarlı bir anti-emperyalist çizgide olmayan direniş örgütlerinin (Irak'ta her biri birkaç yüz ile 15 bin arasında değişen silahlı güce sahip 20 civarında direniş örgütü olduğu söyleniyor) ise bu bölünmenin karşısında durmaktan başka bir çıkar yolu bulunmuyor. Sınıflar mücadelesi tarihi kadar eski olan böl-parçala-yönet politikalarının emperyalistler tarafından Irak'ta da sahneye konulması engellenmeksizin işgalin ortadan kaldırılması ve tüm işgalcilerin ülke topraklarından defedilmesi mümkün değildir. Ancak bundan sonra ulusların kendi kaderini tayin hakkı temelinde Irak'ın geleceği tartışılabilir olacaktır. Bu süreç aynı zamanda ABD'nin büyük ülküsü Genişletilmiş Ortadoğu Projesi'nin de iflasının ilanıdır.

Emperyalist işgalci güçlerin başını çeken ABD emperyalizminin günümüz sözcüleri açısından kendi ülkeleri

içinde de durumun iyi olduğundan bahsetmek mümkün değil. 7 Kasım'da yapılan ABD Kongre seçimlerinde Kongre'nin kontrolünü Demokratlara kaptıran neo-conlar idaresindeki Cumhuriyetçilerin oy kaybının en önemli nedeni Irak'tan gelen ABD askerlerinin cenazeleri ve yine bununla sıkı sıkıya bağlı olarak ülkedeki ekonomik gidişat olarak gösteriliyor. Seçim sonuçlarına göre Demokratlar 1994'ten bu yana ilk defa hem Temsilciler Meclisi'nde hem de Senato'da kontrolü ele geçirmiş bulunuyorlar. Bush'a Kongre'nin her iki kanadını da karşı tarafa kaptırması sonucu oluşan durumda "**topal ördek**" deniliyor. Çünkü ABD yönetim sisteminde Başkan'ın birçok yetkisine karşın Kongre'nin de bütçe, yasama ve denetleme gibi önemli yetkileri bulunuyor.

Irak'ta yukarıda bahsettiğimiz düzlemde sürekli gerileyen, kötüleşen, yolunda gitmeyen işler, ekonomik alandaki sorunları da çıkarmaz yola sokuyor. Yapılan araştırmalar ABD'de gelir dağılımının hızla bozulmakta olduğunu gösteriyor. "**GSYH sürekli artarken ortalama bi-**

reyin geliri azalıyor. Sıradan Amerikalılar giderek fakirleşiyor." (Joseph Stiglitz) ABD ekonomisi, Temmuz-Ağustos-Eylül 2006 döneminde yüzde 1.6 oranında büyüyerek 2.2 seviyesinde olan beklentinin de altında kaldı. Bu oran aynı zamanda, son üç yılı aşkın sürenin en kötü ekonomik büyüme performansı olarak değerlendiriliyor. Ayrıca artan cari işlemler açığı, ABD'nin gün geçtikçe borçlandığı anlamına geliyor. "**Eskiden ABD dışarıya kredi veren bir ülke konumundayken bugün dışarıdan büyük hacimlerle borçlanan bir ülke konumuna geldi.**"

Kongre seçimlerindeki halkın oyu Irak ve ekonomik duruma bir tepki olarak yorumlanabilecekken, diğer yandan ABD emperyalizminin iç ve dış politikalarının değişeceğini en hafifinden ummak dahi çok ciddi bir yanılıdır. Irak'ın işgalindeki kilit isimlerden ABD Dışişleri Bakanı Rumsfeld'in seçimlerin ardından istifa etmesi/ettirilmesi, "Karanlıklar Prensi" olarak anılan Richard Perle'nin itirafları vs. dış politikada yani saldırganlık ve işgalde geri adım atılmasının

sinyalleri olarak değerlendirilse de, sadece Rumsfeld'in yerine getirilen **Robert Gates**'in geçmişi emperyalizmin tabiatını anlamayanlara/bilmeyenlere bu politikaların ısrarla ve hızla sürdürülmeye devam edeceğini göstermektedir. 1991-1993 yılları arasında **CIA Başkanlığı** yapmış olan Gates, Rus Sosyal Emperyalizminin Afganistan işgaline karşı Afganistan'da Taliban örgütlenmesinde önemli rol oynamış bir şahsiyet. Bugünlerde ise ABD'nin Irak'taki çıkmazını Irak'ın üçe bölünmesiyle aşabileceğini savunan grubun içinde yer alıyor. Kısacası ABD Kongre seçimlerinde Bush ve avanesinin yenilgisi ABD halkı açısından bir tepki olsa da, bunun anlamı Irak'ta ya da hedefteki diğer ülkelere yönelik ABD emperyalizminin politikalarının değişeceği değildir. Bugün Irak'ta işgal gücü olarak bulunan **152 bin ABD askerinin** ülkelerine geri dönmesi emperyalizm açısından yenilginin tescillenmesi olacağı için

başta kim geçerse geçsin mümkün değildir. Çırpındıkça batmakta olan ABD için bugün en tartışılabilir durum, işgal ettiği bölgelerde inşa ettiği dev üslere ve Irak Kürdistanı'na çekilerek bölgeyi buradan kontrol etmek olacaktır. Üçe bölünmüş bir ülkede Iraklılar birbirleriyle mezhepsel temelde savaşırken, bölgedeki isteklerini gerçekleştirebilmenin tek yolu ABD için bugün budur.

İçinde bulunduğumuz bölge ve göbekten bağımlı olduğumuz emperyalizm açısından hal böyleyken, ülkedeki durumun istikrar sağlanması mümkün değildir. Nitekim, Türk egemen sınıfları, başta Kürt meselesi ve ekonominin gidişatı olmak üzere bir dizi sorunla başa çıkamamanın acizliğiyle bir yandan emekçi halka ve devrimcilere saldırırken diğer yandan yaklaşan seçimlere yönelik planlarını yapmanın hazırlığı içindeler.

Bilindiği üzere PKK önderliğinin (A. Öcalan) 7 Eylül'de ulusal harekete dönük,

kamuoyuna açıklanmayan ateşkes çağrısı ve "**Başta ABD'nin 15 Ağustos'ta yaptığı yazılı açıklaması, çeşitli uluslararası güçler ve kurumlar ile Federal Irak Cumhuriyeti, Güney Kürdistan Bölge Hükümeti ve değişik çevrelerin ateşkes veya silah bırakma çağrıları**" ve "**Türkiye'de ise sorumluluk taşıyan bazı kurumlar ile DTP başta olmak üzere çeşitli çevreler, Barış Anaları, Kürdistan Dindarları, aydın-yazar ve sanatçı kesimlerden**" gelen ateşkes çağrıları sonucu 1 Ekim tarihinden itibaren PKK tek taraflı ateşkes kararı aldı.

PKK'nin ateşkes ilanında etkili olanların başında ABD'nin olması oldukça dikkat çekicidir. ABD emperyalizminin özellikle Irak'ta saplandığı bataklık sonucu işgal ettiği bölgede tek tutunabildiği yer Irak Kürdistanı'dır. İşbirlikçi Kürt önderlerinin ABD emperyalizminin kuklaları ve taşeronları olarak bölgede önemli bir

güç haline gelmesi Türkiye'deki Kürt ulusal burjuvazisinin de iştahını kabartmış durumdadır. Uzun süredir, çeşitli ABD'li yetkililerle yapılan "gayri resmi" görüşmeler sonucunda Türkiye'ye PKK Koordinatörünün atanmasının hemen ardından ateşkesin ilan edilmesi ise kesinlikle tesadüfle açıklanamayacak bir gelişmedir. PKK tarafından "Başta ABD olmak üzere" ile başlayan açıklamalar yapılması da artık olağan bir hale gelmiş durumda. PKK'nin, ilan ettiği bu 5. ateşkesteki kendinden gayet emin ifadeler kullanması da bu şekilde açıklanabilir.

Ateşkes meselesine yaklaşımda kuşkusuz en çarpıcı yönü oluşturan Mehmet Ağar'ın yanıtı oldu. "**Dağda silah tutacaklarına düz ovada siyaset yapsınlar**" sözleriyle ve ardından Genelkurmay'ın çıkışlarına karşı da (sonrasında kimi rötuşlara gitse de) "**Benim dönemimde asker konuşmaz**" ifadeleri sürecin değerlendirilmesinde en önemli noktaları oluşturuyordu. Zira bu sözler bir dönemin sözde terörle mücadelesinde tüm kirli yöntemleri kullanmaktan çekinmemiş, yaptıkları bin operasyonla her fırsatta övünen, devletçi ve şovenist kesimin önemli şahsiyetlerinden birinden gelmişti. Ağar'ın bu sözlerinin oy avcılığı ile açıklanmaya çalışılması mümkün değildir, zira Ağar'ın hedef kitlesi ne Kürt Ulusal Hareketinin tabanı ne de demokratik-ilerici kesimdir. Ağar gibi PKK ile savaşta en ön saflarla yer almış bir şahsiyetin (Zaza olmasına ve

kendisinin "**genel olarak değiştiğini**" iddia etmesine karşın) birden ulusal harekete sempati duymasının da imkanı yoktur. Bu durumda geriye tek bir seçenek kalmıştır, ABD emperyalizminin bölgedeki plan ve projelerinde Kürtlerin yerine dair yaptığı değerlendirme, TC devletinden konuya ilişkin yaklaşımını değiştirmesini istemesi ve bunu da Ağar gibi devleti temsil eden ve milliyetçi-şovenist kesimlerde etkili bir

Diyarbakır'dan geçer" sözünün neden toplum tarafından sahiplenmediği" sorusuna verdiği yanıtta "Doğru zamanda, doğru söz, doğru ağız gerekli" ifadesiyle tam da bu konuya açıklık getiriyordu aslında.

Mehmet Ağar'ın bu çıkışının ardından **Avni Özgürel**, **Ümit Akdağ** gibi faşistler de bu sözlerin üzerine atladı. Avni Özgürel Türkiye'nin acilen Kürt meselesine bakışını değiştirmesi ve

isim üzerinden gerçekleştirilmesidir. Zira böylesi sözleri ne "**Ateş edilmezse ordu da durduk yerde operasyon yapmaz**" diye bir çıkış yapmaya çalışan Başbakan R.T. Erdoğan, ne de bir başka lider söylemeye cesaret ederdi. Bunca yıldır PKK karşıtlığı üzerinden ve Kürt düşmanlığıyla politika yapılmış bir ülkede ateşkesle yanıt verilmesi yönünde bir söylem ancak bizzat devlet eliyle geliştirilen şovenizmin tepkisini almayacak bir kişi tarafından yapılmalıydı. Nitekim Ağar da kendisine yöneltilen "Mesut Yılmaz'ın 'AB'nin yolu

yeni politikalar üretmesi gerektiğini söylerken; Ümit Özdağ "**M. Ağar'ın çıkışını biraz temkinli**" olsa da olumlu bulduğunu ifade ederken, bunun için biraz daha zamana ihtiyaç olduğunu da eklemeyen edemiyor. Bu rolü oynayabilecek en iyi aktörün bulunduğu kimse'nin şüphesi yok görünüyör. Ancak Kürt sorunuyla ilgili açıklamaların zamanı geldiğini belirten M. Ağar, ABD planına dahil olduğu yönündeki değerlendirmeler karşısında da "**Allahtan korkun**" diyerek savunmaya geçmektedir. M. Ağar, Habertürk Genel

Yayın Yönetmeni **Melih Meriç**, gazeteci-yazar **Avni Özgürel**, **İsmail Küçükkaya** ve **Taki Doğan**'ın sorularını yanıtlarken ateşkesin seçimlerden sonra da devam etmesi gerektiğini ifade etti. Bu anlamda yalnız olmadığını ve bunun bireysel bir çıkış olmadığını kanıtlamak istercesine askeri ve bürokratik kesimlerin yanı sıra eski çalışma arkadaşı, elli kanlı bir başka katil **Korkut Eken**'in de kendisine destek verdiğini ifade etti. (Kuşkusuz Mehmet Ağar'ı destekleyen sadece Eken değil, ABD'de saltanatını sürdüren ancak Türkiye'nin iç siyasetine oralardan müdahale eden **Fetullah Gülen** de Ağar'ı desteklediğini açıklamıştı.)

ABD ve TC devleti PKK ve ateşkes meselesinde bu şekilde tavrı takınmaya çalışırken, esas olarak PKK'nin tavrı üzerinde durmak gerekir. PKK'nin Ağar'ın çıkışını "anamlı bir tutum", "doğrusunu yapmış" şeklinde yorumlaması da ABD emperyalizminin imzasını taşıyan bu planı kabul ettiğini göstermektedir. Önce Öcalan'ın da-

ha sonra Karayılan'ın Mayıs ayını son tarih olarak vermesi Ağar'ın "seçimlerin sonrasını bekleyin" mesajı ile nasıl değişecek önümüzdeki süreçte göreceğiz. Kürt halkı ise önderlik olarak kabul ettiği adrese olan güveniyle bir yandan ateşkesi desteklerken diğer yanıyla da devlete olan tam güvensizliğiyle bunun da bir sonuca varmayacağını görmekte ve bunu her fırsatta dile getirmektedir. Özellikle Kürt illerini vuran sel felaketi ve devletin bu felaket karşısındaki "görmüyorum, duymuyorum, dolayısıyla da yoktur" yaklaşımını da Kürtler, bu eksende değerlendirmektedir. Ulusal çapta yapılan 3. DTP Gençlik Kongresi'ne gençlerden çok kadın, çocuk ve yaşlıların itibar etmesinin nedeninin bir yanını da bu güvensizliğin ve son süreçteki politikaların oluşturduğunu görmek gerekmektedir.

Kürt Ulusal Hareketine bugün yön veren politikaları, çizgisi vb. karşısında bizim duruşumuz ise net olmalıdır. Bir yanıyla ateşkesle, silahların bırakılmasıyla Kürt ulusal

meselesinin çözümü mümkün olmadığı açıkça propaganda edilirken diğer yanıyla Kürt hareketinin kendisini yasal ve demokratik zeminde de ifade edebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması yönündeki demokratik talep desteklenmelidir. Ancak kabul edilemez olan bir şey varsa o da, Kürt halkının yaşadığı zulme, esarete, imha ve inkâr politikalarına karşı sessiz kalmaktır. Bir süredir –özellikle de ABD'nin Irak'ı işgaliyle birlikte- uluslararası alanda tartışılan ve politika yürütülen ve Proletarya Partisi tarafından da ülkedeki temel meselelerden biri olarak kabul edilen bir meselede politikalar sadece Kürt Ulusal Hareketinin bugün geldiği noktanın eleştirisi üzerine kurulur ve devletin Kürt halkına ve onun önderliğini kabul ettiği harekete yönelik imha ve inkâr politikalarına karşı somut ve pratik bir tavrı geliştirilmezse, tüm eleştirilerin havada kalacağını unutmamak gerekir.

Türk egemen sınıflarının emperyalizmin talimatlarını uygulamakta zorlandığı ve bununla bağlantılı olarak da sadece devrimci ve komünistleri değil tüm toplumu hedef tahtasına oturttuğu süreçte yapılacaklar, üzerimize düşen görevler çok daha fazladır. Hem güncel politikalara karşı tavrı geliştirmek ve hem de bu tavrın hizmet etmesi gereken, stratejik olarak belirlenen Halk Savaşı'nı yükseltmek için kendimizi ve kitleleri örgütlemenin önemini bir kez daha vurgulamak önemlidir.

YİRMİBİRİNCİ ASIRDA EMPERYALİZM VE HALK SAVAŞI

Burjuvazinin bu "bitti", "öldü" ve "tarihin sonu" geldi saçmalıkları, burjuvazinin tarih sahnesine çıkması ve feodalizmi geri plana itmesi karşısında feodalitenin çılgınlıklarına, sayıklamalarına ne kadar da benziyordu! Ancak kazanan hiç kuşkusuz ki madde- nin -ve tarihin- binlerce yıllık ilerleyişi oldu. Feodalizm tarih sahnesindeki egemen sürecini kaybetti. Burjuvazi tüm ihtişamıyla yeni sürecin egemen gücü haline geldi.

Giriş:

21. yüzyılın başlarında olduğumuz bu tarihsel süreçte, insanlık tarihi yeni toplumsal devrimlerin öngününde bulunuyor. İçinden geçtiğimiz bu tarihsel kesit, 150 yılı aşan bir süre önce Komünist Manifesto'da cüretli bir biçimde ortaya konulan; "*Komünistler, kendi görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Hedeflerine ancak tüm mevcut toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşabileceğini açıkça ilân ediyorlar. Varsın egemen sınıflar bir komünist devrim korkusuyla titresinler. Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yok. Kazanacakları bir dünya var*" çağrısıyla hareket ederek bir dizi başarılı devrimlerin gerçekleştirilmesi ve bu devrimler karşısında kelimenin gerçek anlamıyla egemen sınıfların komünist bir devrim korkusuyla Türkçedeki güzel bir ifadeyle "tir tir titredikleri" bir süre-

cin ardından; gerçekleştirilen bu devrimlerde yaşanan geriye dönüşlerin sonucunda egemen sınıfların rahat bir nefes aldıkları ama asla "hakkı korkularını" bir kenara atmadıkları bir sürecin başlangıcına denk geliyor.

Evet, egemen sınıflar açık ve seçik bir biçimde ilan edilen ve pratikte başarılı bir biçimde ortaya konulan devrimlerin geriye çekilişleri karşısında, sınıfsal kinleri ve hiç kuşkusuz ki korkularının ürünü olan birikmiş öfkelerini abartılı bir biçimde göstererek "devrimlerin sonu"nu ilan ettiler. Sınıfların ortadan kalktığını, ideolojilerin öldüğünü, devrimlerin ve sosyalizmin yenildiğini, bu kadar sıklıkla propaganda etmeleri bir yandan onların karşı devrimci çabalarının ürünüyken, diğer yandan da kendilerini bu yalana inandırma amacından kaynaklanmaktaydı. Durum bu özelliğiyle yine Türkçede kullanılan, "bir şeyi/yalanı üst üste kırk kere söyler-sen gerçekleşir" deyimini an-

Ekim ve Çin devrimleri gibi insanlık tarihi açısından muazzam önemde olan gelişmeler ve bu gelişmeler sonucunda yaşanan iktidar deneyimlerinin üzeri ve bu pratiklerin bizlere kazandırdığı dersler ve deneyimler, egemen sınıfların ucuz propagandalarıyla örtülemez.

diriyordu.

Burjuvazinin bu "bitti", "öldü" ve "tarihin sonu" geldi saçmalıkları, burjuvazinin tarih sahnesine çıkması ve feodalizmi geri plana itmesi karşısında feodalitenin çığıllıklarına, sayıklamalarına ne kadar da benziyordu! Ancak kazanan hiç kuşkusuz ki maddenin –ve tarihin- binlerce yıllık ilerleyişi oldu. Feodalizm tarih sahnesindeki egemen sürecini kaybetti. Burjuvazi tüm ihtişamıyla yeni sürecin egemen gücü haline geldi. Feodalizm, burjuvazinin yanında ve onunla ittifak halinde eski şaşaalı günlerinden uzak ama yine de egemen güçler safında kaldı. Çünkü kapitalizm tüm devrimciliğiyle eski sınıfa yere sererken aynı zamanda tüm ihtişamıyla yeni bir devrimci sınıfa yaratıyordu. Bu sınıf proletaryaydı. Proletaryanın tarih sahnesine çıkışı, burjuvaziyi eski düşmanı ile ittifaka itti. Artık burjuvazi eski düşmanını yeni düşmanı karşısında müttefik ilan ediyor ve giderek gericileşiyordu. Üstüne üstlük 20. yüzyılda gerçekleşen başarılı devrimler, burjuvazinin tüm bu korkusunu alabildiğince artırıyordu.

İşte bu korkuyla doğru orantılı bir biçimde burjuvazi, işçi sınıfı ve ezilen halklar

tarafından gerçekleştirilen devrimlerle kurulan iktidarlarda yaşanan geriye dönüşleri alabildiğine abarttı. Madenin -ve tarihin- binlerce yıllık gelişiminin önüne geçebilme çabasıyla -umutsuzca- bir karşı propaganda içine girdi. Bu karşı propaganda, proletaryanın ve ezilen halkların şanlı kalkışmalarını ve iktidar deneyimlerini yok sayan, görmezden gelen bir içerik barındırıyordu. Ancak yaşananlar ve tarihsel gerçekler unutulabilir mi? Proletaryanın ve ezilen halkların 20. yüzyılın önemli bir tarihsel kesitinde devrimler gerçekleştirdiği, iktidarı ele geçirdiği ve üstelik –tarihsel önemi olan- belli bir yönetme pratiği sergilediği gerçeğinin üzeri örtülebilir mi?

Kuşkusuz ki Ekim ve Çin devrimleri gibi insanlık tarihi açısından muazzam önemde olan gelişmeler ve bu gelişmeler sonucunda yaşanan iktidar deneyimlerinin üzeri ve bu pratiklerin bizlere kazandırdığı dersler ve deneyimler, egemen sınıfların ucuz propagandalarıyla örtülemez. Bu deneyimler ve dersler, proletarya ve ezilen halkların bilinç hanesine çoktan yazılmıştır. Egemen sınıflar varsın bu tarihsel geçmişi yok saysınlar. İdeolojilerin öldüğünü, devrim ve sosyalizm dü-

şünün bittiğini, sınıfların ortadan kalktığını ilan etsinler. Onlar yalanlarıyla kendilerini kandırıyorlar. Yalanlarının ecellerine faydasının olmadığını 21. yüzyılda yaşayarak görecekleler.

Marksist-Leninist-Maoistler ise yaşanan bu tarihsel süreci, olumlulukları ve olumsuzluklarıyla bir bütün olarak değerlendirmektedir. Ne kendimizi kandırıyoruz, ne de sonuçsuz ütopyalar peşindeyiz. Devrimci bir gerçekçilik içindeyiz. Ve bu devrimci gerçekçilik bize, proletarya ve ezilen halkların iktidarlarında yaşanan geriye dönüşler karşısında doğru bir hatta durmamızı sağlamaktadır.

Tam da bu nedenle Komünist Manifesto'nun ilanından günümüze kadar geçen süre içinde yaşananlara, (Bir insan ömrü açısından düşünüldüğünde uzun sayılabilir ancak dünya tarihi düşünüldüğünde bu süreç çok kısadır) proletarya ve ezilen halklar cephesinden bakıldığında durum hiç de egemen sınıfların iddia ettikleri biçimde değildir. Evet, Komünist Manifesto'nun ilanından sonra yeryüzünde gerçekleştirilen devrimler sonucunda kurulan sosyalist ve demokratik halk iktidarlara bir bir yenilmişti. Dünya üzerinde Sosyalist ve Demokratik Halk İktidarı'nı uygulayan devlet kalmamıştı. Ama bu sosyalizmin ve devrimlerin sonunun geldiği, ideolojilerin öldüğü, sınıfların ortadan kalktığı anlamına mı geliyordu? Tabii ki hayır. Bu süreç proletarya ve ezilen halklar açısından, devrimlerin gerçekleştirilmesi, iktida-

rin ele geçirilmesi ve en önemlisi de iktidarın sürdürülmesi açısından muazzam dersler ve deneyimlerle dolu bir süreç anlamına geliyordu.

Yaşanan bu tarihsel süreç proletaryaya, emperyalizm ve proleter devrimler çağıının Marksizm'i olan Leninizm'i ve sosyalizm ve sosyalist devrimlerin sürdürülmesinde önemli bir denek taşı olan Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni ve bu anlamıyla günümüzün Marksizm'i olan Maoizm'i kazandırdı. Meseleye bu açıdan baktığımızda, yaşanan bu tarihsel süreç aynı zamanda, proletarya ve ezilen halklar açısından tarihsel kazanımların/iktidar deneyimlerinin olduğu bir süreç olarak değerlendirilmelidir.

İşçi sınıfı ve ezilen halklar, Paris Komünü'nden sonra dünya tarihinde ilk kez, Ekim Devrimi ve ardından Çin Devrimi ve bir dizi devrimle birlikte tarih sahnesine kendi iktidarlarını çıkarmışlardır. Dünya tarihinde ilk kez Komünist Manifesto'da ilan edilenlerin uygulanabilir olduğu, işçi sınıfı ve ezilen halkların iktidarlarının başarılabildiği sosyal pratikte gösterilmiştir. Bu tarihsel önemde bir olaydır.

MLM'ler; sosyalist iktidarlarda yaşanan geriye dönüşleri, uygulamayla ilgili, pratikle ilgili sonuçlar olarak değerlendirmekte ve her zaman değiştirilebilir özellikleri içinde taşıdığı görüşünü taşımaktadır. Sosyalist aşamada da "hangi yol'un, burjuva yolun mu, sosyalist yolun mu, kazanacağını henüz belli olmadığı" ve tam da bu nedenle sınıf mücadelesinin

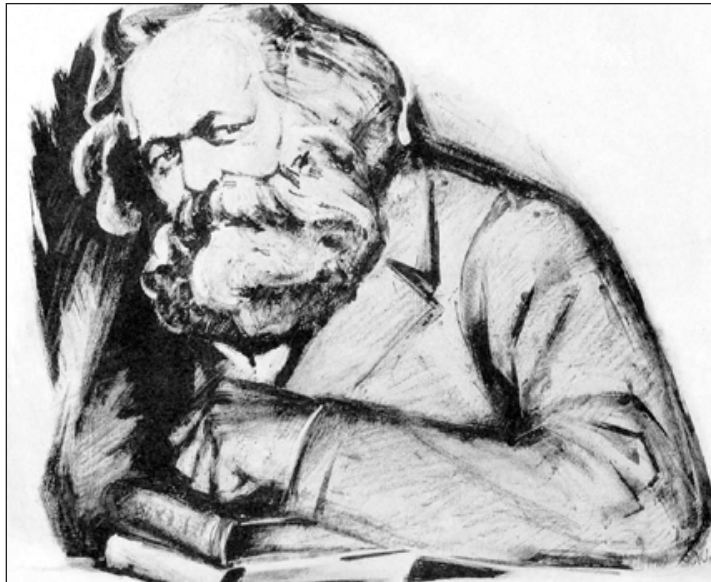
sosyalizmde de sürmekte olduğu doğru ve yerinde bilgisine sahiptir. Ve yine tam da bu nedenden dolayı, proletarya diktatörlüğü altında devrimlerin süreklileştirilmesini, yeni yeni proleter kültür devrimlerinin gerçekleştirilmesini savunmaktadırlar.

Burada komünistler açısından önemli ve belirleyici olan, işçi sınıfı ve ezilen halklara dayalı iktidarların kurulabileceğinin ve yalnız kurulmakla kalmayıp kapitalist emperyalist sisteme alternatif bir sistem olarak sosyalizmin tüm ihtişamı ve görkemiyile ayakları üzerine dikilebileceğinin sosyal pratikte gösterilmesidir. Görülmesi ve üzerinde ısrarla durulması gereken mesele budur. Üstüne üstlük yaşanan bu sosyal pratikler nedeniyle (geriye dönüşler de dahil olmak üzere) bundan sonra kurulacak işçi sınıfı ve ezilen halk iktidarlarının yaşanan sorunlara karşı daha güçlü olmasının önü açılmıştır.

Komünist Manifesto'da önderlerimiz ve öğretmenle-

rimiz o günkü koşullarda şunları söylüyorlardı: "Komünistlerin vardıkları teorik sonuçlar, hiç bir biçimde, şu ya da bu sözde dünya reformcusu tarafından icat olunmuş ya da keşfedilmiş düşüncelere ya da ilkelere dayandırılmamıştır. Bunlar, yalnızca, var olan bir sınıf savaşıandan, gözlerimizin önünde cereyan eden tarihsel bir hareketten doğan ilişkilerin genel ifadeleridir." Bugün ne mutlu ki bize, bu teorik sonuçlar hakkında daha fazla şey söyleyebiliyoruz. Komünist Manifesto'da böyle ilan edilen genel yaklaşımın üstüne bugün komünistler daha fazla düşüncelere, daha fazla teorik sonuçlara sahiptirler. Bugün Marks ve Engels yoldaşların açtığı yoldan yürüyen Lenin, Stalin ve Mao yoldaşın parlak düşünce ve muazzam önemdeki pratik tecrübelerine ve öğretilerine sahibiz. Bu bizi düne göre daha güçlü yapmaktadır.

"Sınıf savaşımının gözlerimizin önünde cereyan eden tarihsel hareketinden", ger-

çekleştirilen başarılı devrimleri ve yaşanan geriye dönüşleri içinde barındıran, insanlık tarihi açısından bakıldığında oldukça kısa denebilecek bu zaman dilimi, bazen zaferler ve bazen yenilgilerle devam eden bir süreç olarak işçi sınıfı ve emekçi halka, onların komünist öncülerine çok şey öğretti. Ve en önemlisi de, bugün üzerinde yükselebileceğimiz muazzam teorik sonuçlar çıkarttı. Bu açıdan kendimizi şanslı addediyoruz. Çünkü hiç kimse ve hiçbir güç yaşanan tarihsel önemdeki bu kazanımları görmezden gelemez. Çünkü bunlar yaşanılanlardır. Çünkü bunlar gerçeklerdir. Bizler bunun bilincinde hareket ediyoruz.

20. yüzyıl işçi sınıfı ve ezilen halklar ve onların komünist öncüleri açısından önemli zaferlerin ve yenilgilerin ve bunların getirdiği değerli birikim ve deneyimlerin üzerinden yükselmiştir. Diğer yandan ise egemen sınıflar açısından da aynı tespiti ifade etmek gerekir. Egemen sınıflar da yaşanan bu süreci kendileri açısından önemli dersler ve deneyimlerin edindiği bir süreç olarak geçirmişlerdir. Ve bundandır ki yaşanan bu sürecin üzerini örtmeye, proletaryanın ve ezilen halkların bu muazzam önemdeki kalkışmalarını, iktidarı ele geçirmelerini ve iktidar deneyimlerini yok saymaya çalışıyorlar. Bu “güneşi balçıkla sıvama çabası”dır ve boşunadır.

Egemen sınıflar bilinçli bir biçimde sınıf savaşımının şaşmaz sonuçlarını ret etme çabası içindeler. Onlar bu ça-

bayla beraber umutsuz bir biçimde, Pirus zaferi kazanmış komutanlar edasıyla, “sınıf mücadelesinin bittiği”nden dem vuruyorlar. Proletaryanın ve ezilen halkların kazandığı mevzilerin birer birer modern revizyonistler tarafından gasp edilmesi ve kapitalizme geri dönüşlerin yaşanması, onların bu umudunu ve bağrıışmalarını daha da arttırdı. 20 yüzyılın son çeyreği egemen sınıfların bu bağrıışmalarıyla ve karşı devrimci propagandalarıyla geçti. Ve kabul etmek gerekir ki bu süreç onlara geçici bir “rahatlık” sağladı.

Enternasyonal proletaryanın ve ezilen halkların iktidarlarının modern revizyonistler tarafından ele geçirilmesi, bu ülkelerde kapitalizmin restorasyonunun sağlanması ve sosyalist maskeli bürokrat kapitalist devletlerin yüzlerindeki maskeyi atmaları sonucunda, egemen sınıflar kapitalizmin sosyalizm karşısında “zafer”ini ilan ettiler. 20. yüzyılın son dönemlerinde, büyük ve şaşaalı kampanyalarla “Yeni Dünya Düzeni”ni başlattılar.

Burjuvazinin enternasyonal proletaryaya ve ezilen halklara yönelik başlattığı bu saldırıda o sıralarda en çok kullandığı kavram “tarihin ve ideolojilerin sonu” oldu. Ancak burada bir düzeltme yapmamız gerekmektedir. İdeolojiler değil, aslında kastedilen tek bir ideolojidir. O da proletaryanın ideolojisi Marksizm-Leninizm-Maoizm’dir.

Ama heyhat! Aslında tarih ikinci olmasa da bu baylar tarafından ilk kez sona erdi-

rilmiyor! Zira Hegel, tarihi daha 1806’da, Napolyon’un Jena’da Prusyalılar üzerinde kazandığı zaferle bitirmişti zaten! Bu zafer sonrasında Hegel’in kavramlaştırdığı “evrensel ve türdeş bir devlet” olgusu tüm Avrupa’ya, Kuzey Amerika’ya vs. egemen olmuştu, insanın doğaya ve kendine yabancılaşması, onun kapitalist sistemdeki etkinliğiyle son bulmuş, kapitalizm insanın yaratabileceği en üst toplumsal örgütlenmeyi yaratarak tarihin ilerleyişine noktayı koymuştu. Ama bu noktanın konulması fazla uzun sürmedi, Marks söz konusu noktanın gerçekte bir virgül olduğunu ve tarihin sınıf mücadeleleriyle kapitalizmi de aşacağını muştuladı. Ondan sonra yaşanan süreci hepimiz biliyoruz.

Çok geçmeden 21. yüzyılın ilk adımlarını attığımız bu günlerde emperyalist burjuvazinin “rahatlığı”nın yerini, geleceğe dair önlemler alma, proletaryanın ve ezilen halkların iktidar talepli mücadelelerini daha baştan önleme çabası içine girmesi aldı. Anlaşılan onlar da tarihin sonunun gelmediğini anlamıştı! Çünkü dünya üzerinde devrimin geri çekiliş dönemi bitmiş, proletarya ve ezilen halklar yeniden iktidar talepli mücadelelerine başlamıştı. Madenin binlerce yıllık hareketi, yürüyüşünü sürdürüyor, sınıf mücadelesinin yasaları şaşmaz bir biçimde işliyordu. Süreçle birlikte kapitalizmin kendi doğasında var olan çelişkilerinin getirdiği sonuçlar birer birer ortaya çıkmaya başlamıştı. Çünkü kapitalizmin ulaştığı asalak ve çürü-

müş aşama olan emperyalizm “doğal” bunalımlarından birini yaşıyordu. Kapitalist emperyalizmin bu bunalımını atlatmak ya da en azından yönetebilmek için başvurduğu politikalar, dünyayı özellikle proletarya ve ezilen halklar açısından her zamankinden daha fazla yaşanmaz bir hale büründürmüştü. Ve bu yüzden kendi iktidarı tehlikede idi. Bu amaçla emperyalist merkezlerde, yeni yeni doktrinler üretilmeye başlandı. Egemenler, başta askeri olmak üzere proletaryanın ve ezilen dünya halklarının iktidar talepli mücadelelerini daha baştan engelleyebilmek için “önleyici vuruş” (preemptive preeminence/strike) vb. doktrinleri üretmeye başladılar. Sınıf savaşımının yerini aldığı iddia ettikleri yeni yeni kavramlar ortaya atıldılar. İşte bugünlerde revaçta olan bu kavramlar, “medeniyetler arası savaş”, “dinler arası savaş” ve “terörizmle mücadele” şeklinde ortaya çıktı.

Gerek egemen sınıflar ve gerekse de proletarya ve ezilen halklar açısından yaşanan bu tarihsel süreci doğru değerlendirmek ve iyi analiz edebilmek için gelişmelerin arka planına bakmakta yarar vardır. Bunun için kapitalist emperyalist sistemin genel özelliklerini ortaya koymak gerekiyor.

Emperyalizmin “küreselleşme” ve bilimum adlandırmaları

Marksist-Leninist-Maoistler açısından günümüzde emperyalist kapitalist siste-

min içinde bulunduğu durum ve yaşananlar olağanüstü gelişmeler ya da anlaşılabilir değildir. Bugün kapitalist sermaye hareketinin yasaları daha başından itibaren komünistler tarafından oldukça açık ve net bir biçimde ortaya konulmuştu.

Kapitalist sermayenin bugün içinde bulunduğu durum ve onu tanımlayan biçimde uluslararasılaşması, Komünist Manifesto şöyle ifade edilmekteydi: *“Ürettikleri için sürekli büyüyen pazar bulma gereği burjuvaziyi bütün dünyaya yayar. O her yerde yuva kurmalı, her yere yerleşmeli ve her yer ile ilişki kurmalıdır. Burjuvazi üretim araçlarının hızlı gelişimiyle, iletişim araçlarının yarattığı olağanüstü kolaylıklarla en barbar olanlar da dahil tüm ulusları uygarlığa katar. Ürettiklerinin düşük fiyatı ağır top gibi Çin Sedlerini yıkar. Yabancıardan en çok nefret eden barbarların da teslim olmasını sağlar. Bütün ulusları yok olma sancısıyla kapitalist üretim biçimini benimsemek zorunda bırakır; onları uygarlığı benimsemeye, yani burjuva olmaya zorlar. Tek sözcükle, o kendisi gibi görünecek bir dünya yaratır.”*

Görüleceği üzere kapitalist sermayenin diğerleri bir yana bütün amacı, “kendisi gibi görünecek bir dünya” yaratmaktır. Bu amaçla davranan sermaye uluslararası bir nitelik kazandıkça yeni bir işleve bürünür. Bunun adı emperyalizmdir. Ve hiç kuşkusuz ki kapitalizmin en üst aşaması emperyalizm ile sermayenin uluslararasılaşması

daha belirgin bir hal almıştır. Kapitalist sermayenin emperyalizm ile birlikte bu noktaya gelmesi, dünya kapitalist ekonomisini kendine bağlaması ve bu ekonomiye bütünüyle kendisinin yön vermesi, emperyalizmin en son noktası olarak da karşımıza çıkmasının bir başka gerçeği ve ifadesidir.

Lenin’in belirttiği gibi, emperyalizm, mali sermaye olarak kapitalizmin asalak ve çürüten bir üst aşamasıdır. Emperyalist sistemin son yüzyıllık tarihi gelişimi ve bugün yaşananlar, bu gerçeği doğrulamış, gelinen aşamada ise emperyalizm çürümüşlüğüne ve asalaklığının son noktasına ulaşmıştır.

Ve bugün kimilerince emperyalist sermayenin içinde bulunduğu bu durumun “küreselleşme” biçiminde yeni bir şey olarak adlandırılması anlamsız değilse bile ucuz bir propagandadır. Kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönüşmesi, ya da daha “popüler” bir ifadeyle kapitalist sermayenin küreselleşmesi, zaten bu sonucu doğurmaktadır.

Gerek egemen sınıflar ve gerekse de proletarya ve ezilen halklar açısından yaşanan bu tarihsel süreci doğru değerlendirmek ve iyi analiz edebilmek için gelişmelerin arka planına bakmakta yarar vardır. Bunun için kapitalist emperyalist sistemin genel özelliklerini ortaya koymak gerekiyor.

dır.

Yani bugün “küreselleşme” olarak adlandırılan gelişme, komünistlerin yıllar önce ana hatlarıyla ortaya koyduğu, dünya kapitalist ekonomisinin emperyalist dünya ekonomisi haline dönüşmesi, sanayi sermayesinin banka sermayesi ile birleşimi ve mali sermaye haline gelmesiyle birlikte, ulusal sermayelerin uluslararası mali sermaye tarafından ele geçirilmesidir. Emperyalist tekeller arası pazar hegemonyası için mücadelenin keskinleşmesi, onları kaçınılmaz olarak, “ulusal” mali sermayeyi, önündeki engelleri aşmaya ve diğer uluslardan emperyalist tekeller ile birleşmeye zorlamaktadır. Uluslararası üretim ve iş bölümü de bunu tekellere dayatır. Kuşkusuz ki, bu sürecin ekonomik temelinde, azami kâr ve hegemonya isteği vardır.

Bugün kapitalist sermayenin ulaştığı aşamadan hareketle yaşananları emperyalizmin en bariz, en belirgin

özelliği olarak değil de başka bir şekilde açıklamaya çalışmak ya da emperyalizmin nitelik değiştirdiğini ileriye sürmek, şaşkınlık değilse, kötü niyetli bir tavrın ürünüdür. Ve bilinmektedir ki siyasal mücadelede niyetlerden hareket edilemez.

Lenin yoldaş daha yüzyılın başında emperyalizmin bugün izlediği politikaları deşifre etmiş; kapitalizmin bugün dünyanın küresel bir köy haline dönüştüğünü söyleyenlere nazire yaparcasına, “çoktan bir dünya pazarını kurduğunu”nu ifade etmişti. (Bir başka ifadeyle, bugün burjuva ideologları ve her türden gerici düşünce, Lenin’i yüzyıl arkadan takip ediyor). Şöyle diyordu Lenin yoldaş: “*Kapitalistlerin tekeli birlikleri -karteller, sendikalar ve tröstler-, ilgili ülkenin üretimini az çok tamamen ele geçirerek iç pazarı aralarında paylaşırlar. Fakat kapitalizmde iç pazar ayrılmaz biçimde dış pazara bağlıdır. Kapitalizm çoktan dünya pazarını kurmuştur. Ve sermaye ihracı arttığı ve en büyük tekellerinin yabancı ülkeler ve sömürgelerle ilişkileri ve ‘nüfuz bölgeleri’ genişlediği ölçüde ‘doğal olarak’ aralarında dünya ölçüsünde daha çok anlaşma yapılması, uluslararası kartellerin oluşması gündeme geldi.*”

Bu durum yani kapitalizmin bir dünya pazarı oluşturması, sermaye ihracı gerçekleştirerek yabancı ülkelerde nüfuz bölgeleri oluşturması, uluslararası şirketlerin oluşması vs., emperyalizmin temel özel-

liklerinden biridir. Bunu başka türlü adlandırmak (küreselleşme) ya da emperyalizmin değiştiğine dair çeşitli fanteziler kurmak (barışçıl emperyalizm, özgürlükçü emperyalizm, kolektif emperyalizm), emperyalizmin gerçek yüzünü gizlemek olduğu gibi, emperyalizmin bugüne kadar ortaya koyduğu siyaseti, emperyalist savaşları, dünyayı kana bulaşmasını, yarı-sömürge ülkeleri iliğine kadar sömürmesini vb. açıklayamamaya götürür. Ya da bunları birkaç çılgının, birkaç kendini bilmez emelleri olarak kavramaya götürür. Ve daha da önemlisi bugün emperyalist kapitalizmin izlediği politikaları anlamamaya, çözümleyememeye, emperyalizmi “küreselleşme çağında” “özgürlük” taşıyan/götüren bir güç olarak görmeye götürür.

Kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşmasının doğal bir sonucu olarak bugün, dünyada yaklaşık 39-40 bin arası çok uluslu tekeller olduğu tahmin edilmektedir. Ve bu çok uluslu tekellerin tamamı emperyalist ülkelere aittir. Ve merkezleri emperyalist ülkelerdedir. Burjuva ideologları ve revizyonistler, bu şirketlerin yaygınlaşmasını, küreselleşme propagandalarıyla emperyalizmin “ulus-ötesi” bir aşamaya ulaşması ve artık “savaşların olmayacağı” çünkü buna gerek kalmadığı, emperyalizmin bu yönelimiyle “barışçı” ve “yardımsever” bir kimliğe büründüğü, vs. vs. biçiminde propaganda etmektedirler.

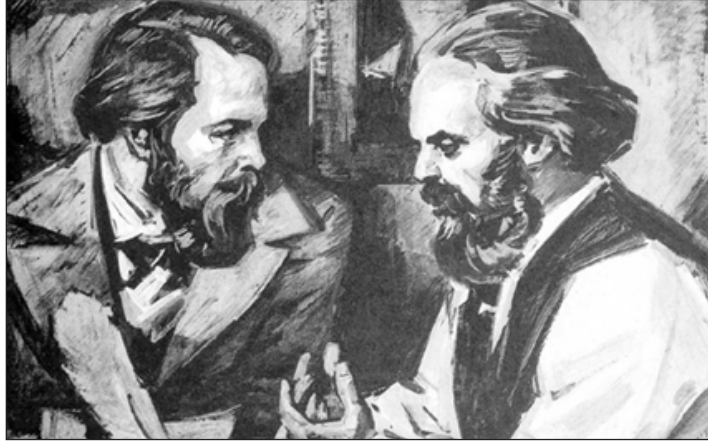
Burjuva ideologları ve revizyonistler; emperyalizmin

büründüğü bu “yeni” kimlikle, ulusları ve ulus devletleri ortadan kaldırma eğilimi içinde olduğunun, artık sınırların ve ulus devletlerin ortadan kalkacağına, emperyalizmin girdiği ülkelere “demokrasi” ve “özgürlük” götüreceğinin, böylelikle emperyalizme karşı savaşmanın aptalca ve gereksiz bir şey olduğunun propagandasını yapıyorlar. Hiç kuşkusuz ki bu söylemler, burjuva ideologların ve revizyonistlerin ucuz birer lafazanlığı olarak değerlendirilmemelidir. Bir yandan bu propagandaları yaparken, öte yandan kendileri açısından güçlü devletlerin inşa edilmesinden bahsetmeleri (Fukuyama), onların ikiyüzlülüğü anlamına gelmekle birlikte, bu söylemlerle esas olarak amaçlanan enternasyonal proletaryanın ve ezilen halkların emperyalizme karşı mücadelesinin engellenmesidir.

Üstelik emperyalizmin böyle bir şey olmadığını, emperyalist tekellerin kendi aralarındaki ittifakların tali, mücadelenin ise esas olduğundan bahisle, karakteristik özelliklerini Lenin yoldaş bize fazlasıyla ifade etmektedir: *“Kapitalizmin en son çağı bize kapitalist gruplar arasında, dünyanın iktisaden paylaşılması temelinde belli ilişkilerin oluştuğunu, fakat bunun yanı sıra ve bununla bağlantılı olarak, politik birlikler, devletler arasında dünyanın teritoryal paylaşımı, sömürgeler için mücadele, ‘ekonomik alan için mücadele’ temelinde, belli ilişkileri kurduğunu gösteriyor.”* Yeterince açık bir tanımlama

ancak Lenin durmuyor ve devam ediyor: *“Kapitalistler dünyayı kötülüklerinden değil, yoğunlaşmanın ulaştığı seviye, kâr elde edebilmek için onları bu yola girmeye zorladığı için aralarında paylaşıyorlar ve bu paylaşım ‘sermayeye göre’, ‘güce göre’ gerçekleşmektedir. Meta üretimi ve kapitalizmin sisteminde başka bir paylaşım yöntemi olamaz.”...“Kapitalist birlikler arasındaki mücadelenin içeriği sorununun yerine, bunların (bugün için*

barışçıl, yarın barışçıl olmayan, öbür gün yine barışçıl olmayacak biçimleri) biçimi sorununu koymak sofizme (bilgiççilik) düşmek anlamına gelir.”

Emperyalizme ve emperyalizmim ulaştığı aşamaya dair farklı tanımlamalar getirilene, bugün emperyalizmin “yumuşadığına”, artık “eskisi gibi olmadığına”, “emperyalistler arasındaki ittifakın esas mücadelenin ise tali hale” geldiğine ve artık Lenin’in emperyalizm teorisinin eskidiğine dair her türlü zıvalığa karşı bu ifadelerin yanıt vermesi bir yana; bugün dünya üzerinde tanık olduğumuz emperyalist politi-

kalar ve onların sonuçları yeterince yanıt verir durumdadır.

Bugün emperyalizme dair yapılan bu propagandalar bize geçmişte Lenin yoldaşın, artık emperyalistler arası çelişmenin savaş tehlikesini içermediğini söyleyen ve bu düşüncesini I. Emperyalist Paylaşım Savaşı arifesinde “ultra-emperyalizm” olarak ifade eden Kautsky’e yönelttiği eleştirileri hatırlatıyor. Bugün burjuva ideologları ve her türden oportünist ve re-

vizyonistler Kautsky’e, “Kautsky’den daha fazla sahip çıkarak”, onun ileriye sürdüğü teorinin günümüz emperyalizmi için daha da geçerli olduğunu savunmaktadır.

Emperyalist sermayenin küreselleşmesiyle birlikte, emperyalistler arasındaki çelişmenin de yumuşadığı ve emperyalizmin geldiği aşamada, yani “küreselleşmesiyle” artık nitelik değiştirdiği ısrarla propaganda ediliyor. Ne diyelim sözü Lenin yoldaşa bırakalım: *“Bazı burjuva yazarlar (bunların safına, örneğin 1909’daki Marksist zihniyetine tamamen ihanet etmiş bulunan K.Kautsky de katılmıştır), sermayenin ulus-*

lararasılaşmasının en çarpıcı ifade biçimlerinden biri olarak uluslararası kartellerin kapitalist rejim altında, halklar arasında barışın korunması umudunu doğurduğunu ifade ediyorlar. Bu görüş teorik olarak tamamen saçma, pratik olarak da sofizm, en kötü oportünizmi savunmanın alçakça bir yöntemidir.”

Bugün ifade edilen başta “emperyalizmin barışçılığı” anlayışı olmak üzere, “emperyalizm artık eski emperyalizm değil, işçi sınıfının yapısı değişti, emek-sermaye çelişkisi nitelik değiştirdi, işçi sınıfının artık kaybedecek birçok şeyi var, devrimler tarihe karıştı, küresel direniş, sivil toplum inisiyatifi, taban inisiyatifi, özgürlükçü ya da demokratik sosyalizm, sivil itaatsizlik vs. vs...” türünden düşünceler yeni değil, emperyalizmin ortaya çıkışıyla birlikte değişik söylemlerle ancak benzer içeriklerle söylenelemiş tezlerdir.

Ve bu anlayışlar söylene geldiği içindir ki Marksizm-Leninizm-Maoizm bu anlayışlarla mücadele etmiştir. İleri sürülen bu tezler kendisini Marksizm-Leninizm-Maoizm ile oportünizm, revizyonizm arasındaki amansız ve uzlaşmaz mücadelede göstermiştir. Oportünizm ve revizyonizm emperyalizme başta ilerencilik misyonu olmak üzere birçok “farklı” kavram yüklemiş ve emperyalizmin sınıf çelişmelerini keskinleştirmedini, yeni bir aşamaya yani “barışçı”, “uzlaşır”, “kolektif” bir aşamaya ulaştığını ve bu nedenle artık emperyalizme karşı mücade-

Revizyonizm ve her türden oportünizmin, Marksizm-Leninizm-Maoizm karşısında başarı kazanma şansı yoktur! Çünkü bu anlayışlar daha başından Marksizm-Leninizm-Maoizm ilkelereinden saptıklarında, ilkeleri değiştirmeye ya da yumuşatmaya çalıştıklarında kaybetme yoluna girmişlerdir.

le yöntemlerinin değiştiğini/değişmesi gerektiğini iddia ederken, Marksizm-Leninizm-Maoizm, oportünizm ve revizyonizmin bu iddialarını ve tezlerini eleştirmiş ve mahkum etmiştir. Emperyalizmin geçirdiği süreç ve bugün “kör gözüne parmak sokarcasına” yaşananlar ise, oportünizm ve revizyonizmi değil Marksizm-Leninizm-Maoizm’i doğrulamıştır/doğrulamaktadır.

Burada bir noktanın altını önemle çizmek gerekir. Revizyonizm ve her türden oportünizmin, Marksizm-Leninizm-Maoizm karşısında başarı kazanma şansı yoktur! Çünkü bu anlayışlar daha başından Marksizm-Leninizm-Maoizm ilkelerinden saptıklarında, ilkeleri değiştirmeye ya da yumuşatmaya çalıştıklarında kaybetme yoluna girmişlerdir. Burada mesele esas olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm’in ve bu bilimin ne kadar savunup savunulmadığı, ya da daha doğru ve yerinde bir ifadeyle Komünist Partilerin, MLM bilimi doğrultusunda mücadelelerini yükseltip yükseltmemeleriyle alakalıdır. Yani mesele esas olarak kendimizdir. Bu yaklaşımımız bilince çıkarıldığında Marksist-Leninist-Maoistlerin, emperya-

list ideologlar ve her türden revizyonist, reformist gerici düşünceyle mücadelesinde, maddenin binlerce yıllık hareketinin yanında yer almaları ve diyalektik ve tarihsel materyalizmi savunmaları yeterli değildir ve yeterli görülemez. Önemli ve belirleyici olan bu bilimsel silahın pratikte uygulanmasıdır. Bu bilim uygulandığı ve geniş kitlelerle buluşturulduğu oranda, her türden gerici düşünce ve revizyonist reformist anlayışlar kaybetmeye mahkumdur.

Bugün yaşadığımız bu tarihsel süreç, Lenin’in mükemmel bir biçimde ortaya koyduğu kapitalizmin asalak ve çürümüş halini almış emperyalist aşamasının bütün özelliklerini sergiliyor. Denilebilir ki bugün “küreselleşme” sloganlarıyla ifade edilen süreç, Lenin’in ortaya koyduğu emperyalizm tahlilinin, kapitalist sermayenin emperyalist aşamaya ulaşmasıyla içine girdiği asalaklığı ve çürümüşlüğüne adeta sağlamasını yapıyor. Emperyalizm Lenin’in ortaya koyduğu görüşlerin doğruluğunu ispatlamak için tüm “hünerlerini” sergiliyor. Ve yine Lenin’in ifadeleriyle: “**Sosyalizm çağdaş kapitalizmin bütün pencerelerinden kendini**

gösteriyor.”

Emperyalist sermayenin genişleme ihtiyacı ve bu doğrultuda hareketinin genel seyri açısından geçmişe göre bir fark yoktur. (Eğer bir farktan bahsedilecekse o da, iletişimin, ulaşımın, teknolojinin vb. gelişimiyle doğru orantılı olarak sermayenin bu hareketinin daha da hızlanması, artması, genişlemesidir). Hatta şimdiki süreçte, emperyalist sermaye dünya üzerinde yalnız ekonomiyi değil tüm sosyal yaşamı eline geçirmekte ve “sömürgeleştirilmektedir.”

Bugün üretimden kopan yani spekülative bir karakter kazanan uluslararası sermayenin, çürümüş ve asalak tablosunu Lenin yoldaş çok önceden ana hatlarıyla ortaya koymuştu: “... *Emperyalizmin başta gelen ekonomik temellerinden biri olan sermaye ihracı, rantıye tabakasının üretimden kopuşunu daha da arttırır ve deniz aşırı bazı ülkelerin ve sömürgelerin emeğinin sömürüsü ile yaşayan ülkenin topuna asalaklık damgasını vurur. .... Rantiyelerin elde ettiği gelir, dış ticaret gelirlerinden hem de dünyanın en büyük ticaret ülkesinin dış ticaret gelirinden beş*

kat daha fazladır. Emperyalizmin ve emperyalist asalaklığın esas budur işte!...”

Emperyalizmin Aşırı Üretim Krizi

(Dünyada ekonomik ve politik durum)

Bilineceği üzere kapitalizm emperyalist sürece evrildiği dönemin ardından ilk ve en ağır bunalımını 1929–1933 yılları arasında yaşadı. Ve emperyalist kapitalizm, fazla üretim ve bunun sonucunda yaşanan üretim fazlalığından kaynaklı ortaya çıkan krizini aşmak için çeşitli politikalar ileriye sürdü. Kapitalist-emperyalistler bu krizi aşmak için ellerinde bulundukları devlet örgütlenmesiyle, bugün göklere çıkardıkları ve adeta taptıkları “serbest piyasaya” müdahale edilmesini, kredi faizlerinin düşürülmesi, işçi ücretlerinin ve sosyal güvencenin artırılmasını içeren “sosyal devlet” ya da “refah devleti” anlayışını ortaya attılar.

Emperyalist-kapitalizmin; bu büyük krizi aşmak için ileriye sürdüğü bu politikaların özellikle II. Emperyalist Paylaşım Savaşı’ndan sonra da yoğun olarak uygulandığı-

nı görmekteyiz. Bu politikaları ortaya atan Keynes’e itihafen “Keynesyen Politikalar” olarak adlandırılan bu uygulamalar; tarihsel olarak da işçi sınıfı ve ezilen dünya halklarının devrim ve sosyalizm mücadelesinde önemli adımlar atmaları üzerine daha da önem kazanmıştı. Çünkü karşılarında enternasyonal proletarya ve ezilen halkların kurmuş oldukları gerçek halk iktidarları ve bu anlamıyla gerçek sosyal devletler bulunuyordu.

Bu bunalımın ardından gelen II. Paylaşım Savaşı’nın yarattığı sonuçlar ve yıkım beraberinde, emperyalist kapitalizmin kendini yeniden üreteceği ve bu anlamıyla “altın yılları” olarak adlandırılan süreci getirdi. Bu süreç yaklaşık 30 yıllık bir döneme yayıldı. Ancak bu politikalar, hem krizlerini azaltmaya ve hem de kendilerine karşı gelişebilecek güçlü bir işçi sınıfı ve emekçi halk hareketini belli bir süre engellemeye yaramışken; sistemin yeni bir krizle karşılaşmasını engellemedi.

Ve 1973 yılında emperyalist sermaye bir kez daha ciddi bir bunalıma girdi. İşte o tarihten günümüze kadar, emperyalist sermayenin genel ve kronik bir çizgide; bazen şiddetlenip bazen azalarak ama sürekli bir biçimde ve genellikle de ekonominin nispeten kısa süreli iyileşme sürecinin hemen akabinde daha uzun süreli bir bunalımla iç içe genişlediğine tanık olmaktadır.

1970’li yıllarda sistemin yeni bir aşırı üretim krizine girmesi ve bu krizin önceki-

lerden farklı olarak uzun yıllar devam etmesi beraberinde, emperyalist kapitalist sermayeyi son yirmi yıl içerisindeki tüm politikalarını bu krizin etkilerini zayıflatmaya, krizin neden olacağı yıkıma engel olmaya ve bununla birlikte toparlanma amacına yönelmiştir. Bugün dünya üzerinde yaşanan gelişmelerin arka planında bu olgu yatmaktadır.

Sistem yaşadığı bu krizi aşabilmek için 1980'li yıllarda "yeni" bir politika ortaya attı. Bunda yaşanan bazı tarihsel gelişmeler de etkili oldu. Bu yılların sonunda sosyalist maskeli bürokratik burjuva devletlerin yüzlerindeki sosyalist maskeyi çıkartmaları ve kapitalist emperyalist sisteme açıktan ilhak etmeleriyle birlikte; sermaye hem bu tarihsel gelişmeler, hem de içinde bulunduğu krizi aşmak için "Keynesyen Politikalar" öncesinde uyguladıkları politikalara yeniden yöneldi. 18. yüzyılın sloganlarını (özgürlük, bireycilik ve eşitlik) 20. yüzyılın sonunda yeniden keşfettiler! Bugün yaşadıkları krize çözüm olarak ortaya attıkları liberalizm, esas itibarıyla 19. yüzyılın son yıllarında emperyalist ülkelerde (Batı Avrupa ve ABD) hakim olan ideolojidi. 1990'lı yıllarla birlikte uygulamaya koydukları, 21. yüzyılın başlarında tüm olanaklarıyla sürdürdükleri ve yeni olarak yansıttıkları bu politikalar; aslında eski politikaların yeniden ancak bu kez gelişen teknoloji, iletişim, ulaşım ve benzeri olanakların da etkisiyle daha da gelişmiş biçimde uygulan-

masıydı.

Krize çözüm yöntemi olarak liberalizm yani "devletin piyasadan elini çekmesi", "serbest piyasa" gibi politikalar sunuldu. İşte bu "kurtuluş" reçetesi neo-liberalizm adı altında yeniden piyasaya sürüldü. Bu kuşkusuz ki kapitalist-emperyalist devletlerin, "Keynesyen Politikaları"nın ve bununla bağlantılı olarak "sosyal devlet" yaklaşımlarının ortadan kaldırılması anlamına geliyordu.

Emperyalist kapitalizmin yaşadığı krize çözüm bulmak için ortaya attığı çözüm yine eski politikaları oldu. Ve "neo-liberal" politikalar iki temel hedef ekseninde şekillendi. Birincisi; kapitalist-emperyalist ülkelerde, proletarya ve emekçilerin kazanılmış mevzilerinin tamamen geri alınması, bu ülkelerdeki "sosyal devlet" uygulamasının ortadan kaldırılması, ücretlerin aşağıya çekilmesi vb. en yoğun sömürü koşullarını yaratmak. İkincisi, yarı-sömürgelerde, artık emperyalist sermayenin dizginsiz sömürsünün önünde engel haline gelen "ithal ikameci model" yerine, yarı-sömürge ekonomilerini, çok uluslu şirketle-

rin, uluslararası finans sermayesinin dolaysız egemenliğine sokarak, "dışa dönük model"e geçerlilik kazandırmak.

Aslında bu "neo-liberal" politikalarla ortaya çıkan durum; Lenin'in emperyalizmin kapitalizmin tekeli aşaması olduğu tespitiyle uyum halindedir. Ne diyordu Lenin yoldaş: "*Kapitalizmin küçük tefeci sermayesiyle başlayan genişlemesi; dev boyutlara ulaşmış tefeci sermayesiyle tamamlanıyor.*"

Bugün dünya üzerinde yaşanan saldırganlığın, kamplaşmaların, çelişkilerin, arka planında emperyalist kapitalizmin krizi ve bu krize çözüm adı altında uygulanan politikaların arkasında bu gerçek yatmaktadır. Uygulanan bu politikalar sonucunda hem emperyalist kapitalist ülkelerde kitle hareketleri, hem de yarı-sömürge ülkelerde emperyalist politikalara ve bu politikaların ülkede uygulayıcılarına karşı çeşitli kitle hareketleri ve bununla beraber silahlı, silahsız çeşitli hareketler gelişmeye başlamıştır. Bu durum egemen sınıfların proletaryanın ve ezilen halkların iktidarlarının birer

birer modern revizyonistler tarafından gasp edilmesiyle yaşadıkları geçici rahatlığı da ortadan kaldırmıştır. “Ağaç sükunetten hoşlanabilir ancak rüzgar hiç dinmeyecektir” sözü bir kez daha kendini olanca çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

Bazı şarlatanlar tarafından “küreselleşme” olarak adlandırılan ve alkışlanan bu durumun, emperyalist sermayenin bu politikalarının “en iyi” ve “en yararlı” şekilde uygulanması anlamına geldiğini ve bu yönelimin aynı zamanda kendi içinde “küresel bir kriz barındırdığını” göremeyecek kadar körleştiklerini ifade etmek gerekir. Öte yandan, emperyalist sermayenin dünyanın her noktasına anında ulaşabilme yeteneği kazanmasının, tekellerin dünyanın en ücra bölgelerine dahi ürün pazarlamasının, tüketimin teşvikini amaçlayan araçların hızlı gelişiminin, (internet erişimi, iletişimin hızlanması, sermayenin ihtiyacı doğrultusunda yapılan “yeni” buluşlar vb.) emperyalist kapitalizmin bu kriziyle birebir ilgili olduğunu görememek anlamına gelmektedir.

Emperyalizm bu krizini yönetebilmek için başvurduğu bu yöntemler ise komünistler açısından yıllar önce bilinen ve işaret edilen yöntemlerdir. Önderlerimiz Komünist Manifesto’da sermayenin bu bunalımını nasıl aştığına dair soruya şöyle yanıt veriyorlardı: “*Peki, burjuvazi bu bunalımları nasıl atlattıyor? Bir yandan üretici güçlerin büyük bir kısmını zorla yok ederek; öte yandan yeni*

pazarlar ele geçirerek ve es-kilerini de daha kapsamlı bir biçimde sömürerek. Yani, daha yaygın ve daha yıkıcı bunalımlar hazırlayarak ve bunalımları önleyen araçları azaltarak.” Ve yine benzer tespitleri Marks, ünlü eseri Kapital’de, “*üretimin dışa dönük alanlara doğru yayılması*” ulaşım ve iletişimdeki gelişmelerle birlikte “*sermayenin dış pazarları ele geçirmesi*” ifadelerini kullanarak, sanki bugüne dair göndermeler yapmaktadır.

Emperyalist sermayenin içinde bulunduğu bu durum, onun şu veya bu biçimde ama şaşmaz bir şekilde enternasyonal proletaryaya ve ezilen halklara dönük saldırısını beraberinde getirmektedir. Bu bir niyet sorunu değildir. **Emperyalist sermaye hareketinin doğal bir sonucudur.** Emperyalist sermaye kendini yeniden ve yeniden üretebilmek için dışa doğru yayılmak, yeni yeni pazarlar bulmak zorundadır. Bu durum da onu saldırgan yapmaktadır.

Örneğin emperyalist kapitalizmin enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına yönelik tam bir saldırı aracı olan NATO’nun yeniden yapılandırılması sürecinde bu karşı-devrimci askeri güç, “21. yüzyıl ayaklanmalar yüzyılı olacak” tespitten hareketle “savunma amaçlı önleyici vuruş/müdahale” kavramıyla yeniden yapılandırılmıştır. Bu ise önümüzdeki yıllarda emperyalist kapitalizmin kendi çıkarları açısından tehlikeli gördüğü her gelişmeye, harekete ve devlete “savunma” adı altın-

da müdahale etme yöneliminde olduğunu göstermektedir. Nitekim bu kavramdan hareketle emperyalist kapitalizm bir dizi ülkeye müdahale etmiş, NATO güçleri bu ülkelerde “barış gücü” olarak konumlandırılmıştır.

Görüleceği üzere emperyalist kapitalizmin önümüzdeki yıllara dair yönelimi son derece açıktır. Bu yönelimini ise “21. yüzyıl ayaklanmalar yüzyılı olacak” şeklinde açık dile getirmekten çekinmemektedir. Bu ifadeler ise beraberinde önümüzdeki yıllarda emperyalist kapitalizmin enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına yönelik saldırganlığının, işgal ve talan politikaların devam edeceğini göstermektedir.

Emperyalizmin bu yönelimi ise, komünistler açısından bilinmeyen olgular ya da yeni tespit edilen gelişmeler değildir. Başkan Mao emperyalist sermayenin bu hareketini ve genel davranışını ‘*saldırı-yenilgi-toparlanma-saldırı ve yine yenilgi, yok olana dek*’ olarak açıkladığında tam da bugün bize, emperyalist sermayenin hareket tarzını ve yaşananları göstermektedir.

Görüleceği üzere komünistler daha başından itibaren emperyalist sermayenin nasıl bir hareket tarzı içinde olabileceğinin altını çizmişlerdir. Tam da bu nedenle bugün yaşananları kapitalist ekonominin bu aşırı üretim krizi ile açıklamamak, ya da başka “teori”lerle açıklamaya kalkışmak ve çözümü kesinlikle kapitalizm ile sınırlamak, devrimci olma özelliğini de kazanamamak/yitirmek anla-

mına gelecektir/gelmektedir.

Emperyalist sermayenin içinde bulunduğu kriz ve bu krizi aşma yönlü kimi emperyalist ülkelerin attıkları adımlar, beraberinde emperyalistler arası çelişkilerin keskinleşmesini ve emperyalistler arası bir bloklaşma sürecini de beraberinde geliştirmektedir. Yani, bugün pek çoklarınca ifade edilen “tek kutuplu dünya” söylemi doğru ve yerinde bir belirleme değildir. Bugün başını çeşitli emperyalist güçlerin çektikleri “çok kutuplu bir dünya” gerçeğiyle karşı karşıyayız. Emperyalistler arası bu kutuplaşmayı şöyle tanımlayabiliriz; Birinci saflaşma, başını ABD ve İngiltere ortaklığının çektiği, Japonya ve Kanada’nın önemli müttefik olarak saf tuttuğu emperyalist ortaklaşma; İkinci saflaşma, başını Almanya ve Fransa’nın çektiği Batı ve Orta Avrupalı AB Devletleri ve Üçüncü saflaşma, başını Rusya ve Çin’in çektiği “Şangay Beşlisi-Altılısı” etrafında örülmeye çalışılan ittifaktır.

Ancak önemle ve dikkatle altını çizmek gerekir ki bu saflaşma ve kutuplaşmalar emperyalist çıkarlara göre yer değiştirme özelliğini kendi içinde barındırmaktadır. Yani bugün bir safta olan emperyalist güç, yarın karşı safta olma dinamiğini içinde barındırmaktadır. İfade ettiğimiz bu saflaşmanın odağında emperyalist çıkar ve hegemonya mücadelesi bulunmaktadır. Ve bu durum da doğal olarak bu emperyalist saflaşmanın hareket tarzını belirlemede belirleyici olmak-

tadır. Bunun dışındaki birlikler ve ortaklaşmalar bu hegemonya mücadelesinin yörüngesinde ve bölgesel düzeyde gerçekleştirilmektedir.

Bugün yerkürede yaşanan, önderliğini ABD emperyalizminin çektiği, İngiliz emperyalizminin de aktif bir biçimde destek sunduğu, “koalisyon güçleri”nin saldırganlığının arka planında, emperyalist sermayenin içinde bulunduğu durum belirleyici bir etken olarak öne çıkmakla birlikte; ABD ve İngiltere’nin bu saldırı ve işgal politikaları süreçteki hegemonik üstünlüğünü devam ettirme amacını da içermektedir. Bu durum kaçınılmaz olarak, diğer emperyalist birlikleri de kendi aralarında ittifaklar kurmaya ve daha hızlı adımlar atmaya itmektedir.

ABD ve İngiltere’nin 11 Eylül 2001 sonrası saldırı ve işgal politikalarını daha ileri düzeyde, diğer emperyalist güçlerle karşı karşıya kalma pahasına ve hatta bu güçlere de meydan okuyarak geliştirilmesinin arka planında, dünya kamuoyunda sıkça ileriye sürüldüğü üzere, esas olarak enerji kaynaklarının kontrol edilmesi sebebi yatmamakta-

dır. Bu sebebi de etkili olarak içine alan biçimde esas belirleyici olan, emperyalist sermayenin içinde bulunduğu durum ve önümüzdeki yıllara ilişkin önlem alma çabasıdır. Enerji kaynaklarının kontrolünün ele geçirilmesi bu anlamıyla önemli bir etken olmakla birlikte, belirleyici olan emperyalist sermayenin içinde bulunduğu durum ve emperyalist güçler arasındaki çelişkidir. Enerji kaynaklarının kontrol edilmesi bu anlamıyla emperyalistler arasındaki mücadelede bir sonuçtur.

Çarpıcı ve yerinde bir örnek olması açısından, bugün emperyalist sermayenin önemli temsilcilerinden olan ABD emperyalizminin 11 Eylül saldırılarından sonra giriştiği saldırı ve işgal politikasının altında yatan esas neden olarak, ekonomisinin resesyona (durgunluk) girme tehlikesinin bertaraf edilmesi gösterilebilir.

ABD emperyalizminin, sermayenin içinde bulunduğu krizi aşmak ve durgunluk tehlikesini bertaraf edebilmek için, 11 Eylül saldırılarını gerekçe göstererek “terörle mücadele”, “özgürlük”, “demokrasi götürmek” söylemi

ile yöneldiği ve önce Afganistan ardından da Irak'ı işgal ederek yürüttüğü saldırganlık ve işgal politikası, ekonomisindeki büyüme hızını % 3,5 artırmıştır. Bu, sonuç itibarıyla olsa da çarpıcı bir veri sunmaktadır.

ABD emperyalizmi, hem içinde bulunduğu ekonomik durum, hem de diğer emperyalist güçlerle giriştiği hegemonya mücadelesi sonucunda, önümüzdeki süreçte de enternasyonal proletaryaya ve ezilen dünya halklarına yönelik saldırganlığına devam edeceğinin işaretlerini fazlasıyla vermektedir. Bu ise başta ABD ve İngiltere ekonomisinin içinde bulunduğu durum olmak üzere, kapitalist-emperyalist sistemin; emperyalistler arası hegemonya savaşının zorunlu hale gelmiş politikası olarak değerlendirilmelidir.

ABD emperyalizminin dış politikasına yön veren belgelerden biri olan ve dört yıllık hazırlanan Savunma Gözden Geçirme Raporu'nda (QDR 2005) ifade edilenler bu yargımızı güçlendirir niteliktedir.

QDR-2005, ABD emperyalizminin 2001 sonrası gerçekleştirdiği saldırganlığın (ki bu saldırganlıkta QDR-2001 üzerinden gerçekleştirilmişti) teori ve pratiği üzerinden yükselmektedir. Bu raporda ABD emperyalizmi daha önceden saldırganlığına gerekçe yaptığı "terörizme karşı savaş", "önleyici vuruş", tüm coğrafyaların ABD ordusuna açık olacağı varsayımı gibi kavramlara, QDR-2005'te ek olarak kitle imha silahları, haydut

devletler, doğal felaketler gibi kavramlar ön plana çıkarılmaktadır. Raporda ayrıca ABD emperyalizminin iki büyük savaşı aynı anda sürdürebilme kapasitesiyle birlikte, birçok ülkede, çok sayıda özel harekât sürdürebilmeyi, bunu gerçekleştirirken de, kendi ülkesinde, doğal nedenlerle, ya da terörist saldırı sonucunda oluşmuş büyük bir felaketin sonuçlarıyla da baş edebilecek bir kapasite oluşturma amaçlanmaktadır.

QDR-2005'te yer verilen, ABD'nin küresel çapta bir "Uzun Savaş" içinde olduğu belirlenmesi bulunmaktadır. "Uzun Savaş" kavramının esas olarak enternasyonal proletaryaya ve ezilen dünya halklarına, tali olarak da diğer emperyalist güçlere yönelik bir kavram olarak kullanıldığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Kullanılan bu ifade (ve kuşkusuz diğer birçok ifadeyle birlikte) ABD emperyalizminin enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına yönelik saldırganlığının tüm hızıyla sürdürüleceğine, öte yandan ise ABD emperyalizminin diğer emperyalist güçlerle çelişkinin devam edeceğine işaret etmektedir.

Bahsini ettiğimiz ve ABD emperyalizminin dış politikasına yön veren raporda, ABD emperyalizminin Afganistan ve Irak işgallerinde gerekçe olarak kullandığı "terörizme karşı" kavramının değiştirildiğini görmekteyiz. Bu kez bu kavramın yerine, çok daha "geniş" ve "özgürce" yorumlanacak başka kavramlar kullanılmaktadır.

Bunlar ise; "terörü yöntem olarak seçmiş", "aşırı uçlar" (extremists) kavramlarıdır. Böylelikle ABD emperyalizmi emperyalist işgal ve saldırı politikasının kapsamını, hem kendisine hem de müttefiklerine, dolayısıyla Batı merkezli, emperyalist kapitalist sisteme karşı yönelik tüm tehditleri (yine raporda ifade edilen kelimelerle "teröristler küreselleşmeye karşıdır"), kapsayacak bir biçimde genişletmektedir.

Raporda ifade edilen tüm kavramları bir arada düşüdüğümüzde, ABD emperyalizminin önderliğini yaptığı emperyalist güçlerin önümüzdeki yıllarda, emperyalist işgal ve saldırganlıklarını sürdüreceklerini ifade edebiliriz. Üstelik bunun yanında daha da önemlisi, burjuva ideologlarca hazırlanan bu raporda, yer verilen "aşırı uçlar", "terörü yöntem olarak seçme" gibi kavramlarla; emperyalist güçlerin önümüzdeki süreçte kendinden olmayan, kendine muhalif olan ve özellikle de kendi ideolojik yaklaşımının dışında olan ve silahlı mücadele yürüten her örgütlenmeye, gruba, siyasi partilere ve devletlere karşı açık bir savaş yürüteceklerini ilan etmektedirler.

Bunun anlamı, adı geçen bu emperyalist güçlerin önümüzdeki süreçte bu kavramları ileri sürerek, başta enternasyonal proletarya ve ezilen halkların iktidar talepli mücadeleleri olmak üzere, kendi hegemonik gücüne karşı mücadele eden her gücün, her örgütlenmenin, her devletin saldırı ve işgal tehdidi altında olmasıdır.

Burjuva ideologlarca emperyalist karargâhlarda hazırlanan bu tezlerle, emperyalist kapitalist sistemin içinde bulunduğu durumu aşma pratiğinin teorik altyapısını oluşturmak hedeflenirken; öte yandan “terörizme karşı savaş” gerekçe gösterilerek daha başka kazanımlar da elde edilmeye çalışılmaktadır.

Bunlardan birincisi, emperyalist devletler “terörizmle” ve “terörle mücadele” adı altında kendi ülkelerinde enternasyonal proletarya ve halklara yönelik olarak, burjuva özgürlükleri kısıtlayıcı yeni yasalar çıkartmaktadır. Burjuva demokrasisine rahmet okutacak bu yasalar ile emperyalist devletler; kendi ülkelerinde uyguladıkları neo-liberal politikaların sonuçlarının yarattığı sosyal ve siyasal çelişkilerin doğal bir sonucu olarak, içindeki sınıf mücadelesinin keskinleşmesiyle birlikte yaşanacak gelişmeleri bastırabilmek için daha şimdiden bu konuda yasal hazırlık yapmayı amaçlamaktadır. Ve yine bu yasalarla bu ülkelerde bulunan enternasyonal proletarya ve halkların, emperyalistlerin bu işgal ve saldırı pratiğine yö-

nelik geliştirebilecekleri, “savaş karşıtı” mücadelenin önü alınmak istenmektedir.

İkincisi ise, bu kavramlarla rakip emperyalist güçlerle girilen hegemonya mücadelesinde atılan her adımın, işgal ve saldırının, “terörle mücadele” adı altında meşrulaştırılması, enternasyonal proletaryanın ve ezilen halkların bu saldırı ve işgal politikalarına tepkilerini minimum düzeyde tutmak amaçlanmaktadır.

Üçüncü olarak ise; yarı-sömürge ülkelerde ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri veren, bu nedenle emperyalizme yönelen ve özellikle de silahlı mücadele yürüten örgütlenmeleri ve partileri terörist olarak tanımlayarak, bu mücadeleleri bastırma ve engellemeyi amaçlamaktadır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde sürdürülen iktidar talepli Halk Savaşlarının burjuva ideologlarca hazırlanan “aşırı uçlar” ve “terörü yöntem olarak seçmiş” biçimdeki kavramlarla mahkum edilmeye çalışılmakta ve bu mücadelelere müdahale etmenin “haklı” ve “meşru” gerekçesi böylelikle sağlanmış olmak-

tadır.

Dünya üzerinde bugün yaşanan gelişmeleri değerlendirdiğimizde bu yargımızın önemi daha da artmaktadır. Sosyalist maskeli bürokrat devletlerin yüzlerindeki maskeyi çıkarıp atmalarından sonra yaşanan yoğun ideolojik saldırının ardından, özellikle sosyalizmde yaşanan bu geriye dönüşlerin doğru ve bilimsel çözümlemesini yapan Marksist-Leninist-Maolist partilerin önderliğinde bazı ülkelerde enternasyonal proletarya ve ezilen halkların mücadelesinin yükselmesi ve bununla birlikte emperyalist kapitalist sistemin uyguladığı politikalar sonucunda açlık, yoksulluk, işsizlik ve daha bir dizi sonucun daha da ağırlaşması, bu sonuçlara bir de emperyalist kapitalist sistemin gerçekleştirdiği saldırı ve işgal politikalarının eklenmesi, dünyayı giderek daha da yaşanmaz bir hale büründürmesi, enternasyonal proletaryanın ve ezilen dünya halklarının emperyalizme, kapitalist sisteme ve her türden gericiliğe karşı tepkilerini, mücadelelerini arttırdı. Bu durum bir yandan dünya halklarının “küreselleşme karşıtı” bir mücadele yükselt-

Dünyanın çeşitli bölgelerinde sürdürülen iktidar talepli Halk Savaşlarının burjuva ideologlarca hazırlanan “aşırı uçlar” ve “terörü yöntem olarak seçmiş” biçimdeki kavramlarla mahkum edilmeye çalışılmakta.

mesini beraberinde getirirken, bazı ülkelerde Marksist-Leninist-Maoist partilerin önderliğinde ve bazı ülkelerde de, reformist, halkçı hareketlerin önderliğinde yürütülen mücadelelerin gelişmesini beraberinde getirdi.

Bu ise bugün dünya üzerinde devrimle karşı devrim arasında kıyasıya bir savaş yaşanması ve sınıf mücadelesinin keskinleşmesi anlamına gelmekteydi. Bu keskinleşme, kendisini özellikle emperyalizmin yarı-sömürgesi olan ülkelerde çok daha net olarak ortaya çıkardı. Kapitalist emperyalist sistemin doğasında var olan iç çelişkiler ve eşitsiz gelişme yasası gereği, emperyalist sisteme yönelik en etkili karşı duruşlar, baskı ve sömürü altında tuttuğu, işgal ettiği, yarı-sömürgeleştirdiği ülkelerde gelişmektedir. Bu ülkeler özellikle ikinci paylaşım savaşından sonra **devrimin fırtına merkezleri** olma özelliğine sahiptir.

Bugün yerkürede Marksist-Leninist-Maoist partilerin önderliğinde sürdürülen Halk Savaşlarının giderek güçlenmesi ve var olan gerici iktidarlara alternatif yeni iktidarlara adım atması; Latin Amerika'nın bazı ülkelerinde anti-emperyalist, sol hatta sosyalist söylemlerle sahte reformistlerin seçim zaferleri elde etmesi; kimi işgal altındaki bazı ülkelerde ise ulusal ve işgal karşıtlığı temelinde verilen silahlı mücadelelerin emperyalizme ve işbirlikçilerine darbe vuran ve kayıp verdiren bir biçimde devam etmesi, sınıf mücadelesinin tüm yakıcılığıyla devam etti-

ğini ve devrimin fırtına merkezlerinin sömürge yarı-sömürge ülkeler olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu durum ise yukarıda değindiğimiz emperyalizmin kavramsallaştırdığı, “terörü yöntem olarak seçmiş”, “aşırı uçlar” vb. kavramlarıyla birlikte ele alındığında; enternasyonal proletaryanın ve ezilen halkların emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı mücadelelerine karşı emperyalist kapitalist sistemin bütün kısıcılığıyla ve vahşetiyle amansız bir karşı-devrimci “uzun savaş” yürütmesini beraberinde getirmektedir. Emperyalist kapitalist sisteme önderlik etmeye çalışan ABD emperyalizminin yürüttüğü bu “Uzun Savaş”la, katledilen, işkence edilen, ambargo uygulanarak yoksulluğa itilen ezilen halklar; emperyalist çıkarlar doğrultusunda bu türden uygulamalara maruz bırakılmaları karşılığında, kendi önderliklerini yaratarak yükselttikleri mücadele (özellikle silahlı mücadele) emperyalistler tarafından “terör”, “aşırı uçlar” olarak tanımlanarak müdahale etme gerekçesi yapılmaktadır.

Burada önemli bir vurgu yapmak da gerekmektedir. Bugün başta ABD olmak üzere emperyalistler tarafından kavramsallaştırılan “terörle mücadele” söylemi ile hedef gösterdiği ve mücadele ettiğini ileriye sürdüğü “İslamcı teröristler” olgusu emperyalizmin müdahalelerini, işgal ve saldırı politikalarını gerçekleştirmek için politik bir argüman olarak da kullanılmaktadır. Çünkü bizler bi-

liyoruz ki İslamiyet de diğer dinler gibi emperyalistler açısından ezilen dünya halklarını uyuşturmaya, kendi kontrolleri altında tutmaya yarayan gerici bir felsefeye sahiptir. **Emperyalizm ve onun ideolojisi, İslam gericiğiyle ideolojik akrabalık içindedir.** Bugün emperyalizme karşı olduğu ileri sürülen bazı İslami anlayış ve akımlar güdük bir anti-emperyalizm (esas olarak anti-Amerikanca) duruş içerisinde. İdeolojik duruş itibarıyla gerici olan İslamcı akımlar geniş kitleleri etkilemekle birlikte, tam da bu gerici duruşları nedeniyle emperyalistler açısından ciddi bir tehlike oluşturmamaktadır. Bugün emperyalizmin “baş düşman” ilan ettiği, İslamcı köktendinciler emperyalizm ve her türden gericilik açısından kolaylıkla manipüle edilebilir durumdadır. İslamcılarının geçmişte özellikle komünist ve devrimci harekete yönelik emperyalizm tarafından etkili biçimde kullanıldığı iyi bilinmektedir. Emperyalizm açısından işgal ve saldırı politikasının “Hıristiyanlık ve İslamiyet”, “dinler arası savaş”, “medeniyetler arası savaş” olarak adlandırılması ve İslami örgütlenmelerin “terörist” olarak tanımlanması, işgal ve saldırı politikalarına gerekçe bulması olarak değerlendirilmelidir. İslamcı akımlar geniş kitleleri etkilemekle birlikte, sahip oldukları gerici ideolojik dünya görüşü ve felsefeleri nedeniyle emperyalizm açısından **esas itibarıyla ve stratejik açıdan** ciddi bir tehlike değildirlere. Bu gerçeklikler, hiç kuşku-

suz, kimi İslami hareketler önderliğinde Irak, Filistin, Afganistan ve Lübnan'da emperyalist ve Siyonist işgale karşı halkın yürüttüğü direniş hareketlerinin özünü karartan ve bu direnişlerin desteklenmemesini gerektiren bir politikayı sonuçlamaz.

İşte bu nedenle özellikle belirtmek gerekir ki; emperyalist sermayenin yerkürede uygulamaya koyduğu neo-liberal politikalar ekonomik anlamda olduğu kadar sosyal anlamda da kitleleri gelecek güvencesinden yoksun duruma düşürmektedir. Milliyetçilik, kökten dincilik, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı bu zeminde yükselmektedir. İşte emperyalistlerin ortaya attığı "terör tehlike"si bu zemine dayanmaktadır ve hepsini bir araya getiren de bu zemindir. Bunun dışında dile getirilen diğer noktalar (kimyasal ve nükleer silah tehditleri, kitle imha silahları vb.) emperyalistlerin kitleleri korkutma ve manipüle etme aracı olarak kullanılmaktadır. Ve bu argümanlar yeri geldiğinde (Afganistan ya da Irak'ta olduğu gibi) gerekli biçimlerde kullanılmaktadır.

Bugün açısından emperyalizmin saldırı ve işgal politikalarına maruz kalan Afganistan ve Irak'ta İslamiyet'in etkili olması, emperyalizmin saldırısının sadece İslam dinine mensup halklara yönelik olduğu anlamına gelmemelidir. **Emperyalist saldırganlığın hedefinde hangi din den olursa olsun bir bütün olarak enternasyonal prole-**

tarya ve ezilen dünya halkları vardır. İslamiyet'in ön plana çıkarılması, bugün açısından emperyalist hegemonya mücadelesinin sürdüğü bazı bölgelerde İslam dininin etkisiyle alakalıdır ve belirleyici değildir.

MLM'ler; dünya üzerinde var olan gelişmelerden hareketle, yerkürede üç ana çelişkinin ön plana çıktığı görüşündedir. Bunlar; ezilen dünya halkları ile emperyalizm ve tüm yerli işbirlikçileri ara-

sındaki çelişki, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişki ve emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişki. (Bunlara ek olarak geçmiş süreçten çıkardığımız derslerden hareketle, şu an belirleyici bir durumda olmayan ancak önümüzdeki süreçte ortaya çıkması ihtimal dâhilinde olan sosyalist sistemle kapitalist sistem arasındaki çelişkiyi ifade etmek gerekir. Bugün yerkürede sosyalist bir ülke yoktur. Ancak böyle bir ülkenin olmaması, ya da sosya-

list sistem ile kapitalist sistem arasındaki bir çelişkinin olmaması, bizim böyle bir çelişkinin ortaya çıkacağına dair bir ifadeye bulunmamızın önünde bir engel değildir.)

Partimiz bu üç çelişkinin içerisinde emperyalizmin varlığı ve somut yönelimi nedeniyle birinci çelişkinin en önemli çelişki; baş çelişki olduğu görüşündedir. Bilineceği üzere; proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkinin çözümü sosyalist devrimle gerçekleşir. Emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkinin çözümü ise onları dünyanın yeniden paylaşımı noktasında mücadeleye itmektedir. Bunun son durağı yeni bir emperyalist paylaşım savaşıdır. Şu an için emperyalistler arası çelişkiler keskinleşmekle birlikte emperyalist paylaşım savaşının gerçekleşmesi düzeyinde değildir. Emperyalist güçler hegemonya mücadelelerini daha çok yarı-sömürge ülkeler üzerinden, bölgesel savaşlarla yürütmektedirler. Bu durum ise emperyalizmle ve onların yerli uşaklarıyla ezilen halklar arasındaki çelişkiyi daha da keskinleştirmektedir. Ya da tersinden bir ifadeyle ezilen dünya halkları ile emperyalizm ve tüm yerli işbirlikçileri arasındaki çelişki baş çelişki olarak ortaya çıkmakta, bu ise dünya üzerinde ulusal kurtuluş hareketlerin gelişmesine ve yeni demokratik devrimlere doğru giden bir süreci doğurmaktadır.

Bu nedenle, emperyalistler açısından esas tehlike, en-

ternasyonal proletarya ve ezilen halkların, Marksizm-Leninizm-Maoizm önderliğinde yürütülen yeni demokratik devrim mücadeleleri ve iktidar talepli Halk Savaşları olarak ortaya çıkmaktadır. Emperyalist kapitalizmin var olan yönelimi, yerküre üzerinde çelişkileri arttırmakta, sınıf mücadelesini keskinleştirmektedir. Emperyalist kapitalizmin uyguladığı ekonomik politikalar, işgal ve savaş politikaları beraberinde, yerkürede devrimci durumu, devrimin objektif şartlarını muazzam derecede artırmaktadır.

Enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halkları ile emperyalizm ve her türden yerli işbirlikçi/uşak sınıfları arasındaki çelişki belirleyiciliğini günümüz koşullarında da sürdürmektedir. Emperyalist sermayenin uyguladığı neo-liberal politikalar ve yöneldiği işgal ve saldırı pratiği, ezilen dünya halklarının emperyalizm karşıtı tavrının gelişmesine yol açmaktadır. Öncesinde, ağırlıklı olarak kapitalist-emperyalist sistemin sonuçlarına ve bu anlamıyla “küreselleşme”ye yönelen protesto hareketleri, günümüzde daha güçlü bir şekilde emperyalist politikalara yönelmektedir. “Küreselleşme” karşıtı çeşitli eylemlerde emperyalizm vurgusunun artmış olması, “devrim”, “sosyalizm” ve “başka bir dünya mümkün” sloganlarının atılması bunu göstermektedir. Emperyalizmin “küreselleşme” aldatmacasının halklar üzerindeki etkisi yavaş yavaş kırılmaya başlamıştır. Kapitalist-emperyalist

ülkelerdeki protesto eylemlilikleri ve bir dizi yarı-sömürge ülkede emperyalist politikalara karşı gelişen halk hareketleri, dünya halklarının emperyalizme bir bütün olarak karşı durma yöneliminin somut ifadeleridir. Dünyanın çeşitli ülkelerinde MLM partilerin emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı geliştirmiş oldukları demokratik devrim mücadelesi bu süreçte enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halkları üzerinde daha etkin bir rol oynamaktadır/ oynayacaktır. Dünya halkları ile emperyalizm arasındaki çelişkinin güçlü bir şekilde devrim lehine gelişmesini ifade eden MLM hareketler, yeni devrim hareketlerinin oluşmasına ve güçlenmesine de katkı sunmaktadır. Gelişmekte olan kendiliğinden hareketlerin MLM bir önderlikle birleştirilmesi görevi, MLM partilerin önündeki en önemli görev olarak ortaya çıkmaktadır. Bu görevi başarıyla gerçekleştirebilmenin ön koşulu, MLM partilerin kendi ülke devrimlerini geliştirmekten ve bununla birlikte, kendiliğinden hareketleri etkileyen reformist, revizyonist, troçkist ve anarşist akımlara karşı uzlaşmaz mücadele yürütmekten geçmektedir.

Emperyalizmin Krizinin Yarı-sömürgelelere İhracı (Türkiye’de ve bölgede durum)

Emperyalist sermayenin içinde bulunduğu kriz, ve bu krizi aşmak adına işgal ve saldırı da dahil olmak üzere

uygulanan neo-liberal politikalar hangi dinden ve hangi ulustan olursa olsun dünya halklarının daha yoğun sömürü, yağma, saldırı ve işgal politikaları ile karşılaşmalarına neden olmaktadır. Tüm dünyada ve özellikle de yarı-sömürge ülkelerde uygulanmakta olan emperyalist patentli neo-liberal politikalar, bu ülkelerdeki kaynakların, emperyalist devletlere aktarılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Böylelikle yarı-sömürge ülkelerin daha da yoksullaşması, işsizliğin ve açlığın artması, kalkınma olanaklarının ortadan kaldırılması, yatırım imkanlarının bütünüyle emperyalist güçlerin eline geçmesi sağlanmaktadır. Bu ise “ulus devletlerin ortadan kalktığı”, “dünyada sınırların kalktığı”, “dünyanın küresel bir köye dönüştüğü” vb. yoğun ideolojik argümanlarla beslenen saldırılarla beraber sürdürülmektedir.

Bu yoksunlaştırma ve yoksullaştırma, emperyalist sermayenin içinde bulunduğu ekonomik durgunluğun aşılması adı altında var olan krizin yarı-sömürge ülkelere ihracı politikasının doğal bir sonucudur. Emperyalizmin bu bunalımını yarı-sömürge ülkelere aktarma ile çözebilme yönelimi içine girmesi ise beraberinde bu ülkelerde daha fazla yıkım, daha fazla köleleştirme ve daha fazla bağımlılığı getirdi. Bu politikalar yarı-sömürge ülkelerde emperyalist sermayenin neo-liberal politikalarının uygulanmasının birer aracı olan IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi kurumlar tarafından yürütülmektedir.

Yarı-sömürge ülkelerin ekonomisi, emperyalist sermayenin dayattığı ve tüm “ulusal” pazarın emperyalist sermayeye engelsizce açılmasını hedefleyen ekonomik yeniden yapılandırmalarla birlikte ele alınarak, bu ülkeler mali açıdan ağır bir borç yükü altına sokulmaktadır. Böylelikle yarı sömürge ülkeler, emperyalist sermaye tarafından daha fazla talan, sömürü ve yağmaya uğratılmakta ve adeta yeniden ve daha üst bir biçimde sömürgeleştirilmektedir.

Bugün yarı-sömürge ülkelerde uygulanan ekonomik politikalar emperyalizmin bu aşırı üretim krizinin etkilerini kırmaya, krizin bu ülkelere ihracına ve bu sayede krizi toparlanma, ya da en azından “idare edilmeye” yönelik olarak ortaya atılmıştı. Ancak emperyalist sermayenin bu yönelime girmeden önce denediği ilk yol farklıydı. Emperyalist sermayenin aşırı üretim krizinin ilk yıllarında yani 1970’lerden itibaren yarı-sömürgelerde birikmiş sermaye, kapitalist ülkelere geri çağrılmıştı. Emperyalist sermayenin bu hareketi ise, yarı-sömürge ülkelerde, ekonomik bunalımlar, kırılğan ve sürdürülemez ekonomiler yaratmıştı. Bu durum bu ülkelerin proletaryasına ve ezilen halklarına ağır bir yoksullaşma, işsizlik ve açlık getirmişti. Bu getiriye karşı doğal olarak gelişen kitle hareketlerini, emperyalistler ve onların yarı-sömürge ülkelerdeki temsilcisi sınıflar açık askeri faşist diktatörlüklere kadar varan önlemlerle “engellemeye” çalıştı. Ancak bu “ön-

lemler” kitle hareketlerini vahşi bir terörle bastırma görevini başarıyla yerine getirirken, ekonomik çöküş ve iflasları engellemedi. Emperyalist kapitalist ülkelerin birikmiş yoğun sermayeyi kendi merkezlerine çekmeleri krize karşı gösterilen **ilk tepkiydi ve çözüm değildi**. Çünkü krizin nedeni aşırı üretim ve birikmiş mali sermayeydi. Tekelci kapitalist devletlerin, birikmiş mali sermayeleri buldukları merkezlere çekmeleri geçici bir çözüm gibi görünen ama özünde çözümsüzlüğü barındıran **umutsuz** bir girişimdi.

Nitekim emperyalist sermayenin bu refleksinin çözüm olmadığı da kısa sürede ortaya çıktı.

Üretim krizinin bu önlemlerle çözülememesi, üstüne üstlük emperyalist sermayenin **yeniden ve daha üst düzeyde** gerçekleştirilme ihtiyacı beraberinde, 20. yüzyılın son çeyreğinde tam tersi bir yönelime girilmesini gerektirdi. Sermaye daha önceden komünist önderlerimizin de berrak bir şekilde ortaya koyduğu gibi yeniden dışa açıla-

ma yönelimine girdi. Daha önceden ifade ettiğimiz neoliberal politikaların yarı-sömürge ülkelerde uygulanması ve kapitalist merkezlerdeki birikmiş mali sermayenin buralara yöneltilmesi hedeflenerek var olan ekonomik durgunluğun aşılması amaçlandı.

Ancak bu gerçekleştirilmeden önce bu ülkelerde emperyalist sermayenin yeni yönelimine uygun altyapı oluşturulmaya çalışıldı. **Bundan amaçlanan, öz olarak emperyalist sermayenin önündeki bütün kısıtlayıcı engellerin kaldırılarak, dizginsiz**

dolaşımın sağlanmasıydı. Bu nedenle yarı-sömürge ülkelerde uygulamaya konulan bu ekonomik modele muhalefet edenler, ya da şu veya bu gerekçe ile direnenler, çeşitli yöntemlerle ve askeri darbelerle “ikna” edildiler. Böylelikle aşırı üretim krizini aşmak adı altında bu ülkelere dayatılan bu ekonomik model zorla, ekonomik yıkım politikalarıyla kabul ettirildi.

Ardından da IMF, Dünya Bankası gibi emperyalist sermayenin merkezi örgütleri

yönetiminde “neo-liberal” ekonomi politikaları uygulanmaya başlandı. Yarı-sömürge ülke piyasalarının, bu ekonomiye göre düzenlenmesi ve bu ekseninde “ithal ikameci” modelin yerine “ihracata dayalı gelişme” modeli piyasaya sürüldü. Bu ülkeler uygulanan bu yeni ekonomi politikalarıyla ciddi bir borç boyunduruğu altına sokuldular.

Emperyalist sermaye bu yönelimiyle, yine çözümsüzlük içinde çözüm aramaktaydı. Yarı-sömürge ülkelere dayatılan bu ekonomik model, bazı ülkelerde ekonomik yıkım ve beraberinde bu borçları ödeyememeyi; bazılarında ise aşırı bir yoksullaşmayı, sosyal ve siyasal çalkantıları beraberinde getirdi.

Neo-liberal politikaların ülkemizdeki yansıması da benzer bir biçimde gerçekleşti. 1980 Askeri Faşist Cuntası esas olarak emperyalist sermayenin bu amacının gerçekleştirilmesinin bir ürünüydü. Askeri darbeyle var olan halk muhalefeti ağır bir faşist terörle ezildi. Devletin yeniden yapılandırılmasının ilk adımları olarak faşist bir anayasa kabul edildi. Bu süreçten sonra ekonomik alanda atılan bütün adımlar ve devletin yeniden yapılandırılması emperyalist sermayenin bu yöneliminin gereklerini yerine getirmek üzere planlandı ve hayata geçirildi.

Türk hakim sınıfları, emperyalizmin bu yeni yönelimine uygun bir şekilleniş yaratabilmek için faşist orduyu ve militarist güçleri alabildiğine kullandılar. Ülkemizde tam bir faşist terör uygulandı.

Halk kitleleri, devrimci ve komünist hareket uygulanan bu faşist terörle yenilgiye uğratıldı. Bu yenilgi sonrasında, Türk hakim sınıfları yeniden “demokrasiye” geçtiler, ancak askeri cuntanın yazdırdığı anayasa yürürlükte kaldı. (Bugün üzerinden yıllar geçmesine rağmen bu anayasanın esasa ilişkin maddeleri değiştirilmemiştir).

Türk hakim sınıflarının parlamenter maskeli faşist bir diktatörlükten başka bir anlamı olmayan “demokrasiye” geçmesiyle birlikte, seçimlerle iş başına getirilen bütün siyasal partiler emperyalist sermayenin bu yeni yöneliminin (diğer adıyla IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığıyla uygulanan neo-liberal politikaların) başarıyla uygulanmasının birer memuru işlevi gördüler. Bugün ülkemizde bu sürecin son aşamaları gerçekleştirilmektedir.

Türk hakim sınıflarının emperyalizmin neo-liberal politikalarının uygulanması için attıkları adımlar, ülke içinde devrimci ve komünistler başta olmak üzere her türlü muhalefete yönelik azgın bir bastırma ve ezme yönelimiyle eşgüdüm halinde sürdürülmektedir. Emperyalist neo-liberal politikaların uygulanmasının güvencesi olan yasal düzenlemeler birer birer yasama organı olarak adlandırılan meclisten geçirilirken, aynı tarihlerde devrimcilere ve komünistlere yönelik özellikle hapishanelerde saldırı başlatılıyordu. Bir yandan halka karşı neo-liberal politikaların öngördüğü saldırılar yasallaştırılırken öte

yandan ise hapishanelerde devrimciler ve komünistler katlediliyordu. Dönemin başbakanı ise bu operasyonu; **“hapishanelere hakim olmazsak, sokaklara hakim olamayız”** diye gerekçelendiriyordu.

Bu saldırıların anlamı açıktı. Türk hakim sınıflarının emperyalist sermayenin çıkarları doğrultusunda attıkları adımlar, beraberinde ülke içinde işçi sınıfı ve ezilen halka yönelik ağır sonuçları içeren bir tablo ortaya çıkarıyordu. Bu tablonun sınıf mücadelesinin keskinleşmesini ve kitle hareketlerinin yükselmesini beraberinde getireceği açıktı. Nitekim tam da bu nedenle, Türk hakim sınıfları kitle hareketlerinin emperyalistlere ve kendilerine yönelmesini engellemek için en başta, bu görevi yerine getirebilecek güçler olan devrimcilere ve komünistlere yöneltiler. Devrimci ve komünist tutsaklar hapishanelerde katledildi. Tutsaklar F tipi olarak adlandırılan ve toplumdandan tamamen tecrit etmeyi hedefleyen hapishanelere konuldu. Devrimci ve komünist tutsaklar katledildiler ve tecrit hapishanelerine konuldular ancak faşizm tarafından teslim alınmadılar. Bugün Türkiye hapishanelerinde tecrit ve tecrit terörüne karşı mücadele, devrimci ve komünist tutsaklar tarafından çeşitli biçimlerde sürdürülmektedir.

Emperyalist sermayenin kendini yeniden üretebilmesi için diğer yarı-sömürge ülkelere benzer biçimde atılan bu adımlar, ülkemiz işçi sınıfı ve ezilen halkına yönelik ağır

bir işsizlik, yoksullaşma sosyal ve siyasal çalkantılara yol açarken, diğer yandan ise ülkemizin emperyalizmin saldırı ve işgal politikasının yürütüldüğü bölge içinde olması, Türk hakim sınıflarının emperyalizmin daha yakın ilgisine mahzar olmasını da beraberinde getirmektedir. Ülkemiz hakim sınıfları emperyalist kuruluşlardan diğer yarı-sömürge ülkelere nazaran daha fazla ilgi ve alaka görmektedirler. Ülkenin iç ve dış borçları, faşist devletin kuruluşundan bu yana en üst sınırında bulunmaktadır. Buna rağmen ülke topraklarının, emperyalizmin işgal ve saldırı politikalarına maruz kalan bölgede önemli bir stratejik konumda olması, TC devletinin emperyalist sermayenin kurumları olan IMF ve Dünya Bankası vb. tarafından kredilerle desteklenmesine yol açmakta, politik olarak da bölgede önemli bir rol oynaması için çaba gösterilmektedir.

Faşist TC devleti kuruluşundan itibaren emperyalizmin yarı-sömürgesi konumdadır. Ülkemizde önceki Alman emperyalizmi etkinken daha sonradan İngiliz ve günümüzde de ABD em-

peryalizmi hakim güç konumdadır. Faşist TC devleti bu konumla, emperyalizmin bölgedeki politikalarının uygulayıcısı, destekleyicisi bir politika izlemektedir.

Ülke topraklarının stratejik bir önem arz etmesi, ülkemizin Sovyetler Birliği'nde sosyalizmden geriye dönüş yaşanmadan önceki zaman diliminde, Sovyetler Birliği'ne sınır olması, sosyalist kampa karşı emperyalistler tarafından konumlandırılmasını, desteklenmesini ve her türlü karşı-devrimci faaliyetin gerçekleştirildiği bir ülke olarak ele alınmasını beraberinde getirmiştir. Bu konumu nedeniyle Faşist TC'nin silahlı kuvvetleri NATO'ya alınmış, emperyalist yardımlarla ordu daha da güçlendirilmiş ve teçhiz edilmiştir. **Bugün NATO içinde ABD'den sonra en fazla askere sahip Türkiye'dir ve nüfusuna oranla çok yüksek sayıda askere sahiptir.** Ve dünyada ülke nüfusuna oranla bu denli sayısal olarak kalabalık bir orduya sahip ülke yok denebilir. Türkiye; Rusya, ABD, Çin ve Hindistan'dan sonra beşinci sırayı almaktadır.

Sovyetler Birliği'nde ge-

riye dönüşün yaşanması ve ardından gelişen emperyalizm ile sosyal emperyalizm arasındaki hegemonya mücadelesinde, Türk hakim sınıfları emperyalizm (ve özellikle de ABD emperyalizmi) tarafından başarıyla kullanılmışlardır. O dönem yaşanan gelişmelerde Türk hakim sınıfları bölge açısından sosyal emperyalizme karşı emperyalizmin mücadelesinde “**yeşil kuşak**” olarak adlandırılan konsept çerçevesinde ele alınmış, ekonomik olarak neo-liberal politikaların uygulanması, politik olarak da “**yeşil kuşak**” projesinin gerçekleştirilmesi için askeri bir darbeyle yeniden yapılandırılmasının önü açılmıştır.

Gelinen aşamada TC devleti uygulanan bu politikalar ve emperyalizmin yarı-sömürge ülkesi olması vesilesiyle bölgede özellikle ABD emperyalizminin işgal ve saldırı politikalarının önemli bir uygulayıcısı konumdadır. Faşist TC devleti emperyalist politikalar doğrultusunda, NATO üyeliği gerekçesiyle dünyanın çeşitli bölgelerinde asker konumlandırmaktadır.

Ve yine Faşist TC devleti Ortadoğu bölgesinde ABD emperyalizminin politikalarının önemli uygulayıcılarından olan İsrail devleti ile sıkı bir ilişki içindedir. Her iki devlet bölge halklarına yönelik ABD emperyalizminin politikalarının uygulayıcısı konumdadırlar. Bu görevleri daha başarılı gerçekleştirebilmek için ortak tatbikatlar yapılmaktadır.

Bugün dünya üzerinde emperyalizmin saldırganlığının somut bir yansıması ola-

rak Ortadoğu’da gerçekleştirilen emperyalist işgal ve saldırı politikasına Türk hakim sınıfları tam destek vermektedir. Bu projede yer alacaklarını, desteklediklerini açıklamışlardır. Büyük Ortadoğu Projesi olarak adlandırılan projede Faşist TC devleti “ılımlı İslam” kavramıyla “model ülke”, “örnek ülke” olarak gösterilmektedir.

TC devleti ABD ve İngiliz emperyalizminin başını çektiği emperyalist güçlerin Irak’ı işgal etmesine tam destek vermiş, bunun için elinden gelen bütün çabayı harcamıştır. Bu doğrultuda hazırlanan “tezkere” ise özellikle oluşan işgal ve savaş karşıtı kitle hareketi karşısında ret edilmiştir. Tezkerenin ret edilmesi ve böylelikle Türk hakim sınıflarının Irak işgalinde fiili olarak yer almalarının engellenmesi “demokrasi”nin zaferi olarak ilan edilmiştir. Bunu ülkemizde bazı oportünist ve revizyonistlerin iddiasıyla “demokrasi”nin zaferi olarak ilan etmek tam bir körlüktür. Olan şey başta kitle hareketinin Türk hakim sınıfları üzerinde yarattığı baskı ve emperyalist güçler arasındaki çıkar çatışmasının (ABD, İngiliz emperyalizmi ve AB emperyalizmi) Türk hakim sınıflarına yansımadır. Bu etkiler nedeniyle Türk hakim sınıfları ABD ve İngiliz emperyalizmiyle Irak’ın işgalinde “yasal” olarak (görünürde) yer almamıştır. Ancak buna rağmen gerek ülke topraklarında bulunan emperyalist üsler ve gerekse de hava sahası emperyalist koalisyon güçlerinin kullanımına açıl-

mıştır. Bu anlamıyla Türk hakim sınıfları emperyalistlerin Irak işgaline sözde fiili destek vermemiş (asker göndermemiş) buna rağmen üsleri ve hava sahasını kullanarak, emperyalist güçlerin Irak’ı bombalaması, ikmal ve asker değişimi yapılması gibi imkanların kullanılmasına aktif destek vermiştir. Bugün de Irak’ın emperyalist politikalar doğrultusunda “yeni-den yapılandırılması”nda Türk hakim sınıfları aktif bir çaba içerisinde olduklarıdır.

Ancak bu durum Türk hakim sınıfları açısından “bıçak sırtı” denilebilecek bir pozisyonda yürütülmektedir. Çünkü bölgede emperyalist politikalar doğrultusunda şekillendirilen süreç beraberinde Türk hakim sınıflarının ilan ettiği ancak emperyalistler karşısında hiçbir anlamı olmayan “kırmızı çizgilerin” iflasına yol açmaktadır. Türk hakim sınıflarının bir dönem “savaş gerekçesi” olarak ilan ettikleri, Irak Kürdistan’ında bir Kürdistan devletinin oluşumunun yavaş yavaş ortaya çıkması, beraberinde Türk hakim sınıflarını kaygıya ve telaşa itmektedir. Çünkü böyle bir oluşum hem bölge ülkeleri açısından (İran, Suriye) hem de TC açısından yıllardan beridir Kürt ulusu üzerinde uyguladıkları ulusal baskıyı etkileyecek ve bölgede yeni gelişmelere kapı aralayacak bir durumdur. Üstüne üstlük ülkemizde yürütülen ulusal eksenli gerilla mücadelesinin, önderliğinin emperyalistler tarafından yakalanarak, Türk hakim sınıflarına verilmesi ve yaşanan süreçle birlikte ulusal hareketin

ulusal reformist hatta girmesiyle belli oranda rahatlayan Türk hakim sınıfları, **emperyalist politikalar doğrultusunda da olsa** kurulan bir Kürdistan devleti gerçeği karşısında bu rahatlıklarını çok uzun sürdürememişlerdir.

Var olan bu gelişmeler ve emperyalist politikalar, bölge ülkelerini doğrudan etkilemektedir. Türk hakim sınıfları, bir yandan TC sınırları içerisinde ezilen bağımlı ulus olarak yıllardan beridir inkar ettiği, asimilasyona tabi tuttuğu Kürt varlığını anayasal düzeyde olmasa da kabul etmek zorunda kalmıştır. Bölgede yaşanan bu gelişmeler yeni ve daha üst çelişkilerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır.

Önümüzdeki süreçte Türk hakim sınıfları, başta Ortadoğu ve Kafkaslar olmak üzere stratejik konumda olan bölgelerde, emperyalist politikaların çeşitli yöntemlerle (askeri, politik, ekonomik vb.) uygulanması için ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir. Çünkü Türk hakim sınıflarının iktidarlarının devamı, emperyalist sermayenin desteğiyle sürdürülmektedir. Bu desteğin varlığı Türk hakim sınıfları açısından yaşamsal önemdedir. Bu nedenle emperyalizmin bölgedeki son yönelimine paralel, İran ve Suriye gibi ülkelere yönelik politikalarında şu veya bu biçimde yer alacaklardır. Bu yer almanın biçimi ise o anki koşullara, çıkarlara göre belirlenecektir.

Ülkemizin emperyalizmin yarı sömürgesi olması beraberinde emperyalistler ara-

sındaki çelişkilerde ve ittifaklarda da kullanılmasını getirmektedir. Son yıllarda Faşist TC'nin Avrupa Birliği içinde yer alma çabası bununla ilgilidir. Türk hakim sınıfları AB üyeliği için yoğun bir çaba sarf etmektedir. ABD emperyalizmi ve onun yürüngesinde olan bir dizi AB ülkesi de bu üyeliği desteklemektedir. Bu desteğin nedeni, faşist TC'nin ABD emperyalizmi için AB içinde bir Truva Atı rolü oynaması politikasıdır. Bu gerçeğin farkında olan AB emperyalizmi bir yandan Türk hakim sınıflarını oyalarken öte yandan, Türk hakim sınıflarının iplerini tamamen ABD emperyalizminin eline vermemek için AB üyeliği için aday üyelik sürecini başlatmışlardır.

Bu sürecin nasıl bir sonla sonuçlanacağı şimdilik belirsizdir. AB emperyalistleri müzakere sürecinin ucunu "açık" bırakmışlardır. Bunun anlamı, Türk hakim sınıflarının rolünün önümüzdeki süreçte **özellikle Ortadoğu ve Kafkaslar bölgesi** olmak üzere, emperyalist politikaların nasıl ve hangi biçim alacağıyla birebir ilgili olmasıdır. Ancak bu belirsizliğe rağmen şu kesindir: TC devleti, emperyalist politikalar doğrultusunda, ABD ve AB emperyalistleri arasındaki hegemonya mücadelesinde ve ittifak politikalarında bir uşak olarak kullanılmaya devam edilecektir.

Halk Savaşı Meselesi

Günümüz koşullarında, özellikle bazı ülkelerde Halk Savaşı yürüten partilerin,

emperyalizme ve onun yerli işbirlikçi/uşaklarına yönelik başarılı darbeler indirmesi enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarını derinden etkilemektedir. Bu anlamıyla Komünist Partiler önderliğinde sürdürülen Halk Savaşları, enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına, içine düşürdükleri bu cehennem ortamından kurtuluşun yolunu göstermesi açısından güçlü bir umut olmaktadır.

Bu umut, sebepsiz ve yersiz değildir. Çünkü halk savaşlarına önderlik eden

-----

"Kapitalizm ve emperyalizm çağında, Komünist Partisi gibi devrimci bir partiye ihtiyaç vardır. Böyle bir parti olmadan, halkın düşmanın zulmünü yok etmesi mümkün değildir."

-----

partilere, günümüz Marksizm'in en üst aşaması olan Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimi rehberlik etmektedir. Bu noktanın altı çizilmesidir. Günümüzde Halk Savaşı yürütmenin ya da yürütülen mücadelenin Halk Savaşı olarak adlandırılmasının tek yolu, o mücadeleye komünist partisinin önderlik etmesidir.

Başkan Mao bize: "*Kapitalizm ve emperyalizm çağında, Komünist Partisi gibi devrimci bir partiye ihtiyaç vardır. Böyle bir parti olma-*

dan, halkın düşmanın zulmünü yok etmesi mümkün değildir" demektedir.

Tarihsel gelişmeler ve yaşanan onlarca sosyal pratik, yarım kalan ya da yenilgiye uğrayan devrimler bize, emperyalizm ve proleter devrimler çağında, emperyalizmi ve her türden gericiliği alt etmenin tek yolunun komünist partileri önderliğinde sürdürülen mücadeleden geçtiğini göstermektedir.

Komünist partilerin önderlik etmediği bir mücadele (ne kadar başarılı olursa olsun) Halk Savaşı olarak adlandırılmaz. Özellikle vurgulanması gereken şey, her silahlı mücadelenin Halk Savaşı olamayacağı ya da bu şekilde adlandırılmayacağıdır. Her Halk Savaşı aynı zamanda devrimci silahlı mücadeledir de, ama her silahlı mücadele Halk Savaşı değildir. Silahlı bir mücadelenin Halk Savaşı niteliğine bürünebilmesi için birçok unsur birlikte içermesi gerekir. Çünkü MLM'ler Halk Savaşını **basit bir askeri strateji** olarak değerlendirmemektedir. **Halk Savaşı stratejisi, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde proletaryanın iktidarı almada uygulayacağı askeri savaş stratejisidir.**

Halk Savaşı stratejisi; Marks, Engels, Lenin ve Stalin yoldaşın ortaya koydukları teori ve stratejinin, Mao tarafından geliştirilerek pratikte uygulanması ve proletaryanın askeri çizgisinin netleştirilmesidir. Başkan Mao'nun Marksist-askeri çizgiye nitel katkılarında biri olan Halk Savaşı, sömürge,

yarı-sömürge ülkelerdeki baş ve temel çelişmeyi çözenin temel yoludur. Bu anlamıyla Halk Savaşı teori ve stratejisi Mao'nun; Marksizm-Leninizm'e en önemli katkılarından bir tanesidir. Diğer katkıları, bilineceği üzere, çelişme yasası (zıtların birliği ve mücadelesi) ve devrimin proletarya diktatörlüğü altında sürdürülmesi (Proleter Kültür Devrimleri)'dir.

Sömürge, yarı-sömürge ülkelerde, Halk Savaşı, Mao'nun geliştirdiği strateji ve taktiklerle iktidarı ele geçirme, Yeni Demokratik Devrimi gerçekleştirme, oradan da sosyalist devrime geçme; proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmin kurulmasını gerçekleştirme stratejisidir.

Mao'nun ortaya koyduğu ve sosyal pratikte test ettiği Halk Savaşı stratejisi ve taktikleri sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde devrimin hangi yolu izlemesi gerektiğine dair açıklamalar sunmakta ve bu anlamıyla enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına devrimci savaşın diyalektik materyalist uygulamasının yolunu göstermektedir. Mao'nun Halk Savaşı ile geliştirdiği strateji ve taktikler bugün de özellikle sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde belirleyiciliğini ve yaşamsallığını korumaktadır.

Bu nedenle Halk Savaşı "basitçe" bir kavram ya da slogan olarak ele alınamaz. Halk Savaşı stratejisi, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, işçi sınıfının iktidarı alabilmesi için stratejik bir öneme sahiptir. Bu nedenle Halk Savaşı basit bir

biçimde "Halkın Savaşı" olarak anlaşılmalıdır, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde devrimin stratejisi olduğu, bu stratejinin de genel olarak üç aşamalı (stratejik savunma, stratejik denge, stratejik saldırı) olarak gelişeceği bilinmelidir.

Halk Savaşı Stratejisinin kendi içerisinde barındırdığı bu üç aşama ise özetle şöyle ifade edilebilir:

1-) Stratejik Savunma: Karşı devrimin güçlü, devrim güçlerinin ise güçsüz olduğu dönemdir. Bu dönemde, halk sınıf ve tabakalarının örgütlenmeleri sağlanır. Halk Savaşının başlangıcını ifade eden gerilla savaşının temel hedefi, karşı devrimi ve onun güçlerini her bakımdan yıpratmak ve devrimi güçlendirmektir. Bu nedenle gerilla mücadelesi kırsal alanda, yerel ve merkezi otoriteye karşı başta toprak mücadelesi olmak üzere var olan sorunlara karşı mücadeleye bağlı olarak gelişir. Bu aşamada şehirlerde kuvvet biriktirmek, karşı-devrimi yıpratmak için taktik saldırılarda bulunmak ve kırlarda sürdürülen mücadeleyi desteklemek amaçlanır.

2-) Stratejik Denge: Bu süreçte halkın birleşik cephesinin kurulması aşamasına gelinmiştir. Parti sağlamlaşmış, halk ordusu, düşman güçlerle cephe savaşı yapacak kadar güçlenip donanmıştır. Bu dönemde gerilla mücadelesi tali, düzenli ordu mücadelesi ise esastır. Bu aşamada mücadele öz itibarıyla kurtarılmış bölgelerin korunması ve diğer bölgelerin düşmandan arındırılması

mücadelesi olarak gelişir.

3-) Stratejik Saldırı: Halk güçleri karşısında karşı-devrim güçleri savunmadadır ve iktidar bu dönemde ülke çapında ele geçirilir. Genel olarak, kırlardan şehirlere gelişen mücadele sanayi bölgelerine gelip dayanmış, hakim sınıflar son mevzilerinde direnmektedir. Bu aşamanın içinde, son direnişlerin de kırılması ile birlikte, devrim zaferle taçlanır.

MLM'ler, Halk Savaşı stratejisinin genel gelişiminin bu aşamaları izleyeceği düşüncesini taşırken, temel ilkelerini ise şöyle ortaya koymaktadır:

1- Halk Savaşı, Komünist Parti önderliğinde işçi sınıfının savaş stratejisidir. Proletaryanın Komünist Partisi aracılığıyla önderliğini yadsıyan silahlı savaşım, Halk Savaşı değildir. Halk Savaşı teorisi, proletaryanın ideolojik, politik, örgütsel önderliğini temel koşul sayar.

2- Halk Savaşı, Komünist Parti önderliğinde, işçi-köylü temel ittifakına dayalı olarak tüm halk kitlelerinin başından sonuna kadar silahlı mücadele içerisinde örgütlenmesidir.

3- Halk Savaşı, zayıf bir gücün kendinden kat be kat güçlü bir güce karşı, basitten karmaşığa yürüttüğü bir savaştır. Halk Savaşı teorisi devrimci mücadelenin aynı zamanda birçok yenilgiden ve başarısızlıktan geçerek zafere ulaşabileceği tezidir.

4- Halk Savaşı, şehirlerin kırlardan kuşatıldığı, kızıl siyasi iktidarların kurulduğu ve geliştirildiği, iktidarın parça parça inşa edildiği uzun, çe-

tin ve zor bir mücadeledir. Şehirlerin kırlardan adım adım kuşatılması askeri stratejisinde ise kızıl siyasi iktidarların kurulmasını zorunlu bir temel unsur sayar. Kızıl siyasi iktidarları yadsıyan bir mantık, en başta, geleceğin siyasal iktidar çekirdeklerini de yadsıyor demektir.

5- Halk Savaşı, devrimin kitlelerin eseri olacağının genel savaş teorisidir. Bu anlamda, Halk Savaşında kitleler aynı anda değil, adım adım, ileri kesimlerin sürekli savaşa çekilmesi, orta kesimlerin ileri kitleler haline getirilmesi ve geri kitlelerin tarafsızlaştırılması siyasetinin savaş içinde uygulanmasıdır. Halk Savaşında, “halkın silahlı kuvvetleri küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, düzensiz gerilla birliklerinden düzenli ordu birliklerine doğru, silahlı mücadele ile birlikte gelişecektir.”

Halk Savaşı stratejisinde Kızıl Siyasi İktidarlar (KSİ) kavramı önemli bir yer tutar. Kızıl Siyasi İktidarlar Halk Savaşının çeşitli dönemlerinde kurtarılan bölgelerde kurulan halk iktidarının nüvesi olan, bölgesel iktidarlardır ve

devrimin ülke çapında zafere ulaştığı döneme kadar varlıklarını sürdürürler. Varlıkları döneminde, bölgeyi savunma ve genişletme mücadelesini esas alırlar. Ayrıca kurulduktan hemen sonra, bölgelerinde toprak sorununu çözer ve halk demokrasisinin ekonomisini inşa ederler.

KSİ, yalnızca sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde kurulabilirler. Çünkü yalnızca bu ülkelerin iktisadi ve sosyal koşulları, KSİ'nin varlığına temel teşkil eden koşulları barındırmaktadır.

Bu tür ülkelerde Kızıl Siyasi İktidarların kurulabilmesi için ise; a) Komünist partisi, b) Halk ordusu, c) Beslenme için yeterli kaynaklar, d) Kitle temeli ve e) Askeri harekate elverişli arazi şartlarının bir arada olması gerekir.

Bu şartlardan parti ve ordu örgütlenmeleri subjektif, diğer üçü ise objektif şartlardır.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktidarı ele almanın yolu olan Yeni Demokratik Devrim; Halk Savaşı stratejisinin hayata geçirilmesi ile başarıya ulaşır. Halk Savaşı

ülkemize benzer sosyal ve iktisadi koşullara sahip bütün ülkelerde, bu ekonomik ve sosyal koşulların doğal sonucu olarak izlenmesi gereken bir stratejidir. Ülkemize benzer ekonomik ve sosyal koşullara sahip, emperyalizmin tahakkümü altında olan ülkelerde, “toplu ayaklanma” olarak kavramlaştırılan ancak bizce “büyük şehirlerde örgütlenmeyi esas almak” olarak isimlendirilmesi gereken devrim stratejisiyle devrim gerçekleştirilebilir imkanlıdır.

Bu nedenle, bizim gibi ülkelerde devrim ile karşı-devrim arasındaki güç ilişkisi, devrimin kırlardan şehirlere doğru gelişmesini ve mücadelenin uzun süreli olmasını beraberinde getirmektedir. Bizim gibi iktisadi ve sosyal yapıya sahip ülkelerde iktidar parça parça, Kızıl Siyasi İktidarlar kurularak, uzun süreli bir devrimci mücadeleyle ele geçirilir.

Kapitalist ülkelerin aksine, bizim gibi koşullara sahip ve emperyalizmin yarı-sömürgesi olan ülkelerde, devrime hazırlık dönemi ile devrim dönemi ayrı değil, **tek bir sürece** tekabül eder. Kapitalist ülkelerde devrime hazırlık döneminde, barışçıl mücadele esas olduğu halde, bizim gibi ülkelerde, silahlı mücadele esastır. Yani bizim gibi koşullara sahip ülkelerde devrimci süreç başından itibaren silahlı mücadele ile örülür. Kapitalist ülkelerde ise bu süreç önce barışçıl bir hazırlık daha sonrada ise silahlı bir mücadeleyi öngörür.

Halk Savaşı evrensel bir teodir. Ancak onun bu ev-

renselliği dünyanın istinasız bütün ülkelerinde uygulanabilir olduğu anlamına gelmektedir. Halk Savaşının evrenselliği dünyanın bütün sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerinde uygulanabilir olmasından gelir. Emperyalist ve kapitalist ülkelerde Halk Savaşı teorisinin uygulanabilirliğini iddia etmek, bu teorisinin başından itibaren silahlı mücadele içinde, kırlardan şehirlere, iktidarın kızıl siyasi üsler kurularak parça parça alınması anlayışına ters bir yaklaşımdır. Emperyalist kapitalist ülkelerde devrimci mücadele önce barışçıl bir hazırlık dönemi ve şehirlerde örgütlenmeyi zorunlu kılar. Çünkü bu ülkelerde devrimin dayanacağı işçi sınıfı şehirlerde örgütlüdür ve karşı-devrim ile devrim arasındaki güç dengesi devrimin lehinedir.

Bu nedenle Halk Savaşı stratejisi, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, her ülkenin kendi özgüllüklerinin de hesaba katılması gereken ve bu anlamıyla evrensel uygulanabilirliği olan bir stratejidir.

Halk Savaşı teorisi, bu bağlamda bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde genel, temel ve vazgeçilemez stratejik öneme sahip bir teoridir. Yerkürede yaşanan devrim deneyimleri göstermiştir ki, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktidarı ele geçirmenin yolu, Halk Savaşı teorisinin pratiğe başarılı bir biçimde hayata geçirilmesinden geçmektedir. Komünist partisinin önderliği, devrim ile karşı-devrim arasındaki güç ilişkisi, karşı-devrim zin-

cirinin en zayıf halkasının kırlık bölgelerde olması ve devrim cephesinin köylük alanlarda daha güçlü ve elverişli koşullara sahip bulunması, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejisini pratiğe uygulamayı vazgeçilemez bir görev olarak önümüze koyar.

İşte ülkemizdeki Proletarya Partisi tam da Halk Savaşına yüklediği bu stratejik önemden dolayı kurulmuştur. Kuruluşunda, (diğer önemli nedenler bir yana) revizyonizmle “Halk Savaşı’nın yürütülüp yürütülmemesi” mücadelesi üzerine yaşanan tartışmalar ve revizyonizmin “Halk Savaşı teorisini kuşa çevirdiği” ve bu anlamıyla “Halk Savaşı yürütmek gibi bir kaygıya sahip olmadığı” eleştirileri getirilerek kopuş yaşanmış ve ülkemiz topraklarında yarım asırlık bir reformist, revizyonist hakimiyet parçalanarak Komünist Parti kurulmuştur.

Ancak kuruluşundan kısa bir süre sonra önderlik düzeyinde aldığı darbeler nedeniyle ilk örgütsel yenilgisini alması, Halk Savaşı’nın uygulanması yönünde attığı bu cüretli adımın sekteye uğra-

masına yol açmıştır. Proletarya Partisi’nin bu yenilgisinin ardından yaşadığı toparlanmaya rağmen 1980 Askeri Faşist Cuntası’yla birlikte ikinci yenilgisini alması, beraberinde Halk Savaşı’nın yükseltilememesini de getirmiştir. Ardından gelişen kitle hareketleriyle birlikte yeniden toparlanmaya başlayan komünist hareket, Halk Savaşının ülkemiz topraklarında yürütülmesi noktasında adımlar atmaya ve bu doğrultuda gerilla birlikleri oluşturmaya başlamış, ancak emperyalizmin dünya üzerinde estirdiği ideolojik saldırganlığın Proletarya Partisini de etkilemesi nedeniyle kendi içerisinde yaşadığı sol ve sağ tasfiyecilik nedeniyle güç kaybetmiştir.

Bunda ülkemizdeki komünist hareketin Marksizm-Leninizm-Maoizm’i kavrayışının yetersizliği belirleyici olsa da, ülkemiz hakim sınıfların komünist hareketin Maoizm silahına ve Halk Savaşı stratejisine sahip olmasının yarattığı tehlikenin farkındalığıyla (Faşist TC devleti resmi belgelerinde Proletarya Partisi’nin kuruluşuyla bir-

likte savunduğu görüşleri, “ihtilalci komünizmin Türkiye’ye uyarlanması” olarak tanımlanmaktadır. Bugün de faşist TSK iç eğitim belgelerinde Proletarya Partisi kastedilerek “Halk Savaşı ile iktidarı ele geçirmek istemektedir. Bunlar ülke yönetiminin komünizm veya sosyalizm şekline dönüşmesini arzu eder” denilerek özel bir önem verilmektedir.) saldırılarını ve katliamlarını alabildiğine dizginlerinden boşandırmış olması da etkindir. Ancak Halk Savaşını yükseltmemesinde belirleyici olan, Proletarya Partisi’nin Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimini kavrayışındaki yetersizliğidir.

Proletarya Partisi Halk Savaşı’nı sadece ülkemizin yarı-feodal sosyal ve ekonomik yapıya sahip olmasından kaynaklı değil, aynı zamanda emperyalizmin yarı-sömürgesi olması nedeniyle de savunmaktadır. Bizim gibi ülkelerde feodalizme ve emperyalizme karşı yürütülen mücadele birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdır. Bir ülkede feodalizmin varlık derecesi ya da köylülerin nüfusa oranı, Halk Savaşı stratejisinin savunulup savunulmamasında belirleyici değildir. Bu durum (feodalizmin varlığının oranı) Halk Savaşıyla gerçekleştirilecek demokratik devrimin görevlerini azaltır ya da çoğaltır. Ancak emperyalizmin varlığı ve özellikle yerli uşak sınıflara verdiği destek nedeniyle hakim sınıfların şehirlerdeki gücü, örgütlenmesi, olanakları kıscası devrim ile karşı-devrim arasındaki güç dengesi

komünist partisini kırık alanlarda örgütlenerek emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı mücadeleye girişmeye iter.

Bu gerçeği Proletarya Partisi’nin kurucusu Kaypakaya yoldaş şöyle ifade etmektedir: “Bizim gibi yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde devrimin kırık bölgelerden şehirlere doğru gelişmesinin iki nedeni vardır: Birincisi, demokratik devrimin özünün “toprak devrimi” olması, ikincisi de ülkemize hakim olan emperyalizmin ve onun uşaklığını yapan gericilerin (özellikle emperyalizmin) şehirleri ve ileri bölgeleri tamamen kontrolleri altına almış olmalarıdır. Emperyalizmin, yarı-sömürge olmamız dolayısıyla, ülkemiz üzerindeki boyunduruğu da, devrimin geri kırık alanlarda üsler kurarak oradan şehirlere doğru gelişmesini gerekli kılmaktadır (bizde demokratik devrim, milli devrimle ayrılmaz bir şekilde birleşmektedir). Yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede feodalizmin zayıflığı, toprak devriminin görevlerini azaltır veya sınırlarını daraltır, o

kadar.”

Ve yine Kaypakaya yoldaş: “Şehirlerin kırık bölgelerinden kuşatılması stratejisi, sadece feodalizmin varlığına ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesine bağlı değildir. Aynı zamanda, emperyalizmin yarı-sömürgesi veya sömürgesi olmaya bağlıdır. Emperyalizmin fiili işgali altındaki bir ülkede milli devrim (o ülkedeki köylü nüfusuna ve feodalizmin varlığına bağlı olmaksızın), esas olarak kırlardan şehirlere doğru gelişir. Çünkü işgalci emperyalist kuvvetler, öncelikle ülkenin büyük şehirlerini, ana yollarını, ana haberleşme hatlarını vb... ele geçirir; fakat geniş kırık alanları kontrol edemez.

Yarı-sömürge ülkeler, emperyalizmin yarı işgali altında olan ülkelerdir. Bu gibi ülkelerde emperyalizm hakimiyetini, esas olarak, yerli gerici sınıflar vasıtasıyla devam ettirmekle birlikte, kendisi de onlara üsleriyle, tesisleriyle, askerleriyle, filosuyla, silah yardımıyla... çeşitli şekillerde destek oluyor. Bu nedenle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde ‘şehirlerin kırlardan

kuşatılması' stratejisi, sadece feodalizmin mevcudiyetinden ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinden değil, aynı zamanda emperyalizmin yarı işgalinden de ileri gelmektedir. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere özgü olan şey, feodalizme karşı özü toprak devrimi olan demokratik devrimle, emperyalizme karşı milli devrimin birleşmiş olmasıdır. Feodalizmin mevcudiyet derecesi ve köylülerin genel nüfusa oranı (ki bunlar birbirine bağlı şeylerdir), demokratik devrimin programını etkiler, ama 'şehirlerin kırlardan kuşatılması' stratejisini değiştirmez."

Proletarya Partisi, Halk Savaşı teorisinde emperyalizmin yarı-sömürge ülkelere yönelik uyguladığı ekonomik politikalar sonucunda yaşanan bazı değişimler nedeniyle "şehirlerin kırlardan kuşatılması" anlayışının değiştirilmesi gerektiği görüşüne

katılmamaktadır. Emperyalizmin ulaştığı "aşama" ve bunun yarı-sömürge ülkelerde yarattığı değişim nedeniyle Halk Savaşı teorisinde şehirlerin kırlardan kuşatılması yaklaşımının yerine, şehirlerde örgütlenmeye öncelik vermeyi ya da hem şehirlerde hem de kırsal alanlarda eşit derecede, aynı oranda mücadeleyi örgütlemeyi doğru bulmamaktadır.

Emperyalist sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda tarımın yıkıma uğratılması,

emperyalist merkezlerde üretilen tarımsal ürünlerin yarı-sömürge ülkelere ihraç edilmesi amacını güden ürün kotalarının konulması ve köylülüğün ürettiğini pazara sunmaması, sunsa bile karşılığını alamaması vb. vb. nedeniyle kırsal kesimde yaşanan ağır yoksullaşma ve feodalizmde yaşanan ağır ve sancılı çözülmenin sonuçları ve diğer bazı koşullar (zorla göç ettirme, ambargo, kırsal kesimde beyaz ordunun köy boşaltması, yayla yasakları vb.) ve bu gelişmelerle bağlantılı olarak, emperyalist sermayenin yarı-sömürge ülkelerin büyük şehirlerinde yarattığı sahte iş olanaklarının kitlelere umut vermesi (ülkemizde bu nedenle "İstanbul'un taşı toprağı altın" diye bir halk deyişi kullanılır olmuştur) ki bu iş olanakları tamamen emperyalist sermayenin çıkarları doğrultusunda yaratılmaktadır. Yarı-sömürge ülkelerdeki kapitalist gelişmenin

emperyalizmin ihtiyaçlarına ve sömürüsüne göre şekillenmesi, doğallığında var olan iş alanlarının emperyalizmin ihtiyaçlarına ve sömürüsüne göre geliştirilmesini getirmektedir. Hakim sınıflar, emperyalizmin ihtiyaçları ve çıkarları doğrultusunda hareket ettikleri için yarı-sömürge ülkedeki ekonomik ilerleme, üretim araçlarının gelişmesi ve bu anlamıyla iş olanaklarının yaratılması esas olarak yerine getirilmemektedir. Hatta bazı istihdam alanları yıkıma dahi uğrattırılır, emperyalizmin uzantısı olan alanlar dışında başka alanlarda istihdam yaratılmaz. Bu nedenle iş umudu esas olarak sahte bir yanılsamadan ibaret kalır. Ortaya çıkan iş olanakları ise daha çok hizmet sektörü, inşaat, geçici işçilik, seyyar satıcılık vb. işlerdir. Bu ise var olan iş talebine yanıt veremeyecek bir durum arz eder.

Tam da bu yüzden yarı-sömürge ülkelerde şehirlere doğru yaşanan göç nedeniyle geniş kitleler işsizlikle boğuşmaktadır. Yarı-sömürge ülkelerin büyük şehirlerinin kenarlarında, gecekondu mahallelerinde önemli bir nüfus birikmiştir.

Yaşanan göçler sonucunda özellikle büyük şehirlerde yoğun bir nüfusun birikmesiyle 'şehirlerin kırlardan kuşatılması' stratejisinin gözden geçirilmesi ya da iktidarın hem 'kırlardan şehirlere' hem de "toplu ayaklanma" biçiminde birleşik bir mücadeleyle ele geçirilmesi anlayışı bu nedenle ileriye sürülmektedir.

MLM'ler bu görüşlere karşı çıkmakta ve kırlardan

şehirlere stratejisinin savunmasının nedeninin sadece nüfusla açıklamamaktadır. Halk Savaşının kırlardan şehirlere geliştirileceği yaklaşımı taşımasının bir nedeni de şehirlerde devrimle karşı-devrim arasındaki kuvvet dengesidir. Ülkemizin emperyalist tahakküm altında olması, beraberinde devrimle karşı-devrim arasındaki kuvvet dengesinin büyük şehirlerde karşı-devrim lehinde olmasını getirir. Bu durum komünist partisinin kırlardan şehirlere bir devrim stratejisini izlemesini zorunlu kılar. Bu nedenle sadece feodalizmin ağır ve sancılı bir biçimde çözülmesi, emperyalist politikalar ve bununla orantılı olarak şehirlerde nüfusun artmasıyla, şehirlerde “toplu ayaklanmacı” bir hattın savunulmaması doğru değildir.

Proletarya Partisi'nin kuruluş yıllarında Kaypakkaya yoldaş tarafından bu yaklaşım şöyle ortaya konulmuştur: ‘Şehirlerin kırlardan kuşatılması’ stratejisini tayin eden şey, devrimle karşı-devrim arasındaki kuvvet ilişkisinin köylerde, şehirlere nispetle, daha fazla devrimin lehine olmasıdır. Karşı-devrim zincirinin en zayıf halkasının köylük bölgelerde olmasıdır. Dolayısıyla, devrim cephesinin köylük bölgelerde daha fazla güçlü olmasıdır. Bir ülkenin feodal ilişkileri bağrında taşınması, bu kuvvet ilişkisini şöyle etkiler: Feodalizmin mevcudiyeti, genel olarak köylü nüfusunun fazla olması ve bir bütün olarak köylü kitlesinin devrimci olması sonucunu doğurur. Bu durum, köylük bölgelerdeki

kuvvet dengesini, devrimin (demokratik devrimin) lehine olarak etkiler. Ayrıca feodalizmin varlığı, sanayinin ve dolayısıyla işçi sınıfının nispeten zayıf olmasına yol açacağı için, şehirlerde kuvvet ilişkisini, devrimin aleyhine olarak etkiler. Bir ülkenin yarı-sömürge olması veya sömürge olması da, şehirlerdeki kuvvet ilişkisini devrimin aleyhine olarak etkiler. Bu iki şart, bir arada, kırlık bölgelerin esas mücadele alanı olmasını, ‘şehirlerin kırlardan kuşatılması’ stratejisinin güdülmesini gerektirir. Feodalizmin giderek çözülmesi ve ona bağlı olarak köylü nüfusunun azalması halinde de, bu strateji geçerliliğini korur. Çünkü yarı-sömürge (veya sömürge) şartları, büyük şehirlerde kuvvet ilişkisini karşı-devrimin lehine değiştirmiştir.”

Bugün gelinen aşamada bu teorilerin sıklıkla ifade edilmesi, emperyalist sermayenin emrindeki iletişim ve ulaşım olanaklarının gelişmesi, öte yandan emperyalizmin ve yerli uşak sınıfların askeri kapasitelerinin artması vb.leriyle alakalıdır. Ancak unutmamak gerekir ki yarı sömürge ülkelerde emperyalizm ve uşak sınıflarının teknik olarak bu üstünlüklerinin gelişimi sadece kırlarla ilgili değildir. Aynı zamanda şehirlerde de bu gelişim söz konusudur.

Tüm bu ifade etiklerimiz Halk Savaşı teorisinde şehirlerin öneminin göz ardı edilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Aksine Proletarya Partisi bugün şehirlerde yaşanan bu gelişmeler nede-

niyle bu alanlarda çalışmanın öneminin arttığına işaret etmektedir. Gerçekleştirdiği 7. Konferansında bu yaklaşımını şu kararıyla formüle etmiştir: “Devrimimiz kendine has özgünlükler taşıyacaktı. Türkiye’de Halk Savaşı, gerilla savaşı önceki örneklerinin aynısı olmayacaktır. Türkiye’nin kendine has özellikleri, bulunduğu bölge itibarıyla farklılıkları vardır. Devletin merkezi otoritesi, militarist gelişkinliği önemli seviyededir. Kitlelerin talepleri biçim olarak farklıdır. Köylülerin sosyal yaşamları değişim göstermiştir. Meseleye salt toprak sorunu olarak bakılamaz. Tarıma dayanan ilişkiler gücünü korumaktadır. Savaşla birlikte değişimler olmuştur. Bu değişimlerin incelenmesi gerekir. Türkiye’de sanayi iç dinamiğiyle gelişmemiştir. Köylerinden göç edenlerin ezici çoğunluğunun şehirlerde fabrika işçisi olarak yaşamadığı biliniyor. Halk Savaşını reçetelere indirgeyemeyiz. Halk savaşının uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçları yeniden değerlendirerek pratiğimize yön verecek somut taktikler belirleyerek ilerleriz. Gerilla savaşının mevcut haliyle zorluklar taşıdığı görülmektedir. Şehirlerde örgütlenmenin gerekliliği artmıştır. Gerilla savaşının güçlenmesi, geliştirilmesi açısından da bu gereklidir.”

Bu yaklaşımdan da anlaşılacağı gibi; Halk Savaşı teorisi genel ilkeleri içinde barındırmakla birlikte, her ülkenin kendi özgün şartlarının da gözetilerek pratiğe uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu özgün şartlar, Halk savaşının sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde uygulanmasının genel ilkeleri, (komünist parti önderliğinin zorunluluğu, şehirlerin kırlardan kuşatılması, kızıl siyasi üslerin kurulması vb.) değiştirilmesini gerektirmez. Ancak her ülke devriminin birbirinin aynı olamayacağı, kendine has özgünlükleri içinde barındıracağı gerçeğinden hareketle, Halk Savaşı stratejisinin bu özgünlüklerle birlikte ele alınması gerektiği açıktır.

Nitekim Proletarya Partisi de Halk Savaşının ilkelerini savunmakla birlikte, ülkemizin kendine has özgünlüklerinden hareketle Halk Savaşı stratejisinde özellikle şehirlere daha fazla önem verilmesini, ancak bu önemin Halk Savaşının kırlardan şehirlere doğru geliştirilmesine tabi kılınması gerektiğini savunmaktadır.

Halk Savaşı stratejisinin sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde uygulanması meselesinde; günümüzde Irak'ta yaşanan emperyalist işgal ve bu işgale karşı geliştirilen direniş mutlaka değerlendirilmelidir. Irak'ta ger-

çekleşen direnişi bir Halk Savaşı olarak değerlendirmek elbette ki doğru değildir. Çünkü bir silahlı mücadelenin Halk Savaşı olarak adlandırılmasının ön koşulu, ona komünist partisinin önderlik etmesidir. Irak'ta gerçekleştirilen direnişte böyle bir durum söz konusu değildir. Direniş ulusal bir karakter taşımaktadır. Ancak burada önemle altını çizmek gerekir ki; emperyalizmin fiili işgali altında olan bir ülkede sergilenen silahlı direniş ve bu silahlı direnişin işgalci kuvvetlere verdirdiği kayıplar, Halk Savaşı teorisinin bu türden durumlarda nasıl uygulanabileceği noktasında bize önemli veriler sunmaktadır.

Irak direnişi ve bunun özellikle şehirlerde gösterdiği gerilla vuruşları, emperyalist işgal kuvvetleri ve onların yerli işbirlikçisi sınıfların askeri güçlerine önemli kayıplar verdirmektedir. Direnişin kendi içinde parçalı bir karakter taşıması ve en önemlisi bu direnişe bir komünist partisinin önderlik etmemesi en büyük engeli oluşturmaktadır. Öte yandan Irak'ta var olan parçalı ulusal ve mezhepsel durumun, dire-

Irak direnişi ve bunun özellikle şehirlerde gösterdiği gerilla vuruşları, emperyalist işgal kuvvetleri ve onların yerli işbirlikçisi sınıfların askeri güçlerine önemli kayıplar verdirmektedir.

nişi kendi içerisinde karmaşıklaştırdığı, zorlaştırdığı da göz ardı edilmemelidir. Irak Kürtlerinin emperyalistlerle işbirliği içinde davranması, Şiilerin büyük bir bölümünün fiilen direnişte yer almaması ve esas olarak eski devlet aygıtına hakim olan Sünni Arapların direnişte yer almaları, beraberinde bazı sorunları getirmektedir. Irak'ta var olan bu parçalı durum bir yandan direnişin gücünün daha az olmasına yol açarken diğer yandan da emperyalist işgal kuvvetlerine manevra yapabilme, provakatif saldırılara girişebilme gibi olanaklar sunmaktadır.

Her koşulda bizler açısından Irak direnişinde bugüne kadar yaşanan gelişmelerden hareketle çıkartabileceğimiz dersler bulunmaktadır. Bu derslerin başında ise emperyalistlerin ve onların yerli uşaklarının ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, kitlelere dayanan ve direnen bir güç karşısında çaresiz kalabildiklerinin bir kez daha görülmesidir. Bu durum ise bizim açımızdan Halk Savaşı teorisinde kitlelerin desteğinin, kitle temelinin sağlanmasının ne kadar da önemli olduğunu göstermektedir.

III. UZUN SÜRELİ HALK SAVAŞI İÇİN ELVERİŞLİ DURUM

Filipinler Komünist Partisi'ne bağlı Yeni Halk Ordusu (YHO) kurulmasından itibaren, uzun süreli bir Halk Savaşı'nın sürdürülmesi için elverişli nesnel koşullar var olmaya devam etti. Halktan geniş kitlelerinin uğradığı zulüm ve sömürü daha da dayanılmaz hale geldi. Egemen sistemin sosyoekonomik ve politik krizi, Marcos döneminden Aquino'nunkine ve ondan Ramos'ununkine derinleşti ve kötüleştirildi.

A. Ekonomik Durum

Sosyal ekonomi tarımsal, yarı-feodal ve sanayileşmemiş olarak kalmakta. Tarım, büyük toprak sahibi hakimiyetindedir, genelde geri kalmıştır ve makineleştirilmemiştir. Esas olarak geçim için ve ikincil olarak iç ve dış ticaret içindir. Ekonomi, temel metalleri, kimyasalları, teçhizatları ve hassas aletleri üreten temel sanayi kollarından yoksundur. Teçhizat, ham maddeler (özellikle yakıt) ve yarı mamul parçaların ithalatına bağımlı durumdadır. Hizmet sektörü, ham-madde ihraç malları ve mamul ithal mallarının değişimi etrafında dönmektedir.

Resmi nüfusbilimciler, Metro Manila'nın, belli başlı şehirlerin, eyalet başkentlerinin ve kent merkezlerinin toplam nüfuslarını basitçe toplamak suretiyle suni bir biçimde % 40'a yükseltmeler de, Filipinler'deki şehirleşme oranı hala % 25 ci-

varındadır. Gerçekte, kırsal yoksulluk ve geri kalmışlık koşulları devasa Metro Manila kentine taşınmış; şehir nüfusunun yaklaşık % 88'i, düzensiz işlere bağımlıdır, gece-kondulara veya kaldırımlarda ve halka açık alanlarda evsiz olarak yaşamakta, ve şebeke suyundan ve herhangi bir kanalizasyon sisteminden yoksun bırakılmaktadır.

1960'ların sonundan itibaren kara sınırının tükenmesi, kırsal bölgelerde dev bir emek fazlası bir ordu ile kırsal ve kentsel alanlarda düzensiz işler için rekabet eden aşırı sayıda mevsimlik tarım işçisi yarattı. Metro Manila'da düzensiz çalışan işçilerin önemli bir kısmı, yakın yörelerde mevsimlik tarım işçileri olarak ikinci bir iş yapmaktadır. Taşradaki "şehirsel" alanlarda oturanların ezici çoğunluğunu köylüler oluşturmaktadır. 1970'den itibaren çoğunluğu kadın, altı milyon Filipinlinin (özellikle Ortadoğu'daki inşaat patlamasından sonra) veya nüfu-

sun yaklaşık yüzde 10'unun (ana olarak deniz aşırı taahhüt işlerinde çalışan işçiler olarak ve ikincil olarak profesyoneller olarak) devasa dışgöçü ülke ekonomisinin onları istihdam etmedeki yetersizliğinin sonucuydu.

Tahmini Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) bakımından Filipin ekonomisinin büyüklüğü bugünkü fiyatlarla 1.4 trilyon Peso veya 51 milyar Amerikan doları civarındadır. Bu rakamı 68 milyonluk nüfusa bölerek 750 Amerikan doları kişi başına gelire ulaşmak yanıltıcı bir hesaplama değildir. Çünkü, GSMH'nin büyük kısmı yabancı tekelere ve nüfusun yüzde birinden daha azını oluşturan büyük kompradorlar ve toprak sahipleri yerel sömürücü sınıfa gitmektedir. GSMH'nin % 40'ından fazlası, döviz içeren işler ile açıklanmaktadır. Kentsel orta sosyal tabakaya gidene de GSMH'den çıkarırsak -birlikte nüfusun % 90'ını oluşturan- işçi sınıfına ve köylülere kalan yüzde dokuzdan daha fazlasını oluşturmeyen kısım, dayanılmaz yoksulluk, mahrumiyet ve sefaletle eş değerdir. Bağımsız tahminlere göre, yoksulluk sınırının altında yaşayanların sayısı halkın % 75'i ile 80'i arasında değişmektedir. Yaklaşık % 40-50, en gerekli gıda ihtiyaçlarını bile karşılayamamakta.

Filipinler, temel ürünlerin dünyadaki aşırı üretimi yüzünden 1970'lerden itibaren fiyatları düşen tarımsal ve madeni ürünler ihracatına bağımlı hale gelmiştir. Kötüleştiren ticaret hadleri, Filipinler gibi yeni sömürgelerin ihra-

cat gelirlerini sürekli düşürüyordu. Yeniden ihraç için düşük katma değerli mamuller (giysiler, yarı iletkenler, ayakkabılar, oyuncaklar ve benzerleri) ya çok az net gelir getirmekte ya da hiç getirmemektedir. 1993 sonu itibariyle dış ticaret açığı 6.1 milyar Amerikan dolarıydı. Devam eden dış borçlanmaya ve deniz aşırı taahhüt işlerinde çalışan işçilerden gelen artan dolar miktarına rağmen, ödemeler dengesi 92 milyon Amerikan doları açık verdi.

Ağustos 1993 itibariyle, Filipinler'in açıklanan dış borcu, bir önceki açıklanan seviyenin % 16.3 artmasıyla 34.4 milyar Amerikan doları olmuştur. Gerici hükümetin 1994 bütçesinin % 32.5'inin dış borç ödemesine harcanması planlanmıştır. Yüzde dokuzdan fazlası ayrıca askeri harcamalar için tahsis edilmiştir. Ulusal polis, başkana bağlı istihbarat teşkilatı, çeşitli hükümet dairelerine bağlı istihbarat birimleri için harcamalar ve sivil hesaplar altında kamufle edilmiş askeri türden diğer harcamalar buna dahil değildir. Olduğundan eksik gösterilmekte olan planlanan rakamlara göre, 1994 bütçesinin yüzde

41.69'u sadece dış borç ödemesi ve askeri harcamalar tarafından yutulacak. Bunlar için yapılan harcamalar gerçekte yıllık % 60'ı aşmaktadır.

Gerici hükümetin açık ve rerek harcaması artmaya devam etmektedir. Azaltılan altyapı ve sosyal hizmetler harcaması ve artırılan borç ödeme harcaması ve askeri harcama ile nitelendirilmektedir. Daha zor elde edilir yabancı kredi ve en yüksek önceliğin borç ödenmesine verilmesi yönündeki IMF talimatı yüzünden, iç borçlanma azalmadan devam etmektedir ve 1993 yıl sonu itibariyle kamu borcu seviyesini 656 milyar Pesoya veya 24 milyar Amerikan dolarına yükseltmiştir. İç kamu borcunun yıl sonu seviyesi 1986'da 123 milyar Pesoydu. 1992'de, yani Aquino yönetiminin son yılında 508 milyar Pesoya ulaştı. Altı yıllık Aquino yönetimi, bu bakımdan, 20 yıllık Marcos yönetimini defalarca geçti. Ramos yönetimi iç kamu borcunu daha da hızlı bir oranda yükseltiyor.

Gerici hükümetin ekonomik politikasını kontrol ve dikte eden başlıca çok taraflı kuruluşlar, IMF, Dünya Ban-

kası, Asya Kalkınma Bankası ile GATT ve dünya ticaretine dair diğer sözleşmelerdir. ABD tekelleri, Japon ve diğer yabancı tekeller Filipin halkının ekonomik egemenliği ve çıkarlarına karşı rekabet etmekte ve birlikte dolap çevirmektedirler. Onlar, açıklanan, doğrudan yatırımlar kaynaklı kâr transferlerinden ziyade, ana olarak ticarete transfer fiyatlandırması sayesinde ve borç ödemesi sayesinde mütihîş kârlar elde etmektedirler. En çok ABD ve Japon ulusötesi şirketlerinden olmak üzere, içeriye yatırım akışının yıllık seviyesi 300 milyon Amerikan doları civarındadır. Bu yatırımlar, resmi “kalkınma yardımı” (RKY) ve ticari krediler ile birlikte sadece yabancı mamül satışı ile ham madde üretimini kolaylaştırmakta, belirli mamüllerin işlenmesinin sınırlandırılmasına yol açmakta ve endüstriyel gelişmeyi desteklememekte, aksine ona karşı koymaktadır.

Çalışabilecek durumda ki 28 milyon kişinin % 50’sinden fazlasını kapsayan bir birikmiş işsizlik mevcut. Fakat resmi istatistikler, işsizlik oranını (Ekim 1993 itibarıyla) sadece yüzde sekiz olarak göstermekte ve böylece onun, sanayileşmiş kapitalist ülkelerdekini olduğundan daha düşükmüş gibi görünmesini sağlamakta. Aynı istatistikler, bugünlerde, Metro Manila ve Merkezi Luzon’daki işsizlik oranlarını sırasıyla 16.4 ve 11.2 olarak açıkladı. Bağımsız araştırmacılar, resmi olarak açıklanan işsizlik oranına ek olarak, eksik istihdam oranını yüzde 32.90 olarak tahmin etmekte-

dir. İstihdamla ilgili resmi istatistikler güvenilmezdir, çünkü onlar, iş aramayı bırakmış kişileri hesaplamanın dışında bırakmakta ve düzenli bir işi olmayanların bir çoğunu tamamen istihdam edilmiş gibi hesaplamaya dahil etmektedir.

Filipinler’de işsizlik, üretici malların (özellikle teçhizat ve yakıt) ithali için gereken döviz kıtlığı ve bunun sonucunda sanayi ve tarımda üretimin darbe alması yüzünden son yıllarda ciddi bir şekilde yükseldi. Altyapılar ve temel sosyal hizmetler de darbe aldı. İnsani ve doğal kaynakların yabancı tekeller ve onların büyük komprador acentelerince sömürülmesi yüzünden çevre katliamı her zamankinden daha şiddetli.

Temel tüketim ve üretim mallarının kıtlığı, emeğiyle çalışan kitleleri ve hatta kent- sel orta sosyal tabakayı mağdur eden enflasyonist bir döngüye yol açtı. Fakat resmi istatistikler, temel mallar sepetinin içeriğinin manipüle edilmesi yoluyla düşük tutulan bir hesaplamayla, sadece yüzde dokuzla yüzde on bir arasında değişen bir enflasyon oranı göstermekte. Ama, tüketici fiyat endeksi ve pesonun değerinin düşmesi enflasyonist döngüyü göstermekte. Metro Manila’daki, işçilerin sendikalı olmadığı yerlerde genelde uygulanmayan yasal günlük asgari ücret 118 Pesoda kalmakta. 1993’de, bu miktarın değeri reel olarak 63.72 Peso’ya düştü. Fakat altı kişilik bir ailenin günlük geçim maliyeti 243.5 Pesodur. Yönetim, sendikal hareketin protesto ey-

lemelerinin sonucu olarak, günlük asgari ücrette 25 Pesoluk değersiz bir artış için söz vermeye mecbur bırakıldı. Fakat bu şimdiye kadar yasalaşmadı.

İşsizlik, işgücünün yaklaşık % 15’ini veya 4 milyonunu kapsayan işçiler arasında çok yaygındır. Filipinler’deki işverenler, iş güvenliği ve sosyal güvenlik hakkı kazanmış sürekli işçilerin sayısını azaltmaya dair olan kapitalistler arasındaki dünya trendini takip etmekte. Bunu, sürekli işçileri işten atarak ve taşeron işçiler, sözleşmeli işçiler, geçici işçiler, part-time çalışanlar, öğrenenler ve çıraklar gibi düzensiz işçileri çeşitli koşullar altında işe alarak gerçekleştirmektedirler. Sürekli işçilerin sayısını azaltmak, ücretleri düşürmek ve kârları maksimuma çıkarmak için kullanılan araçlar, örgütlü emeği yok etmek için kullanılan araçlarla aynıdır. Gerici yönetim, önceden olduğu gibi, sarı sendikaları gerçek sendikaları engellemek için kullanmaktadır. En kötüsü, ordu, polis ve paramiliter güçler, gerçek sendikaları yıldırma, yok etmek için ve grevler ile örgütlü diğer eylemleri fiziksel olarak dağıtmak için kullanılmakta.

Nüfusun % 75’ini oluşturan köylü kitleleri, özellikle de yoksul ve orta halli köylüler, feodal ve yarı feodal koşullardan ciddi bir biçimde muzdarip olmakta. Köylülerin yüzde sekseni, bir başka deyişle tüm nüfusun yüzde altmışı işledikleri toprağın sahibi değil. Ürettiklerinin çoğu, seviyesi düşmeye devam eden geçimleri içindir ve üretim fazlası ürünlerine, iç

Nüfusun % 75'ini oluşturan köylü kitleleri, özellikle de yoksul ve orta halli köylüler, feodal ve yarı feodal koşullardan ciddi bir biçimde muzdarip olmakta. Köylülerin yüzde sekseni, bir başka deyişle tüm nüfusun yüzde altmışı işledikleri toprağın sahibi değil.

ve dış emtia pazarındaki ticaret için büyük toprak sahipleri tarafından el konulmaktadır. 1969'dan itibaren, kırsal alanlardaki emek fazlası hızlı bir şekilde arttı ve kara sınırının tükenmesi ve endüstriyel gelişme eksikliği yüzünden sınırlandı. Böylece, tarım işçilerinin, kentteki düzensiz işçilerin ve deniz aşırı taahhüt işlerinde çalışan işçilerin sayısında bir patlama meydana geldi.

Şimdiki Ramos yönetimi, göstermelik sonuçlu toprak reformu için büyük sözler veren önceki yönetimlerle kesin bir karşıtlıkla, mülklerinin sahipliğinin devamı konusunda büyük toprak sahiplerine, ve aynı biçimde, 75 yıllık kira sözleşmeleri sayesinde toprağı kullanma ve doğal kaynakları sömürme imtiyazı konusunda yabancı ulusötesi şirketlere utanmazca garanti vermekte. Kırsal kesimde ağır basan sömürü çeşitleri yarıcılığın geleneksel biçimlerini, sabit kira sistemini, ucuz mevsimlik tarım işçilerinin tutulmasını, tefeciliği ve büyük toprak sahipleri ile tüccar tefecilerin gelirin daha büyük bir kısmına el koyması amacıyla ithal girdilerin (mekanik ve kimyasal) kullanımını içermekte. Büyük toprak sahipleri ve tarım kapitalistleri, emek fazlası nedeniyle, makineleşmeyi ve biçerdöverlerin kullanımını gerek-

li görmemekte.

Köylü kitleleri, ekonomik sömürü dışında, gerilla cephelerine karşı ve legal olarak oluşturulmuş olsalar bile köylü derneklerine karşı, askeri hareketler şeklinde gerçekleştirilen en vahşi baskı biçimlerinden muzdarip olmakta. 1984'den günümüze, gerici silahlı kuvvetler, uzun zaman süreleri boyunca seçili hedef alanları nüfustan arındırmak ve harap etmek amacıyla buralara tam tümenler ve tugaylar (alaylar) yoğunlaştırdılar. Aquino zamanından Ramos'a, Oplan Lambat Bitag (I, II, III) denilen ülke çapında stratejik bir dizi saldırı, devrimci güçlere, köylü kitlelere ve etnik azınlıklara saldırmak amacıyla başlatıldı. Fakat bunların hepsi, silahlı devrimci hareketi bastırmakta başarısız oldu. **Köylü kitleleri, silahlı direnişin tükenmez deposu vazifesi görmekte.**

ABD-Markos yönetiminin Filipinler'i geliştirdiğini kabul eden oportünistlerin Filipinler'in sanayileşmiş ve şehirleşmiş olduğu şeklindeki iddialarının tersine, ABD-Ramos yönetimi Filipin toplumunun az gelişmiş sanayileşmemiş niteliğini kabul etmekte ve sözde Orta Vadeli Kalkınma Planı (OVKP) sayesinde Filipinler'i, 2000 yılından önce yeni yeni sanayileşen bir ekonomiye dönüştürme sözü vermekte. Bugün,

utanmadan karşı-devrimci sağcılara dönüşmüş oportünistler, yönetimle bazı noktalarda birleşmeye çabalamak, Ramos'u oligarşi karşıtı olarak selamlamak, "barış" ve "ekonomik kalkınma" hakkındaki propagandası gibi, onun "güçlü bir devlet" için çağrısını da onaylamak konusunda yaygara yapmakta. **Onlar, devrimci silahlı mücadelenin tasfiyesini istemekte.**

OVKP, devrimci güçlerin ve halkın şiddetli bir biçimde bastırılmasına, emperyalist ve feodalizm yandaşlarının çıkarlarının korunmasına, yabancı ulusötesi şirketler için ulus-karşıtı yatırım teşviklerinin artırılmasına, ithalatın serbestleştirilmesine, vergi muafiyetlerine, sınırlandırılmamış kâr transferlerine, devlete ait şirketlerin özelleştirilmesine ve açıklanan düşük ücretler politikası ile sendikasız ve grevsiz bölgeleri hayata geçirmek için işçilerin haklarının gasp edilmesine ek olarak, "müzakere edilmiş" teslimiyete de dayanmaktadır. Plan, başarısız olmaya mahkumdur. **Filipinler için endüstriyel gelişme, toprak reformunu ve ulusal sanayileşmeyi hayata geçirmeye dair kararlılık olmadan kesinlikle imkansızdır. Halktan geniş kitleler, özellikle de işçiler ve köylüler, artan baskıyı ve sömürüyü asla kabul edemez ve devrimci silahlı direnişin bırakılmasına asla razı olamaz.**

Şimdi, emperyalist ülkelerin kendileri bir aşırı üretim krizi (hem endüstriyel hem tarımsal) ile boğuşuyorlar ve Filipinler'de herhangi bir tür

üretici yatırımı artırmayacak politikaları hayata geçiriyorlar. Uzun süredir devam eden ekonomik durgunluğun koşulları, yaygın işsizlik ve hatta ekonomik kriz emperyalist ülkeleri vurdu. İleri teknoloji, satılmayan endüstriyel ve tarımsal malların büyük stoklarının oluşmasına sebep oldu. Finans kapitalizmin kurumsal spekülasyon ve yeni sömürgeci çalışmalar yoluyla suis-timali sınırlarına ulaştı, çünkü etkin talep aşırı kamu ve özel borçlar dünyasında daraldı ve hem yeni sömürge-lerde hem de sanayileşmiş kapitalist ülkelerde sıkı ekonomik politikaları empoze etti.

Kazanan tekkelci şirketler, rakiplerini yok etmek için ve istihdamda her zamankinden daha yüksek teknoloji kullanmak eğiliminde. Ayrı ayrı tekkelci şirketler üretkenliklerini artırırken, toplamda ekonomilerin üretkenliği azaldı. Artan işsizlik, sosyal kesintiler ve bu yüzden düşük tüketim, sanayileşmiş kapitalist ülkelerde pazarın ve kâr oranlarının daha da küçülmesine yol açtı ve Çin'in ucuz mamuller üreten kıyı eyaletleri de dahil Doğu Asya'nın "ekonomik kaplanları"ni kötü yönde etkiliyor.

Dünya kapitalizminin merkezleri Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Batı Avrupa, dünyanın yeniden paylaşımı için rekabet ediyor, ulusal ve bölgesel konumlarını sağlamlaştırıyor, uzun zamandır borçlarını geri ödeyemez hale gelmiş yeni sömürgelelere doğrudan ve dolaylı yatırım girişini sınırlıyor. Kendi ulusal ekonomisiyle

temasta bölgesel bir pazarı garantiye almak için, Amerika Birleşik Devletleri, **Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmasına (NAFTA)** ön ayak oldu. Önümüzdeki yıllarda, bu, Doğu Asya'ya verilen ucuz mamul siparişlerinin azalmasına neden olacaktır. Amerika Birleşik Devletleri, ucuz Meksika emeğinden daha ucuz mamuller beklemektedir.

Bu bağlamda, Japonya ve Asya "kaplanları" (Çin'in kıyı eyaletleri dahil) Filipinler'in sömürülmesini şiddetlendirme ve Japonya hakimiyetindeki **ASYA Serbest Ticaret Anlaşması (AFTA)** altında, onun ekonomik kalkınmasını önleme eğiliminde olacaklar. Aynı zamanda, Amerika Birleşik Devletleri, tüm Pasifik bölgesindeki ekonomik ve askeri üstünlüğünü **Asya-Pasifik Ekonomik Topluluğu (APEC)** vasıtasıyla korumakta kararlı. Gelecek yıllarda, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya arasındaki ticaret savaşının, Filipinler'in endüstriyel gelişiminin daha da önlenmesi gibi bir etkisi olacak. Üretim fazlası mamulleri, sadece iki ekonomik süper güç tarafından değil, dört "ekonomik kaplan" ve Çin tarafından da ülkeye yığılacaktır. Dünya kapitalist sisteminin krizi, Filipinler'deki yerel egemen sistemin sürekli kötüleşen krizi ile aynı zamana rastlamakta.

B. Politik Durum

Filipinler'deki gerici sınıflar içindeki politik klikler arasındaki karşılıklı uzlaşma için ekonomik temel her za-

mankinden daha dar ve küçülmeye devam etmektedir. Filipinler'deki herhangi bir egemen klik ve onun rakip klikleri arasındaki şiddetli çelişkilerde ancak geçici durulmalar olabilir. Gericiler arasındaki anlaşmazlıklar, bütünüyle seçim rekabeti çerçevesine sokulamaz, fakat, egemen kliğin otoriter güç kullanma girişimiyle ve sömürücü sınıflarla gerici silahlı güçlerin silahlı kliklere ayrılmasıyla artarak ifade bulacaktır.

Egemen Ramos kliği bir bürokrat büyük kompradortoprak sahibi kliğidir ve egemen Markos kliği kadar açgözlüdür. Onun göstermelik liderleri, dış kredilerle yapılan ihaleler (özellikle enerji ve altyapı) üzerinde tekell oluşturuyor ve kamu iç borçlanmasını çok hızlı artırıyor. Kendi hırsının ve egemen sistem içerisindeki rakiplerinin verdiği korkunun zoruyla, egemen Ramos kliği, rakip büyük kompradorların peşine düşmek ve onları çökertmek suretiyle gücünü pekiştirmek ve sağlamlaştırmak için gereken tüm tedbirleri almakta.

Sosyo-ekonomik kriz derinleştikçe politik kriz de derinleşmekte. Ne zaman egemen klikle ezilen kitleler arasında heyecan verici bir çatışma olsa, gericilerin rakip klikleri kendi politik kazanımlarını elde etmeye çalışacaklardır. Gerici egemen klik de, gücünü, devletin zor aygıtları ile korumaya ve artırmaya çalışacaktır. ABD-Ramos kliği, devrimci kitle hareketi, yenilenmiş gücünü kapsamlı ve yoğun gerilla savaşımı yoluyla göstermeye muktedir olmadan önce bile,

yasamanın kontrolü ve sözde anayasal reformlar yoluyla Markos-tarzı bir gücü ele geçirme girişimi için durmadan hazırlanırken, aynı zamanda devrimci ve gerici muhalefetin ikisini de “barış ve uzlaşma” çağrısıyla uyutma manevrası yapıyordu.

Legal demokratik kitle hareketinin, ABD-Ramos yönetiminin petrol vergisini yükseltme (daha yüksek fiyatlarla ve daha yüksek elektrik ve taşıma fiyatlarına yol açan) teşebbüsünün sonucunda patlak veren en son sıçramasında, özellikle bu yılın Şubat’ında ülke çapında gerçekleşen kitle eylemlerinde, legal ilerici güçler, devrimci güçler ve geniş halk kitleleri ayağa kalktı. Ayrıca, egemen kliğin gerici rakipleri (Filipinler Silahlı Kuvvetlerindeki de dahil), önceden iyi reklamı yapılmış kendi safına geçirme sürecine rağmen egemen kliğe karşı hareketlendiler.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal egemen sistemin parçalanma eğilimi, devrimci güçlerin uzun süreli Halk Savaşı’ndaki kararlılığından kaynaklandığı gibi, gericilerin kendi aralarındaki iç çelişkilerden de kaynaklanmaktadır. “Sol” ve sağ oportünizm yüzünden meydana gelen ağır hata ve başarısızlıklara rağmen, silahlı devrimci hareketin şimdiki gücü, düzeltme hareketinin ve egemen sistemin kötüleşen krizinin sonucu olarak hala baş edilmezdir ve artan hızda büyüme için büyük bir potansiyele sahiptir. Devrimci güçler ve halk, egemen sistemin tümüyle temel ve ciddi

bir uyuşmazlık içinde. Onlar, Filipinler’i gerçekten bağımsız, demokratik, adaletli, müreffeh ve huzurlu yapmak amacıyla şimdiki sosyal sistemin en sonunda yenisiyle değiştirilmesi için gerekli olan gücü kullanmaktadırlar ve onu geliştirmeye ve biriktirmeye devam etmektedirler.

1987’den itibaren yıldan yıla, Aquino yönetimi ve General Ramos, askeri bastırma hareketlerini şiddetlendirdikçe, Aquino yönetimi sona ermeden önce, devrimci güçlere karşı stratejik zafer kazanmakla övündüler. Halbuki, düşman, askeri hedeflerine ulaşmada, onu sade “stratejik kontrol”e indirdikten sonra bile fena halde başarısız oldu. Devrimci güçler ülke çapında gelişmeye devam etmekte. Moro örgütlerinin silahlı karşı koyuşunun giderek azalması ve Ramos karşıtı askeri kliklerin darbe tehditlerinin geçici sükuneti, yönetimin, YHO gerilla cephelerine karşı daha fazla asker konuşlandırmasına izin verdi. Fakat, düşman kuvvetlerinin toplam büyüklüğü ve gücü tüm ülkeyi kapsamaya yetmemektedir. Bunun başlıca nedeni, düşman kuvvetlerinin, etkinliğini, yoğunlaşma ve bölgenin uzatılmış işgali ilkesini uygulamak suretiyle azami seviyeye yükseltmeye çalışmasıdır.

Asker sayısını daha da artırmak, daha fazla para harcamak ve daha fazla vahşet, yönetimin kendi kendisinin yenilgisini hazırlamasıdır. Egemen sistemin politik ve mali sınırları, silahlı kuvvetler için

1969’dan itibaren harcanan ve olduğundan düşük gösterilen para miktarı tek başına dikkate alınsa bile görülebilir. Miktar en az 750 milyar Peso veya 25 milyar Amerikan dolarıdır. Bu rakama, en az 15 milyar Amerikan dolarına veya bu rakamın yüzde 60’ına denk düşen ABD askeri yardımı dahil değildir. Amerika Birleşik Devletleri, askeri üsleri kaldırılmasına rağmen, askeri üsleri kullanma hakkını korumakta ve gerici hükümete yaptığı askeri ve askeriye ile ilgili yardımını devam ettirmekte. Fakat Amerika Birleşik Devletleri ve onun emperyalist müttefikleri, dünyanın birçok çalkantılı kısmına eşit görülmemiş bir biçimde çekilmekte.

Toptan savaş politikası altındaki şiddetli askeri saldırıların şiddetlendirilmesi, katliamlar, suikastlar, işkence, yasadışı gözaltı, yağmalama, kundakçılık, bombardımanlar, zorla kitlesel boşaltma ve halkın geçim yollarının yok

edilmesi ile sonuçlandı. **Bütün bunlar, halkı egemen sistemden uzaklaştırdı ve onları uzun süreli Halk Savaşında sebat etmeye ve onu yoğunlaştırmaya sevk etti.** Son 25 yılda, on binlerce insan işkenceden geçirildi ve öldürüldü, milyonlarca insan, düşman tarafından evinden ve toprağından edildi.

Haklı devrimci davalarını sürdürerek, halk ve devrimci güçler kendilerini savundu ve YHO son 25 yılda on binlerce düşman askerini yok eden taktik saldırılar başlattı. Yozlaşmış askeri subaylar kendi askerlerini kandırmakta ve kendi çıkarları için suç içeren operasyonlarıyla meşgulken, gerici hükümet, kendi askerleri arasından yaralananlara yeterli hastane ve rehabilitasyon imkanları sağlamakta olduğu gibi, öldürülenler için yeterli tazminat sağlamakta da başarısız oldu.

Teçhizat ve hareketler için yapılan askeri harcama yüksektir, fakat gerici silahlı kuvvetlerin subaylarıyla onların altındaki askerleri ve ulusal polis için resmi karşılık düşüktür. Hatta paramiliter güçler için çok daha düşüktür. Bundan dolayı, düşmanın silahlı personeli genellikle yasadışı ağaç kesme, soygun, fidye için adam kaçıрма, haraç alma, kumar ve fuhuş yataklarının desteklenmesi veya korunması gibi suç içeren faaliyetlerde bulunmakta. En namılı suç örgütleri subaylar ve polis memurları tarafından idare edilmekte. Ordu ve polis kurumu sadece politik gruplarda klikleşmemekte, suç örgütlerinde daha çok klikleşmekte.

Gerici silahlı güçler, asker sayısı, teçhizat ve eğitim bakımından üstünlüklerine uygun bir şekilde, seçilmiş birkaç hedef bölgeye uzun zaman dönemleri için tümen ve tugaylar yoğunlaştırmak suretiyle, güya bu bölgeleri “kontrol altına almak, temizlemek, sağlamlaştırmak ve geliştirmek” amacıyla stratejik saldırıya girişmekte. Stratejik kuşatmada, özel operasyon takımları (ÖOT) konuşlandırıldı ve paramiliter güçler YHO karşıtı suni veya zora dayalı bir “kitle tabanı” yaratmak için örgütlemekte. Ardından, stratejik kuşatmada, düşman, bölük ve taburları ara-ve-yok et veya düşmanı temizleme hareketleri yürütmek için kullanmakta.

Uzun süreli istihbarat ve halkı yanıltma taktikleri dahil, “hızlı kara savaşı” stratejisi ve “kademeli daraltma” taktikleri dediklerini hayata geçirmek düşmana uygun gelmektedir. Düşmanın böyle saldırı stratejisi ve taktikleri karşısında, kızıl savaşçıların ezici çoğunluğunu birkaç büyük birlikte tümüyle yoğunlaştırmak ve kitle tabanından vazgeçmek suretiyle stratejik savunmayı terk etmek yanlıştır. Kitle tabanının kaybedilmesi düşmanın ekmeğine yağ sürmek, eninde sonunda inisiyatifi kaybetmek ve taktik saldırılara girişmekte başarısız olmak anlamına gelir. “Sol” oportünistler, zaferi ivedileştirme bahanesi altında, pratikte düşmana hizmet ettiler.

Başından sonuna kadar, eğer proleter devrimci kadrolar ve YHO savaşçıları, savunmaya dayalı bir stra-

teji ile karşılık verirse ve genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı kapsamlı ve yoğun bir gerilla savaşı çizgisi ekseninde taktik saldırılar başlatırsa, düşman kuvvetleri yenilir. Düşmanın başarısızlığı esasen, emperyalistlerin ve yerel sömürücü sınıfların çıkarları için savaşıyor olması ve kuvvetlerini hedef bir bölgeye yoğunlaştırdığında başka yerlerdeki alanları hediye etmesi yüzündendir. Gerilla güçleri, ancak, sürekli genişleyen ve pekişen bir kitle tabanı koşullarında çalışırlarsa, kendi istekleri konum değiştirme, yayılma ve yoğunlaşma suretiyle inisiyatifi ele geçirebilir. YHO, halkın aktif katılımı ve desteği ile, taktik saldırılarda bir düşman kuvvetini -sürpriz faktörünü kullanmak suretiyle - parça parça yok etmek için, düşman kuvveti YHO’dan stratejik düzeyde on kat daha güçlü olsa bile, ondan daha üstün bir gücü bir araya getirebilir.

Devrimci deneyiminin 25 yılında, YHO silahlı kuvvetini korudu ve artırdı, çünkü proleter devrimci kadrolar ve Kızıl savaşçıları, sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı kapsamlı ve yoğun bir gerilla savaşımını hayata geçirmek suretiyle uzun süreli Halk Savaşının stratejik çizgisine bağlı kaldılar. Diğer taraftan, “Sol” oportünistler, kitle çalışması için kadroların ve küçük birliklerin sayısını ciddi bir şekilde düşürdüler ve erken bir şekilde, tümüyle yoğunlaştırılmış bölükler ve iki tabur oluşturular, deneyimli kadro ve savaşçıları silahlı kent partizan-

ları olmaları için kentsel alanlara gönderdiler ve böylece Halk Savaşının daha da gelişmesini sabote ettiler.

“Düzenli orduya geçiş” ve “stratejik karşı saldırı” çizgisinde ve isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren çizgide ısrar eden “Sol” oportünistler ile burjuva reformizmi ve parlamentarizmde ısrar eden, kendilerini yabancı finansörlü bürolara ve kağıt üstündeki koalisyonlara hapseden Sağ oportünistlerin ikisi de Metro Manila ve diğer kentsel alanlarda üslendiler ve Parti üyeleri ile kitle eylemcilerinin kentsel alanlardan kırsal alanlara akışını ciddi bir biçimde azalttılar. İki tür oportünizm, 1980’ler boyunca, tam olarak ABD ve Filipin istihbarat örgütlerinin şehirlerdeki istihbarat ve izleme sistemlerini geliştiriyor olduğu ve YHO’nun birikmiş silahlı kuvvetinin, en sorumlu Parti kadrolarının doğrudan ve yakın liderliğine ihtiyacı olduğu ve Parti liderliği ile YHO komutası için mümkün olan en iyi üssü sağladığı bir zamanda, şehir-merkezlilik üzerine vurgu yaptı.

Benimsenen çizgideki, oportünistler arasında, kanlı karalama ve sindirme kampanyası, çetecilik ve yozlaş-

ma gibi önemli derecede suçla ilgili bozulmayla sonuçlanan ciddi hatalara rağmen, proleter kadrolar ve YHO savaşçıları geri çekilmediler ve hakim oldular. Güncel düzeltme hareketini başlatmak suretiyle oportünistleri bozguna uğrattılar. **Düzeltilme hareketi, devrimci güçleri ideolojik, politik ve örgütsel olarak daha da kuvvetlendirmekte.** O, YHO’nun devrimci bütünlüğünü, savaşma isteği ile kabiliyetlerini, kitle çalışması yapma ve üretimle meşgul olma kararlılığını arttırdı. Şimdi ve önümüzdeki dönemde, YHO, düşman kuvvetlerine öldürücü darbeler indirebilir ve aynı zamanda, hem kırsal hem de kentsel alanlardan geniş halk kitlelerinin her zamankinden daha büyük militan desteğine sahip olabilir.

Parti Merkez Komitesinin liderliğine müteakip, bölgesel ve daha alttaki Parti ve YHO organları ve örgütlenmeleri deneyimlerinin özetlerini hazırladı, olumlu ve olumsuz dersler çıkardı, sapmalar ile hataları eleştirdi, bunları reddetti ve devrimci görevlerini açıkladı. Yalnızca birkaç iflah olmaz oportünist, düzeltme hareketine karşı koydu ve karşı devrimin utanmaz ajan-

ları olmak için düşmanın tarafına geçti. 17 bölgesel Parti örgütlenmesinin sadece üçünde ve sadece iki merkezi parti organında, düzeltme hareketine karşı koyan fanatik karşı-devrimci kesimler vardı. Bu iflah olmaz oportünistler, devrimcilerce sert bir şekilde bozguna uğrattıldılar ve kendi yanlış çizgileri tarafından düşman tarafına itildiler.

Gerici devlet, devrimci harekete karşı, zalim terörle birleştirilmiş yanıltmayı da ima kullandı. Karşı devrimci lider General Ramos, YHO ile 1969’dan beri savaşan biri olarak, onu cephede yalnızca askeri araçlarla yok edemeyeceğini bilmekte. Gerçekten de, Marcos ve Aquino yönetimleri altında ve şimdi uygulanmakta olan genel savaş politikası, basit bir biçimde, devrimci güçlere karşı tamamıyla bir askeri savaşım değildir. O, psikolojik savaş, kuşatma taktiklerinin bir biçimi olarak içermektedir. Bu yüzden, Ramos yönetimi, barış ve uzlaşma yanılsamalarını büyük çaba ile yaratmak için ve devrimci hareketi gözden düşürmek ve devrimci güçleri bölmek çabasıyla propaganda kampanyaları başlattı.

Bu bakımdan, ABD hükü-

YHO, düşman kuvvetlerine öldürücü darbeler indirebilir ve aynı zamanda, hem kırsal hem de kentsel alanlardan geniş halk kitlelerinin her zamankinden daha büyük militan desteğine sahip olabilir.

meti (özellikle, onun, Merkezi Haberalma Teşkilatı, Savunma İstihbaratı ve Dışişleri Bakanlığı Dış İstihbarat Dairesi gibi istihbarat kuruluşları), Marcos'un bir başka gericiyle değiştirilmesine yol açmak, burjuva demokratik kurumları ve süreçleri yeniden canlandırmak, ve aynı zamanda, devrimci hareketi sadece silahların gücüyle (YHO ve devrimci güçlerin "politik altyapısına" karşı askerî hareketler) değil, "düşük-yoğunluklu savaş" denilende propaganda ile de engellemek ve yok etmek için General Ramos'la 1985'den itibaren yoğun bir biçimde işbirliği yapmaktadır. Psikolojik-savaş planı, "barış ve uzlaşma" söylemlerinin büyük çaba ile yaratılmasını, kitlelerin kafasının karıştırılması ve devrimci güçlere yabancılaştırılması girişimini ve devrimci hareketi bölme girişiminde dönemlerin üzerine titremesini içermektedir.

Plan, 1986'dan bugüne, CIA ve DIA'nın bilinen "akademik" analistlerinin ve artan sayıda Filipinli, Amerikan ve diğer yabancı burjuva gazetecilerin; Filipin ve ABD istihbarat teşkilatlarının kullanımındaki Filipinli akademisyen ve gazetecilerin; ve bazı yabancı finansör kuruluşların ve sözde sivil toplum kuruluşlarının kimi yabancı ve yerli bürokratlarının makalelerinde yansıtıldı. Onların ortak çizgileri, Filipinler'de "demokrasi"nin yeniden canlandırılması ve "ekonomik reformlar"ın devrimci güçlere, teslim olmaktan ve parlamenter mücadeleyi seçmekten, aksi takdirde marjinalleş-

mekten başka seçenek bırakmadığıdır.

Ulusal Demokratik Cephe, adil ve devamlı bir barış için Yeni Demokratik Devrim çizgisini doğru bir şekilde vurgulamak suretiyle, düşmanın halkın kafasını karıştırmasını ve devrimci güçleri "terörist" olarak gösterme çabalarını önledi. O, bu süreçte, kendilerini "üçüncü güç" olarak yanlış tanıtan ve devrimci güçleri düşmana teslim olmaya zorlayan veya ikna etmeye çabalayanlar gibi, sağ oportunistleri ve karşı devrimci dönemleri de teşhir etti ve hüsrana uğrattı. Parti, haklı devrimci dava hakkında şüphe uyandırmak ve ona zarar vermek amacıyla yapılan en sinisi girişimleri boşa çıkardı. Bu girişimlere, barış için sahte çok kesimli ittifaklar ve sözde, isyan için orta-vadeli plan dahildir.

Emperyalizm ve gericilerin psikolojik-savaş ve istihbarat ajanları, kimi dönemlerle ve bir dizi anti-komünist küçük-burjuva grupla, anti-komünist, anti-Stalin çizgiyi, devrimci güçlere ve legal ilerici güçlere karşı geliştirmek, yeni anti-komünist oluşumları yaratmak ve örgütlemek için birlik oldular, ve ABD, egemen Ramos kliği ve dini Sağ kanatla bağlantılı örgütlenmelerle birlik içinde mitingler düzenlediler. 26 Temmuz ve 30 Kasım 1993 mitinglerinde, dönemler ve anti-komünist küçük burjuva gruplar antikomünist ve anti-Stalin sloganlarını haykırdılar.

Dönemlerce kışkırtılan yeni anti-komünist gruplar, *Suriang Sosyalista*, *Saniakas*,

Siglaya, *Kapatirang Anakpawis*, *Bukluran ng mga Manggagawa para sa Pagbabago*, *Filipinler Ulusal İşçi Konfederasyonu*, ve *Demokrating KMP* gibi isimler taşımaktadır. Onlar, anti-komünist kampanyalar düzenleme ve gerici hükümetten ve yabancı kuruluşlardan mali kaynak elde etme hususlarında, Halk Demokrasi Hareketi, Hıristiyan "Sosyal-Demokratlar", Filipin Alternatifleri için Forum ve benzeri gibi önceden varolan anti-komünist küçük burjuva gruplar ile komplo düzenlemekte yarışmaktalar.

Anti-komünist, anti-Stalin çizgi, ABD ve Filipin psikolojik-savaş fabrikası ve istihbarat ajanlarından, Gorbaçovculardan, Troçkistlerden, burjuva popülistlerden ve dini Sağ kanattan ortaya çıktı. Kentel terörizm ve çeteciliğin suçlu pratikçileri gibi (Romulo Kintanar, Arturo Tabara, Filemon Lagman ve Antonio Cabardo gibi), Kampanyang Ahos'dan suç bakımından en fazla sorumlu olan iflah olmaz "sol" oportunistler de (Benjamin de Vera, Ricardo Reyes, Salvador Bas, Frank Gonzales, Nathan Quimpo gibi), anti-komünist ve anti-Stalin çizgiyi sürekli vurgulamakta ve kendilerini demokrasi savunucusu ve gerekli yöntem olarak yanlış bir şekilde tanıtmaktalar. Bu suçlulara karşı yapılan ithamlar açıklandı.

Adaletin yerine getirilmesi doğrultusunda bir adım olarak, Kampanyang Ahos, kurbanlara, Partiye ve halka karşı suçlu bir saldırı olarak ilan edildi. Partinin disiplinle ilgili ihraç mekanizması,

Benjamin de Vera, Ricardo Reyes, Salvador Bas, Frank Gonzales ve Nathan Quimpo gibi vahşetin başlıca sorumlularına karşı işletildi. Ayrıca, bu kişiler suç bakımından sorumludur ve halk mahkemesindeki dava ve yargılamaya tabidir.

Karşı-devrimciler hala, revizyonist partileri ve revizyonistlerin hakim olduğu rejimleri komünist ve sosyalist olarak yanlış bir şekilde tanıtan ve bunların dağılmasından anti-emperyalist ve sosyalist davanın olanaksızlığı olarak memnuniyet duyan emperyalist ideolojik saldırı

üzerinde ilerlemeyi deniyorlar. Kötü amaçlı iftiharını, büyük Stalin'e benzettikleri Partinin kurucu başkanı ve Stalinist olarak tanımladıkları Parti ile onun Merkez Komitesi üzerinde yoğunlaştırmaktalar. **Onlar, Parti ve onun liderliğini gözden düşürebilirlerse, tüm devrimci halk hareketini yok edebileceklerine inanmaktalar.**

Düzeltilme hareketi, emperyalistlerin, gericilerin ve onların küçük-burjuva mayyetlerinin ideolojik ve politik saldırısını etkili bir biçimde boşa çıkardı. Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Dü-

şüncesi'nin bir kez daha teyit edilmesi, devrimci bilinç ve devrimci güçlerin militanlık seviyesini daha da yükseltti. Yerel egemen sistemin ve dünya kapitalist sisteminin derinleşen krizi, silahlı devrimci hareketi gerektirmekte ve onu desteklemektedir. Devrimci güçler, ulusal-demokratik devrimde zafere ulaşmak ve sosyalist devrim ve inşa için zemin hazırlamak amacıyla uzun süreli Halk Savaşını sürdürmeye şimdi daha yüksek bir güven duymakta.

İktidardaki revizyonist partilerin ve rejimlerin çökü-

şü, yoldaş Mao Zedung tarafından öncülük edilen anti-revizyonist eleştirinin doğrulanmasına hizmet etti. Revizyonistlerin sosyalizme hemen hemen 40 yıllık kanıtlanmış ihaneti, sadece, hakiki devrimcileri emperyalizm, revizyonizm ve yeni sömürgecilikle her zamankinden daha kararlı olarak savaşıma teşvik edebilir. Mao'nun, modern revizyonizmle mücadele etmek, kapitalizmin restorasyonunu önlemek ve sosyalizmi pekiştirmek için devrimi proletarya diktatörlüğü altında sürdürme teorisi ve bunun ilk pratiği, proleter devrimci

kadrolara ve kızıl savaşçılara, hala sürdürülmekte olan uzun devrimci mücadelenin net bir görünümünü vermektedir.

Düzeltilme hareketi, devrimci güçlerin saflarını kapsamlı bir şekilde son derece kuvvetlendirdi. YHO'nun proleter devrimci özü her zamankinden daha güçlü. Legal ilerici güçlerinki de öyle. Kentsel legal demokratik kitle hareketi, 1 Mayıs 1993 ve 9 ile 25 Şubat 1994'de ABD-Ramos yönetimine ve onun anti-komünist küçük-burjuva ücretli adamlarına karşı gücünü gösterdi. Silahlı devrimci hareket, kitle tabanını genişletiyor, pekiştiriyor ve onu kapsamlı ve yoğun bir gerilla savaşını için geliştiriyor.

Parti ve YHO, topyekün zaferi kazanmaya dair bir zaman çizelgesi ilan etmez. Diğer yandan, onlar, egemen sistemi yıkmak için gerekli olduğu müddetçe uzun süreli Halk Savaşı'nı sürdürmeye ve toptan zafer için kapsamlı gereklilikleri yerine getirmeye kararlılar.

IV. Yeni Halk Ordusu'nun devrimci görevleri

YHO, Filipinler Komünist Partisi liderliği altında, yerel egemen sistem ve dünya kapitalist sistemince sağlanan elverişli nesnel koşullardan faydalanmalıdır.

Güncel düzeltilme hareketi, sonuna kadar, başarıyla tamamlanmalıdır. O, 25 yıllık devrimci mücadele süresince birikmiş ideolojik, politik ve örgütsel gücü artırmalı ve birikmiş ciddi sapmaların, hataların ve eksikliklerin, özellik-

le de ciddi zarara sebep olan ve devrimci güçlerin büyümesini azaltanların, üstesinden gelmelidir.

Düzeltilme hareketi esasen, devrimci teori ve pratikteki bir eğitim hareketidir. Proleter devrimci kadrolar, komutanlar ve kızıl savaşçılar, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin temel ilkelerini, yeni-demokratik devrimin genel çizgisini ve uzun süreli Halk Savaşının stratejisini ve taktiklerini çalışmalı ve uygulamalıdır. Devrimci eğitim, yüksek seviyede bir bilinçli disiplin, savaşma kararlılığı ve halka hizmette devrimci ruhu geliştirmek için gereklidir.

Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao'nun seçme yazıları, YHO içerisinde yayılmalıdır. Mao'nun uzun süreli Halk Savaşı ve gerilla savaşımı üzerine eserlerine odaklanmak yerindedir. Parti ve YHO'nun, devrimci harekete doğru ve başarılı bir şekilde yol göstermiş olan temel belgeleri çalışılmalıdır. Aynı zamanda, güncel düzeltme belgeleri ve Parti Merkez Komitesi'nin özetleri üzerine odaklanmak yerindedir.

Teorik ve politik eğitim, halkın somut koşulları, gerçek devrimci çalışma ve mücadele ile ilişkilendirildiği zaman kolaylaştırılır. Proleter devrimci kadrolar ve kızıl komutanlar ile savaşçılar, kendilerini, halka, özellikle de didinerek çalışan işçi ve köylü kitlelerine sıkı bir biçimde bağlamalı; kuvvetlerini ve çalışmalarını dikkatle değerlendirmeli; eleştiri ve öz-eleştiriye kullanmalı; ve savaşma ve diğer görevlerini

militanca yerine getirmelidir.

Parti üyelerinin YHO'da yüksek bir yoğunlukta olmasına dair mükemmel gelenek devam ettirilmelidir. Her mangada bir Parti grubu olmalıdır. Parti temsilciliği, müfreze veya bölükte konumlandırılabilir. Okuryazar Parti üyeleri, kızıl savaşçılardan, okuma yazma bilmeyenlerin veya okuma yazması yetersiz olanların okuryazarlık seviyesini yükseltmelidir. Okuma yazması yetersiz olanların yararlanması için basitleştirilmiş eğitim materyalleri ve yöntemleri kullanılmalıdır.

Parti üyeleri, YHO'da, diğer kitlesel örgütlenmelere göre daha yüksek bir oranda bulunabilir, çünkü kızıl savaşçılar, eğitim ve çalışmada sürekli bir aradalar ve en iyi öğrenme süreci olan devrimci mücadelenin en yoğun biçiminde yer almaktadırlar. Çarpışmaların sıkı sık olduğu ve hızlandırılmış yeni savaşçı kazanma dönemleri boyunca bile, kızıl savaşçılar içerisindeki Parti üyelerinin oranı % 50'den fazla olabilir. Yeni bir YHO birliği oluşturulduğu zaman, önceden varolan bir birlikten gelen Parti üyeleri çekirdekte mevcut olmalıdır.

YHO, bir savaş örgütü olmasına dair ayırtedici niteliğine uygun olarak, savaşma kabiliyetini ve askeri teknik seviyesini arttırmak amacıyla askeri eğitimle meşgul olmalıdır. Fakat bu askeri eğitim daima politik eğitime bağlanmalı ve ondan asla ayrılmamalıdır. Bundan dolayı, daima politik-askeri eğitimi istemekteyiz. Strateji ile taktiklerden veya eğitim ve tekni-

ğin geliştirilmesinden yalnızca askeri terimlerle sözetmek, Romulo Kintanar ve Arturo Tabara gibi dönemlerin giriştiği gibi, burjuva militarizme, suçla ilgili çeteciliğe ve karşı-devrimci döneklğe girişmek-tir.

YHO, uzun süreli Halk Savaşı'nın çizgisine kararlılıkla bağlı kalmalıdır. O, ne, "sol" oportünistlerin, erken düzenli orduya geçiş, şehrsel isyancılık ve askeri serüvencilik, itinalı kitle çalışması ve aşamalı gelişmeyi küçümseme yoluyla zafere kolay ve hızlı bir yol hakkındaki sıkboğaz etmeleri, ne de sağ oportünistlerin, rahat ve acısız bir yol olarak parlamentarizm veya reformizm hakkındaki sıkboğaz etmeleri tarafından doğru yoldan asla saptırılmamalıdır.

Şehirleri ele geçirmek için yeterli gücü toplayana kadar, şehirleri kırsal bölgelerden kuşatmalıyız. Uzunca bir süredir stratejik savunmadayız, fakat halkın katılımı ve desteği temelinde taktik saldırılar başlatmalıyız. Devrimin ana gücü olan köylü kitlelerini etkilemeliyiz ve işçi sınıfı ve köylülük arasındaki temel ittifakı, Yeni Demokratik Devrim'in temeli olarak kuvvetlendirmeliyiz.

Köylü dernekleri kurulmalı ve esas ve temel olarak yoksul köylüler ile tarım işçileri tarafından meydana getirilmelidir. YHO Kızıl savaşçıları, esas olarak onların saflarından kazanılmalıdır. Sonuç olarak, orta halli köylülerin desteği kazanılabilir ve zengin köylüler tarafsızlaştırılabilir. Ayrıca, gerici sınıflar arasındaki çelişkilerden isti-

fade edilebilir. Sonuç, karşı-devrimci sınıfların gücünün izolasyonu ve imhası olmalıdır. Bu anti-feodal çizgi, yeni-demokratik devrimin genel çizgisinin başlıca bileşenidir.

Parti, devrimci işçileri ve eğitilmiş gençliği YHO'ya çekmeli ve onun saflarında örgütlenmelidir. O, şehir esaslı legal demokratik kitle hareketini ve kırsal bölge esaslı silahlı devrimci hareketi eşgüdümlemeli ve böylelikle, devrimci davanın ilerletilmesinde, iki mücadele biçimini birbirini tamamlayıcı ve birbirine yardım eder hale getiren bir konumda olmalıdır. Reformizm ve şehirsiz ayaklanmaların her ikisiyle de mücadele etmelidir, çünkü bunlar devrimin rayından çıkmasına sebep olurlar. Bunlar, Parti kadrolarının şehirlerden kırsal bölgelere akışını engelledi.

Şehirsiz isyancılar ve reformistler, yanlış bir biçimde, Partiyi, uzun süreli Halk Savaşı'nın stratejik çizgisini izlemek suretiyle kentsel alanlardaki legal demokratik kitle hareketini ihmal etmekte suçlamaktadır. 1960'lardan günümüze kadar legal demokratik kitle hareketinin gelişmesini sağlayanların proleter devrimciler olduğunu, reformistler ve isyancıların yalnızca gerici güçlerin küçük kuyrukları olduklarını ve yabancı modellerinin ölü bir sonla tükendiğini bu şartlanlara hatırlatmamıza izin verin. Bu şartlanları, özellikle de anti-komünist ücretli adamlara, suçlu çetecilere ve Parti ile halka ait kaynakların hırsızlarına dönüşenleri, reddetme-

mize izin verin.

Tamamıyla karşı devrimcilere dönüşen "sol" ve sağ oportünistleri reddettikçe, stratejik savunma içerisinde taktik saldırılarımızı artırmalı ve şiddetlendirmeliyiz. Özenli kitle çalışması sayesinde sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı ile kapsamlı ve yoğun bir gerilla savaşı yürütmeliyiz. Halkın devrimci savaşa geniş çaplı katılımı ve desteği, YHO ile diğer devrimci güçlerin doğasını ve yönünü tayin etmelidir ve düşmanın mevcut askeri

-----

Şehirleri ele geçirmek için yeterli gücü toplayana kadar, şehirleri kırsal bölgelerden kuşatmalıyız. Uzunca bir süredir stratejik savunmadayız, fakat halkın katılımı ve desteği temelinde taktik saldırılar başlatmalıyız.

üstünlüğü ile stratejik saldırısını boşa çıkarmalıdır.

YHO, halkın militan katılımı ve desteği ile, düşmanı sağır ve kör bir durumda tutmalı ve yalnızca kazanabileceği çarpışmaları başlatmalıdır. O, düşman kuvvetlerini parça parça yok etmelidir. Düşman birliklerini imha etmek için zamanı ve yeri sürpriz bir biçimde belirlemelidir. O, düşmanın zayıf noktalarını bulmak ve onu hata yapmaya kıskırtmak suretiyle, düşmanı imha etmek için taktik saldırılar düzenleyebilir.

Taktik düzeyde, YHO, yok edebileceği düşman birliğini pusuya düşürmek ve basmak için daha üstün bir gücü bir araya getirmelidir. Tüm ülkedeki, herhangi bir bölgedeki veya herhangi bir gerilla cephesindeki toplam kuvvetini tek bir nihai çarpışmada asla riske sokmamalıdır. YHO, düşman kuvvetinin iyi kök salmış olduğu durumda, düşünmeksizin aceleyle kuvvetli noktaya saldırmaz, ancak düşman kuvvetinin kendisini bölmelerini veya bir parçasını dışarıya göndermesini bekler.

Kendisinden daha üstün bir düşman kuvveti görüldüğünde ve çatışma arıyorsa, YHO cephe çarpışmasını seçmez, düşmanın havayı yumruklamasına izin verir veya düşman tuzağa düşene yada kendisini bölmek ve zayıf kısımlarını korumasız bırakmak zorunda bırakılana kadar onu daha da çeker. İlerlemekte olan düşman kuvvetine, ilerlemesini geciktirmek, engellemek veya rayından çıkarmak amacıyla pusudan ateş etmek de olasıdır.

YHO, kendisinden daha üstün bir düşman kuvvetinden, daha zayıf bir düşman kuvvetine saldırmak için kaçınabilir. O, başka bir yönden saldırılabilsin diye, düşman kuvvetini belirli bir yönde hareket etmesi için kandırabilir veya eğer belirli bir süre için takip eden bir başka düşman kuvvetinin olmadığı kesinse, düşmanı aynı yönde peşpeşe tuzaklara düşmesi için kandırabilir. **Gerilla taktiklerinde esneklik ancak kitle tabanını genişletme ve pekiştirme ilkesine ve pratiğine sıkı bir bağlılık mevcutsa başarıla-**

bilir. Böyle bir kitle tabanı olmadan, durum tamamen askeri ve üstün düşman kuvveti için elverişli olur.

Düşman belirli bir hedef alana daima kuvvetler yoğunlaştırabilir ve YHO'nun alana erişimini uzun bir süre engelleyebilir. Fakat, düşmanın araziye işgal altında tutmaya dair toplam kapasitesinin belirli sınırları var. O, herhangi bir parça araziye ele geçirebilir, fakat başka yerde çok daha geniş bir alanı bırakır. Hedef alanını bile, kendi birliklerini bölmeden işgal altında tutamaz. Bu, YHO gerilla birliklerinin böyle birliklere tek tek saldırmasına olanak tanır.

YHO, "düzenli orduya geçiş", "stratejik karşı saldırı" çizgisi ve şehrsel isyancılık ile askeri serüvenciliği birleştiren çizginin önceden sebep olduğu yanlış yanılsamaları tamamen ortadan kaldırmalıdır. O, otomatik tüfekli tam zamanlı kızıl savaşçıları doğru ve iyi dengelenmiş bir şekilde konuşlandırmalıdır. Kuvvet yapısı, YHO'nun mevcut gücüyle, güçler dengesiyle veya savaşın mevcut gelişme seviyesiyle ve halk savaşının kapsamlı gerekliliklerinin yerine getirilmesi ihtiyacı ile uyumlu olmalıdır.

Ağırlık merkezi (toplanma noktası veya saldırı kuvveti) bir bölgede bir bölük veya -bir gerilla cephesinde- bir müfreze veya bölük olabilir, fakat kızıl savaşçıların toplam sayısının yüzde 30'undan fazlasını içermeli ve mutlak yoğunlaşma gerektiren operasyonlarla meşgul değilken kitle çalışması yapabilsin diye nispi yoğunlukta bulunmalıdır. Nispi yoğunluk, ağır-

lık merkezi olarak hareket eden birliğin kitle çalışması için yarıçapının, yayılmış daha küçük birliklerinkinden daha küçük olması anlamına gelmektedir. Ağırlık merkezi, saldırı operasyonlarında, gücünü, uygun sayıda, daha küçük ve daha yayılmış birlikleri biraraya getirmek ve onlarla birleşmek suretiyle artırabilir.

Kitle tabanını geniş bir ölçekte geliştirmek amacıyla, daha küçük ve daha yayılmış birliklere sahip olmak kesinlikle gereklidir. Bunlar, dikey kuvvetin üstünde yükselebileceği ve aşamalarla gelişebileceği yatay kuvvettir. Onlar, YHO manevrası için geniş bir alan yaratmalıdır. Elverişli koşullar altında (düşman yoğunlaşması yok iken), bir YHO mangasının tüm bir belediyeyi veya onun eşdeğerini bir gerilla bölgesi olarak kapsamı mümkündür. Böyle bir manga, kitle çalışması yapmak için propaganda birliklerine bölünebilir. O, her mahalledeki Milis ve öz-savunma birlikleri tarafından büyütülebilir.

Silahlı şehir partizan ve öz-savunma birlikleri var olmalı ve legal demokratik kitle hareketine ve devrimci silahlı mücadeleye zarar vermeyecek bir derecede ve tarzda çalışmalıdır. Parti ve YHO, bunlar üzerinde tam bir komutaya ve kontrole sahip olmalı. Silahlı şehir partizanlarının seçilmesi, şehrsel alanlardaki YHO'ya katılmak isteyenlerin kırsal bölgelere gönderilmemesi için bahane olarak kullanılmamalıdır.

Aslında, hiç kimse, kırsal

bölgelerde YHO politik-askeri eğitiminden geçmeden ve görev yapmadan silahlı şehir partizanı olamamalıdır. Legal demokratik kitle hareketine zarar vermesinler diye, silahlı şehir partizan eylemleri, legal kitle eylemlerinin ne alternatifi olmalı, ne de onlara açıkça ve doğrudan bağlanmalıdır. Silahlı şehir partizan birlikleri herhangi bir oportünist çizgiye hizmet etmeleri için yaratılmamalı, kullanılmamalıdır ve Romula Kintanar, Arturo Tabara, Filemon Lagman ve Antonio Cabardo tarafından sürdürülenler gibi suç çetelerine dönüşmelerine izin verilmemelidir.

Kitle çalışmasına zemin oluşturmak için, yeterli sosyal araştırma daima yapılmalıdır. YHO'nun kitle çalışması, halkı Yeni Demokratik Devrim çizgisi ekseninde harekete geçirmek, örgütlemek ve seferber etmek demektir. Propaganda ve ajitasyonu da içeren kitle eğitimi, kitle örgütlemesine ve kampanyalarına eşlik etmelidir. Politik iktidarın organları ile köylüler, işçiler, gençlik, kadınlar, kültürel eylemciler ve çocuklar için çeşitli türlerde kitle örgütleri oluşturulmalıdır. Halk kendisini güçlendirsin ve kendisi için sosyal yararlar elde etsin diye, kitle kampanyaları, özellikle de toprak reformu kampanyası, hayata geçirilmelidir. Bu şartlar altında, yerel Parti temsilcilikleri meydana getirilebilir.

Kitle çalışmasındaki başarı temelinde, politik iktidarın organları, atanmış mahalle örgütleme komiteleri aşamasından seçilmiş mahalle devrimci komitesine ilerleyebilir.

İkincisi, kitle örgütlerinin temsilcileri veya doğrudan tüm halk tarafından (şartlara bağlı olarak) seçilir, ona, halkın eğitimi, kitle örgütü, toprak reformu, üretim, maliye, sağlık, savunma, hakem kararıyla çözüm ve kültürel işler için çalışan komitelerce yardım edilir ve o, çeşitli türlerde kitle örgütleri tarafından desteklenir.

Devrimci silahlı mücadele, toprak reformu ve kitle tabanı inşası ile birleştirilmeden başarı kazanamaz. YHO stratejik savunma süresince hala gerilla savaşımında bulunurken, toprak kirasının düşürülmesi, tefeciliğin kaldırılması, tarımdaki ücretlerin ve tarım ürünlerinin çiftlik kapısındaki fiyatlarının artırılması ve tarımda üretim ile yan uğraşların gelişmesine yardımcı olunmasına dair asgari toprak reformu programını hayata geçirmek genel olarak akıllıcadır. Kitle tabanını inşa etmek, politik iktidarın organlarını inşa etmek anlamına gelmektedir.

Politik iktidarın organları ve kitle kampanyalarının işlevlerine açıklık getirmek ve onları idare etmek Partinin sorumluluğudur. Ulusal Demokratik Cephe bu bakım-

dan, en geniş çaplı desteği çekmekte ve yönetim ile kitle kampanyalarını daha etkili kılmakta Parti'ye yardımcı olabilir.

Devrimci yasa ve adaletin uygulayıcıları olarak, milis ve öz-savunma birlikleri gibi YHO da, tüm bireylerin temel demokratik haklarını incelemeli ve medeni hukukun alanındaki davalar ile ceza davalarındaki uygun işlevlerini yerine getirirken başvuracağı doğru ilke ve yöntemleri bilmelidir. Halk mahkemesi, savaş mahkemesi (YHO personeline dair davada) veya hakem kararıyla çözüm komitesi (halk arasındaki küçük davalarda) davalarda karar verir. Aynı zamanda, devrimci yasa ve adaletin uygulayıcıları, uygun otorite tarafından, tutuklanmaya karşı koyan ve halk savcılarının soruşturmasına ve bir halk mahkemesi tarafından yargılanmaya boyun eğmeyi reddeden silahlı ve tehlikeli suçlular olarak değerlendirilenlere karşı bir savaş durumuna ek olarak, düşman birlikleri ve unsurlarına karşı bir savaş durumunu da neyin oluşturduğunu bilmelidir.

Parti ve YHO, toprak reformunu hayata geçirmek,

üretimin gelişmesine yardımcı olmak, toprak reformu, üretim ve diğer kitle kampanyalarından faydalanan insanlardan katkı toplamak, sömürücü sınıfların zengin ve aydınlanmış kısımlarına bir vergi politikası uygulamak ve düşmanın silahlarına ve diğer kaynaklarına el koymak yoluyla, her zamankinden daha çok kendi kendine yeterli olabilir ve devrimci çalışmayı kuvvetlendirmek için daha fazla kaynağı bir araya getirebilir. Vergi politikamız, halka ve çevreye zararlı olmamaları; kaynakları korumak veya yenilemek ve temiz ve sağlıklı bir çevreyi muhafaza etmek için koruyucu ve yapıcı faaliyetlerin üstlenilmesi koşuluyla, belirli girişimlerin çalışmasına ve büyümesine olanak tanır. İyi formüle edilmiş ve iyi uygulanan bir vergi politikamız olursa, Parti ve halkın devrimci hükümeti adına toplanan vergi geliri herhangi bir yabancı yardım akışından çok daha büyük olur. 25 yıllık tarihimiz bunu kanıtlamaktadır.

Önceden umutlarını yabancı askeri ve mali yardıma bağlayan iflah olmaz "Sol" oportünistler, kendilerinin ve başkalarının yönünü şaşırttılar ve suçlu çetecilere dönüştüler. Yabancı finansör kuruluşlara bağımlı hale gelen iflah olmaz Sağ oportünistler, tıpkı uzun süreli Halk Savaşı çizgisine karşı çıkan ve Partinin Marksist-Leninist ve anti-revizyonist çizgisinden sapmasında ısrar eden eski "Sol" oportünistler gibi, utanmaz karşı-devrimcilere dönüştüler.

Parti ve YHO, karşı-dev-

rimci görüşler yaymakta olan ve FKP, YHO, UDC ve diğer vatansever ve ilerici güçlere saldıran gruplara mali destek sağlamakta olan yabancı finansör kuruluşlar ile diğer yabancı varlıklara karşı ihtiyatlı olmalıdır. Bazı Batılı finansör kuruluşlar reformizme neden oldu, STÖ bürokratları yarattı, bazı yetenekli eylemcileri şehirdeki bürolara yapışmaları için cesaretlendirdi ve proje alanlarında azar azar dağıtma zihniyetini yaydı. Karşı tedbirler seçilmeli ve hayata geçirilmelidir. UDC Uluslararası Bürosu tarafından karakteri araştırılmamış ve onaylanmamış yabancı-f finansörlüğündeki hiçbir örgüt ve personelin gerilla cephelelerine ve yasaklayabileceğimiz diğer alanlara girmesi engellenmelidir. Karşı-devrimci grup ve projeler dışarıda bırakılmalıdır.

Parti ve YHO, yurtdışından önemli askeri ve mali yardım almaya dair başka hayal barındırmamalıdır. Bunu getirmek için önceden sarf edilen çabalar, Marksist-Leninist ve anti-revizyonist çizgiden sapmaya sebep olma

noktasına kadar yön şaşırtıcı oldu. Silahlı mücadelenin gelişmesi, silah ithalatını gerektirmez. Düşman her zaman, bizim en emin silah tedarikçimiz olmuştur. **O, silahları emperyalistlerden alır, biz onları taktik saldırılarımızı yürüttüğümüzde sonradan elde ederiz.**

Parti ve YHO, enternasyonalist görevini, kendi kendine yeterli olmak ve devrimci silahlı mücadele seviyesini daha da yükseltmeye muktedir olmak suretiyle, daha iyi yerine getirebilir. Onların zaferleri dünya proleter devrimine somut katkılardır. Onların örneği, dünya halklarına devrimci mücadeleyi sürdürmeleri için ilham vermektedir. Onlar, kendi ülkelerinde daha büyük zaferler kazanmak sayesinde, dünya üzerindeki diğer devrimci güçlerle işbirliği yapmak için daha iyi bir konumdadır.

Bugün, Yeni Halk Ordusu, Marksist-Leninist partiler tarafından idare edilen devrimci ordular arasında en fazla göze çarpanlardan bir tanesidir. Bu konuma, uzun süreli Halk Savaşı'ndaki proleter devrimci-

lerin, kızıl komutanların ve savaşçıların kararlılığı tarafından yerleştirilmiştir. İki kutuplu dünyanın sona ermesi ve uzatılmış yeni sömürgecilik çalışmaları ve sosyalizme revizyonist ihanet yüzünden dünya proleter devriminin geçici stratejik yenilgisine müteakiben, proletarya ve dünya halkları devrimci mücadelenin bir döneminden diğerine geçerken, YHO, alev alev yanan silahlı devrim meşalesini yüksekte taşımaktadır.

Parti, YHO'nun parlak sicilci ve saygınlığıyla iftihar ederken, tüm proleter devrimci kadrolar, kızıl komutanlar ve savaşçılar ihtiyatlı, alçakgönüllü ve savaşmak için her zamankinden daha kararlı olmalı, çünkü emperyalizm ve gericiliğin güçleri onları yok etmeye pervasızca kararlılar.

Sosyal karışıklık, tüm dünyada -emperyalizmin anavatanında ve yeni sömürgelede mevcut durumdadır. Dünya, bir kez daha, önemli bir sosyal ayaklanmanın ve anti-emperyalist ve sosyalist hareketin tırmanışı arifesindedir. YHO, devrimci mücadelenin eski bir döneminden yeni ve daha çok çaba ve azim gerektiren bir dönemine sınanarak gelmiş olmanın verdiği özel bir konumdadır.

Yaşasın Yeni Halk Ordusu!

Uzun süreli Halk Savaşına azimle devam et!

**Yaşasın Filipin Halkları!
Ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm için savaş!**

Yaşasın Filipinler Komünist Partisi!

Bitti

Çin'de Emekçi Sınıfların Durumu

ROBERT WEIL

Robert Weil *Red Cat, White Cat: China and the Contradictions of "Market Socialism"* (Monthly Review Press, 1996), isimli kitabın ve Çin'deki ekonomik, politik ve çalışma ilişkileri ve koşulları konusundaki birçok makalenin yazarı. emek, sivil halklar, savaş, uluslararası dayanışma ve çevre hareketi alanlarında eski bir eylemci. aynı zamanda sosyoloji ve ilgili alanlarda eğitim vermekte olduğu California Üniversitesi kampüslerinde Öğretim Görevlileri ve Kütüphane Görevlileri Sendikası'nın önde gelen örgütleyicilerinden birisi. Raporun tam metninin 2006 yaz aylarında yayınlanması planlanmıştır. <http://www.oaklandinstitute.org> adresinden ya da info@oaklandinstitute.org adresinde gönderilecek e-postalarla rapora ulaşılabilir.

Giriş

Bu makale esas olarak Alex Day ve Çin'le ilgilenen başka bir öğrenciyle beraber, 2004 yılı yaz aylarında işçiler, köylüler, örgütçüler ve solcu eylemcilerle yapılmış olan bir dizi toplantıya dayandırılmıştır. Oakland Institute tarafından özel bir rapor olarak yayınlanan daha uzun bir makalenin de parçasıdır. Toplantılar esas olarak Pekin kentinin içi ile çevresinde ve kuzeydoğudaki Zhengzhou ve Henan'ın merkezi kenti Kaifeng'de düzenlenmiştir. Bu toplantılarda duyduğumuz keskin konuşmalar, Mao Zedung'un ölümünü izleyen otuz yıl içinde, onun liderliği altında yürütülen devrimci sosyalist politikaların dağıtılması ve emekçi sınıfları giderek artan güvencesiz bir konuma terk eden "kapitalist yola" dönülmesiyle birlikte ortaya çıkan büyük dönüşümlerin yarattığı etkilerle ilgiliydi. En eşitlikçi niteliklere sahip bir toplumda

hızla büyüyen kutuplaşma, en tepedeki servetin aşırılıkları ile, gündelik yaşam koşulları git gide kötüleşen ve sayıları gitgide çoğalan en dipteki işçi ve köylü kitleleri arasında cereyan ediyor. Bu durumun bir örneği olarak, Fortune 2006 küresel milyarderler listesi, Çin anakarısından yedi ve Hong Kong'dan bir milyardere yer veriyor. Bu milyarderlerin servetleri Birleşik Devletler ve diğer ülkelerdekilere kıyasla daha küçük servetler olmakla birlikte, bu milyarderler büyük bir hızla palazlanan Çin kapitalizminin belirginleşmesini temsil ediyorlar. Büyük yolsuzluklar parti ve devlet yetkilileri ile işletme yöneticileri ve yeni özel girişimcileri, emekçi sınıfların yarım yüzyılı aşkın bir süredir görülmemiş ölçülerde sömürüldüğü bir süreç içinde palazlanan kapitalist sınıfı zenginleştiren bir ittifaklar ağı içinde birleştiriyor.

Konuştuğumuz işçiler bir zamanlar ekonominin temel

Çin emekçi sınıfları yaşam koşullarının bozulması ve sosyalist devrim sırasında on yıllar boyunca mücadele ve fedakarlıklarla kazanmış oldukları hakların ortadan kaldırılması karşısında pasif kalmadılar. Sınıf çatışması ve toplumsal çalkantılar on yıllardır görülmemiş düzeylere tırmandı.

direği olan devlete ait işletmelerdeki eski işlerinden, çalışma birimlerinin birer parçası olan barınma, eğitim, sağlık bakımı, emeklilik aylığı ve benzeri tüm sosyal güvenlik ilişkilerinin gerçekten yok edilmesiyle birlikte çıkartılmış olan on milyonlarca işçinin bir bölümünü oluşturuyor. Bu devlete ait işletmeler, ister doğrudan özel yatırımcılara satılmak, isterse işletmecilerle devlet ve parti yetkilileri tarafından yarı yarıya özelleştirilmek suretiyle kâr amaçlı şirketlere dönüştürülürken, yolsuzluklar da yaygınlaşıyor.

Görüşüğümüz köylüler kırsal komünlerin zorla dağıtılmasının ve her bir hanenin köy yönetimi ile işleyeceği toprak parçası üzerinden sözleşme yaptığı aile sorumluluğu sisteminin başlatılmasının uzun vadeli etkileriyle başa çıkma mücadelesi veriyorlardı. Ülkenin küresel piyasalara fırlatılıp atılmasıyla, toprakların yerel yöneticiler tarafından köylülere yeterli tazminatlar sağlanmaksızın gelişimcilere satılmasıyla ve kırsal alanlarda yaşanan yaygın çevresel bozulmayla birlikte, bu politikalar, yüz milyonlarca insanı önceden yararlandıkları kolektif sosyal desteklerden yoksun kılarak, onları yaşamlarını kaza-

nabilmek üzere makul bir yol bulma mücadelesine mahkum ediyor. 100 milyondan fazla köylü inşaat, yeni ihracat yönelimli sanayiler ya da en temel haklarının bile çoğundan mahrum oldukları en kirlili ve en tehlikeli işlerde çalışma arayışı içinde kentlere yapılan kitlesel göçün bir parçası haline geldi. Göçmenlerin çoğunun yaşam koşulları, kentsel cemaatlerde yarı-kalıcı biçimlerde yerleşiklik kazandıkça; yaşlılık ve sağlık sorunları tırmandıkça giderek daha da kötüleşiyor.

Çin emekçi sınıfları yaşam koşullarının bozulması ve sosyalist devrim sırasında on yıllar boyunca mücadele ve fedakarlıklarla kazanmış oldukları hakların ortadan kaldırılması karşısında pasif kalmadılar. Sınıf çatışması ve toplumsal çalkantılar on yıllardır görülmemiş düzeylere tırmandı. Çin'deki işçiler, köylüler ve göçmenler bugün dünya çapındaki gösterilerin en büyüklerine, bazen on binlerce kişinin katıldığı ve yetkililerle yaşanan şiddetli çatışmalarla sonuçlanan gösterilere katılıyorlar. Kamu Güvenliği Bakanı bile **"kitlesel olayların ya da gösteri ve isyanların"** sadece on yıl önceki 10 bin sayısının 2003'de 58 bine ve 2004'de 74 bine tırmandığını kabul

eden veriler yayınladı (*New York Times*, 24 Ağustos 2005). Artan sosyal istikrarsızlık tehdidi, üst düzey parti ve devlet liderleri karşısında derinleşen bir meydan okumayı da temsil ediyor ve daha şimdiden daha da büyük çalkantıları tetikleme girişimleri dahilinde bazı politika değişikliklerine neden olmuş durumda. On yıllarca süren ekonomik büyüme içinde serpilten profesyonellerin ve işletmecilerin sözüm ona yeni orta sınıfı ve kolej mezunlarının hızla genişleyen safları bile, katmanlaşmaya uğruyor. Mao yönetimi altında okuldan mezun olana kadar tamamen parasız olan eğitimde giderek artan maliyetler, özellikle emekçi sınıflar açısından engelleyici bir hale geliyor. Yeni mezunlar iş bulmakta gitgide zorlanıyorlar. Piyasa basıncı, durumu daha iyi olanları bile etkiliyor. Ekonomik gelişmenin sağladığı kazanımlar, özellikle de tüketim malları ile gıdaya daha rahat erişilmesi ve artan hareketlilikle iş fırsatları, hep genişleyen sınıf bölünmeleri ve yaygınlaşan güvencesizlikle beraber, milyonlar açısından etkisini yitiriyor. **Sonuç olarak, Çin, keskinleşen bir sınıf mücadelesi ve çözümlenmesi kolay olmayan bir politik belirsizlik dönemine giriyor.** Emekçi sınıfların önündeki yol çok zorlu olacak ve solun canlanması, oldukça anlamlı olmakla birlikte, hala çok **erken** bir evresinde. Bu makale, bu karmaşıklıkları ve olasılıkları incelemektedir. Bi-reylerin ve örgütlenmelerin isimlerini, onları koruma

amacıyla genellikle hariçte bıraktım.

Çelişki ve Birlik

En azından yüzeyde, kentli işçilerin, göçmenlerin ve köylülerin ve hatta yeni orta sınıfın birçok üyesinin, giderek birbirine benzemeye başlayan yaşam koşulları, kapitalist piyasa reformları ve Çin'in küresel ekonomik güçlere açılmasıyla birlikte, onları sömürcülere karşı geniş bir mücadele birliğinin temelini sunacakmış gibi görünebilir. Fakat tıpkı Birleşik Devletler ve dünyanın diğer yerlerindeki benzer koşullar altında da yaşandığı gibi, emekçi sınıfların birleşmesi teoride, pratikte gerçekleştiğinden çok daha kolaylıkla ele alınmaktadır. Eski önyargılar, özellikle de birçok kentli Çinlinin köylülere karşı oldukça düşük bir saygı düzeyine sahip olması, kırsal alanlardan kentlere doğru gerçekleşen kitlesel göçün yarattığı yeni rekabet biçimleriyle ve her bir grubu diğerine karşı bölüp yönetmek üzere, deneme yanılma yöntemleri kullanan iktidardakilerin manipülasyonlarıyla biraraya gelerek, işleri daha da zorlaştırmaktadır.

Örnek olarak, Pekinli işçilere, göçmenlerin kendi işlerini ellerinden aldıklarını düşünüp düşünmedikleri sorulduğunda, konuştuğumuz eylemcilerden birisi şöyle yanıtladı: "Evet, özellikle de işten atılanlar arasında, bu tür duygular yaygın." Birçokları göçmen nüfusa tepeden bakıyor. Büyük bir fırtınadan sonra yapılan bir temizlik sı-

rasında, bazı kentli işçiler şöyle hatırlattılar: "Bu iş göçmenlerin yaptığı türden bir iş, evlerinde elleri hiç para görmez". Bu imajı pekiştirmek üzere, *New York Times* (3 Nisan 2006) Şhangay çöplüğünde, içlerinden birisinin tek bir kızının 10 bin Yuan (1.250 Dolar) tutarındaki orta okul ücretini ve diğer kızının da 1.000 Yuan (125 Dolar) tutarındaki ilkokul ücretini ödemek üzere çalışan göçmen kağıt toplayıcılarıyla ilgili bir rapor yayınladı. Fakat, duygular karşılıklı. Göçmenler de, sıra onlara geldiğinde, benzer şeyler söylüyorlar, şöyle ki: "O, işten atılmayı hak eden bir işçi."

İrk ve etnisitenin olduğu kadar **göçmenlik statüsünün** de işin içine girdiği Birleşik Devletler'de son derece alışılmış olan bir görüntü dahilinde, göçmenlerin, kendilerine yapılan destek ödemeleri ile hak ettikleri diğer haklardan yararlanmalarına yardımcı olmayı hedefleyen hükümet girişimleri, bazı işçiler tarafından kayırmacılık

olarak görülüyor. Medya bu bölünmelere oynuyor ve göçmenlerin "hiçbir şey" karşılığında çalışmak istediklerini ve işçilerin yerine geçmek için onların işten atılması için çaba göstererek hoşnutsuzluğa neden olduklarını iddia ederken, bir yandan da kentli proletaryanın yabancılarla birlikte çalışmak istediğini söyleyerek, farklı gruplar arasındaki düşmanca ilişkileri körüklüyor. Ancak bu türden manipülasyona esas yakıtı, kentsel ve kırsal gelirler arasında, şimdi 3.3'e 1 olan ve "Birleşik Devletler'deki benzer ölçüleri aşarak dünyanın en yüksek" oranı haline gelen, giderek büyüyen gelir uçurum sağlıyor. (*New York Times*, 12 Nisan 2006)

Bu bölünmelerin ne kadar keskin olduğu 2001 yılında büyük çatışmaların yaşandığı Zhengzhou Elektrikli İletim Aygıtı Fabrikası'nda çalışan işçilerin tecrübeleriyle birlikte açıklık kazandı. İşletmenin satılıp parçalandığı bu bölgede, polis protestocuları gece

vakti tutukladı ve makineleri hırsızlar gibi parçalayarak alıp götürdü. Yanlarında malzemeyi taşımak için günde 50 Yuan'a çalışan köylüler de getirmişlerdi. Bu da uzun süreli bir mücadeleye neden oldu. Kent yönetimine karşı, kirli işlerini yaptırmak üzere polisi kullanmalarından doğan tepkilerden kaçınmak üzere köylüleri hırsız gibi kiraladılar: onlar da kasklar giyip, işçileri alt etmek için silah kullandı. Otuz kamyonla beş yüz köylü grev kırıcısı getirilmişti ki, bu da, Zhengzhou'da olup bitenlerin bir örneğidir. Eylemcilerden birisi fabrikadaki işçilerin çan çalmasıyla birlikte "herkesin dışarıya çıktığını" ve 24 Temmuz 2001'de köylülerle dört saatlik bir çatışmanın yaşandığını söylüyor. Diğer fabrikalardan çıkararak yardıma gelen işçilerin de katkısıyla o gün, işçiler galip gelmiş. Sekiz işçinin tutuklanıp mülke

zarar vermekle itham edilmesine karşın, hukuksal yardım da almışlar ve kapitalistler yine kaybetmiş. İşçilerden birisinin, reform öncesi dönemdeki haklarına gönderme yaparak söylediği üzere, **"yasalarımız, Mao'nun yasaları"** uygulanmış; "öylesine çok insan vardı ki hükümet korktu."

Halkın eyleminin boyutları yetkilileri duraksatmış, fakat işçiler, kapitalistlerden gelen basınç altında, bu sefer mahkemeleri de aşabilmek için kamu güvenlik polisi kullanılmak suretiyle yeniden tutuklanmışlar ve köylülerle on gün süren bir kavga yaşanmış. Bu şekilde, işçileri fabrikadan çıkarmak için köylü zorbaları kullanmışlar ve her şeyi satıp savarak 5.600 insanı işten çıkartmışlar. Sonra işçi konutları dâhil tüm binaları yıkmış ve araziyi buraya bir mağaza ve lüks evler inşa eden özel bir gelişimciye vermişler. Şimdi herkes işi ve evi olmadığı için mücadeleye devam etmeye çekiniyormuş. Polis bazen üniformalarını çıkartarak ve kapitalist mülk sahiplerini, bıçak bile kullanarak koruyan çeteler gibi davranarak, işçileri korkutmayı sürdürüyormuş. Bir çömlek tesisinde, çetelerden birisi, bir işçi liderini öldürmesiye dövmüş, ama yetkililer buna göz yummuşlar ve daha sonra yapılan şikâyetleri de dikkate almamışlar.

Polis ve diğer hükümet organları, bu biçimde, devlete ait işlet-

melerde çalışanlara doğrudan doğruya saldırıp onları baskıya maruz bırakmakla kalmıyor, aynı zamanda emekçi sınıfların çeşitli katmanlarını birbirlerine karşı da kışkırtıyor. Bu tür deneyimler, birlik ihtiyacına karşın, zaten varılmakta olan önyargı ve bölünmelerin aşılmasını son derece zorlaştırıyor. Elektrik cihazları şirketinden bir işçi eylemcinin söylediği gibi, **"köylüler ve işçiler tek bir aile olmalı; onlarla savaşmak durumunda kaldık, fakat birlikte çalışmalıyız."** Karşıt taraflarda yer alanlar kısa vadeli çıkarları uğruna hareket ediyorlar. İşletmede, polis şefi bile yaptıklarını aslında hiç de yapmak istemediğini, fakat baskı altında olduğunu söyledi. İşçilerden birisi ona "tıpkı köpek gibi" demiş. Şöyle yanıtıyor, "Evet, ama bugün beni ısırmasam, onlar benim derimi yüzerler." Devlete ait işletmelerin özelleştirilmiş gelişim şirketleriyle yer değiştirmesi, bölünmeleri katmerlendiriyor. Bölgede inşa edilen yeni fabrikalar her ne olursa olsun, işçileri çok düşük ücretlerle ve hiçbir barınma ya da yan ödeme sağlamaksızın kırdan istihdam ediyorlar. Üstelik işçilerden birisinin ortaya koyduğu gibi, Birleşik Devletler'den farklı olarak, Çin'deki devlete ait işletmelerden atılanlar, bu işler için, ucuz oldukları ve kolaylıkla kontrol edildikleri için köylülerin kullanılması yüzünden, hizmet sektöründe bile iş bulamıyorlar. Bu durumda, birlikte çalışma arzusuna karşın, bu tür koşullar, emekçi sınıfların çeşitli

katmanları arasında kaçınılmaz olarak düşmanlıklara neden oluyor.

Bu türden bölünmelere ve çelişkilere karşın, kentli işçilerin geniş katmanları arasında daha yüksek bir birlik düzeyi yaratmaya ve kendileriyle, gerek tarlalarında kalmış, gerekse kentlere göç etmiş olan köylüler arasında daha yakın bağlar inşa etmeye yönelik çabalar yaygınlaşıyor. Zhengzhou Kağıt, Tekstil ve Elektrikli İletim Ekipman Tesisleri'ndeki gösterilerle, bu kentte 1997 yılında 13 bin taksi şoförünün gerçekleştirdiği grev, birçok işletme ve sektörde bulunan on binlerce işçi gibi, cemaat üyelerinin de, özelleştirmelere, iş ya da ödenek kayıplarına ya da yüksek vergilerle cezalara karşı çıkanlara destek verdiğini gösteriyor. Yine de, Çin genelinde daha yaygın olan görüntü, tek tek fabrikalarda çalışanların işverenleri ve onlarla bağlantılı hükümet yetkilileriyle kendi başlarına karşı karşıya gelmeleri biçiminde. Demiryolu raylarına yatmak ve otoyolları kesmek ya da büroları kuşatmak ve işgal etmek ve diğer hallerde kentin alışıktığı ticareti durdurmak gibi eylemleri kapsayabilen bu çatışmalar, genellikle, durumdan etkilenmiş olan işçilere bir defalık küçük bir ödeme yapılmasıyla sonuçlanıyor ki, bu da onlara hiçbir biçimde uzun vadeli destek sağlamıyor fakat acil taleplerinin bir parça yardım karşılığında pasifize edilmesi için yeterli oluyor. Zhengzhou'daki farklı işletmelerde bulunan işçiler, çoğu örnekte

özelleştirme, işsizlik ve hizmetlerle güvencelerin yitiminden oluşan toplam süreci durdurmakta yetersiz kalan bu göreceli olarak yalıtılmış mücadele biçimini aşma girişiminin bir parçası olarak, birbirleriyle bağlar kurmaya başlıyorlar. Devlete ait çoğu işletmenin, arkalarında 100 bin işsiz bırakarak kapandığı Kaifeng'de de işçiler, başarılı olabilmek için daha fazla birlik ihtiyacının mevcut olduğunu ifade ettiler. Daha yakın zaman önce, işlerini çoktan kaybetmiş olan birçoklarıyla hala istihdam edilmekte olan az sayıdaki işçinin de aralarında bulunduğu, farklı tesislerden işçiler biraraya gelmeye başlayarak, her bir işletmenin temsilcileriyle toplantılar düzenlemeye ve her bir tesisin üyelerinin katıldığı ortak protestolar örgütlemeye koyulmuşlar. Orada konuştuğumuz eylemciler kentteki tüm fabrikalardan işçilerin katılımıyla o yılın daha geç bir tarihinde büyük bir gösteri yapmayı planlıyorlardı.

Fakat bu tür birleşik eylemlerin geleceği belirsiz. Bazılarının "reformlar"la hükümeti daha fazla desteklediği, bazılarınsa sosyalist perspektife inandığı kent proletaryası saflarındaki ekonomik, kuşaksal ve hatta siyasal bölünmeler varlığını koruyor. Ziyaret ettiğimiz bir işçi sınıfı mahallesinin tam ortasındaki bir Zhengzhou Parkı bile, fiziksel olarak sağcı ve solcu, işçi ve emekli gruplaşmaları arasında bölünmüş durumdaydı; sağcı gruplar, özellikle gündüz saatlerinde belirli alanlarda ha-

kim olurken, diğerleri, özellikle geceleri başka bölümlerde egemendiler. Oraya her gün rahatlamak üzere gelen birçoklarıyla konuşmak üzere kısa bir mola verdiğimizde tanık olduğumuz gibi, tartışmalar oldukça hararetlenebiliyor ve hatta, zaman zaman tehdit edici hale gelebiliyordu. İşçilerle köylüler arasındaki birliğin geleceğinden da benzer bir durum var ki, göçmenler burada bir tür aracı rolü üstleniyorlar. Biraraya gelme arzusu var, fakat hem yaşam koşulları hem de hükümetten gördükleri muamele biçimleri arasındaki farklılıklar bu tür yüksek birleşme düzeyleri aleyhine işliyor.

Reformlar altında, servetin kısmi bir dirilişi de söz konusu. Hem kentlerde hem de kırdaki konuştuğumuz kişiler, bugün, Mao döneminin sosyalist evresindeki durumla keskin bir tezatlık içinde bazı köylülerin gerçekten de kentli işçilerden çok daha iyi durumda olduklarını belirttiler. Hala yoksul ve yaşam mücadelesi veriyor olabilir-

-----

Devlete ait çoğu işletmenin, arkalarında 100 bin işsiz bırakarak kapandığı Kaifeng'de de işçiler, başarılı olabilmek için daha fazla birlik ihtiyacının mevcut olduğunu ifade ettiler.

-----

lerdi; en yoksullaşmış köylü aileler en kötü durumda olanlardı, fakat en azından üzerinde biraz yiyecek yetiştirebilecekleri bir parça toprağa sahiptiler. En yoksul göçmenler bile kentteki işleri çok kötü gittiği zaman köye geri dönebilirlerdi. Ancak, **vasıfsız kentli işçiler, özellikle de işten atılmış olanlar bakımından, gerçekten de kaybedecek hiçbir şey yoktu; bir kez daha, üretim araçlarına olan tüm erişimlerini yitirmişler ve bir tür dış destek olmaksızın gerçekten de açlıktan ölmeye terk edilmiş olan klasik proleter durumuna indirgenmişlerdi.** Hasta bir anne babaları ya da hatta okul ücretlerinin ödenmesi gerekli olan bir çocukları bulduğunda, durumları oldukça umutsuz bir hal alabiliyordu. Sadece biraz daha vasıflı olanlar ya da bir tür küçük ticarete başlayabilenler toprakları olan köylülerle **bir ölçüde eşit koşullara sahip olabiliyorlardı.**

Sonuç olarak, bu iki sınıfın eylemlerinin birliğini sağlamak da zorlaşıyor. Sık sık, protestolar ve gösteriler neredeyse aynı anda hem kentlerde hem de bu kentlerin çevresindeki köylerde gerçekleşiyor. Orada olduğumuz kısa süre içinde bile Zhengzhou ve Kaifeng'in içinde ve çevresinde bu tür paralel olaylara tanık olduk. Bu ikinci kentte, köylüler aynı gün, yol yapımı yüzünden toprak konusunda kandırılmış oldukları için, hükümet binalarına zarar verdikleri ve otoyolları kestikleri hemen yakınlardaki bir ilçede protestolar ger-

çekleştirirken; ya da işçilerden birisinin söylediği gibi ayaklanıp "kötü işler" yaparken, tek bir fabrikadaki yirmi işçi de tutuklanmıştı. Ama bu gerçekten de eş zamanlı biçimde gerçekleşen olaylar arasında hiçbir bağlantı yoktu ve **henüz hiçbir ortak işçi ve köylü protestosu gerçekleşmemişti.**

Üstelik, devletin bu iki sınıfın gösterileri karşısındaki tepki gösterme biçimlerinde bile farklılıklar var. Kentli işçiler yerel yetkililer tarafından özellikle güçlü bir baskıyla karşı karşıya bırakılıyorlar, çünkü mücadeleleri kamuoyu açısından **daha görünür** durumda, kentteki güç merkezlerini rahatsız ediyor ve reformların, yani işletmelerin özelleştirilmesi ve yeni kapitalist sınıfın oluşturulması sürecinin tam kalbine doğrudan doğruya meydan okuyor. İşçilerden birisinin söylediği gibi, kendisi ve onun gibiler son derece öfkeli ve "biraraya gelip 'isyan' etmek zorundalar; ama Amerika'dakinden farklı olarak bu durum hakkında tek bir şey bile söylememek durumunda kalıyorlar." Yine de, "ölmekten korkmuyorlar, çünkü hiçbir şeyleri yok"; ve bu yüzden de mücadele etmeyi sürdürüyorlar.

Büyük ölçekli işçi eylemleri, bazen yerel zaferler elde ederek, fakat çoğunlukla liderlerinin tutuklanması ve hapsedilmesiyle sona ererek, ülke çapında yaygınlaşıyor. Tersine, en azından kağıt üzerinde, kırsal koşulların iyileştirilmesi şimdi resmi hükümet politikası halindeyken, köylü protestolarının

bastırılması daha da zalimce olabiliyor, çünkü bunlar, eylemlerin kamuoyunun dikkatini çekecek ölçüde büyük olmaması halinde, büyük ölçüde görünmez durumdaki eylemler; tıpkı 2005 Aralık ayında, bir enerji tesisi için el konulan topraklar için verilen yetersiz tazminatları protesto ederken, Guangdong eyaletindeki Dongzhou'da öldürülen yirmi köylü örneğinde olduğu gibi. Bu bölünmelere ve engellere karşı, kentlerdeki ve kırdaki emekçi sınıfların, köylüler giderek daha fazla öfkelenirken ve yaşam koşulları kentli işçilerin koşullarıyla daha fazla benzeşirken ve göçmenler yaşlanır ve giderek kötüleşen bir durumla karşı karşıya kalırken, yakında birbirleriyle bağlar kurmanın yollarını bulabilecekleri yönünde bir duygu da mevcut. Tüm emekçi sınıfların örgütlenmesine yardımcı olan eylemciler birleşme eğilimini güçlendirmeye çalışıyorlar, fakat bu, aralarındaki uçurumu kapatmaya henüz başlamış olan, uzun ve zorlu bir süreç.

Solun Geri Dönüşü

Bu türden yüksek birlik düzeyleri yakalanması ihtimali köylüler, göçmenler ve kentli emekçi sınıflar arasında Çin'deki sosyalizm mücadelesinin derin tecrübelerine ve Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'nin bilgisine sahip olanların var olmasıyla birlikte pekişiyor. Bu tarihsel miras bugün Çin solunun geri dönüşü açısından temel bir öneme sahip. Zhengzhou'daki eski bir K1-

zıl Muhafız'ın ortaya koyduğu gibi, "iki çizgi mücadelesi" kavrayışı, devrimin sosyalizmi ile bugünün kapitalizmi arasındaki açık seçik ayrıştırma, şimdi esas olarak aydınlardan değil, temelde emekçi sınıfların kendi saflarından kökleniyor.

Bu kavrayış özellikle, çürüme karşıtı bir biçim alıyor; ancak bu, o da işin bir parçası olmakla birlikte, sadece dar anlamda mali yolsuzluklara ve rüşvete karşı çıkmaktan ibaret değil, fakat devlet ve parti yetkilileri, işletme yöneticileri ve girişimciler ittifakının, üretim araçlarını bütünüyle, yeni ortaya çıkan kapitalistlerin özel mülkü haline dönüştürmesini engellemeye ve işçilerle köylüler tarafından devrimci dönemde elde edilmiş olan sosyalist kazanımları geri döndürmeye yönelik daha geniş bir girişimin parçası. Devrimin teorisi, ruhu ve pratiği, özellikle komünist hareketin 1920'ler kadar eski bir tarihe uzanan merkezleri olan Zhengzhou ve diğer bölgelerdeki eylemciler tarafından canlı tutuluyor. Bu kentte, 1971'de inşa

edilmiş olan çifte pagoda benzeri bir kule, kentin ana kavşağında, 1923 yılında bölgesel savaş ağaları tarafından zalimce inşa edilen Pekin-Hankou demiryolunda komünistlerin önderliği altında yapılan bir genel grevde öldürülen yüzden fazla işçinin anısına bekçilik yapıyor. **Mao döneminin mirası burada bugün de canlı tutuluyor ve çizgi mücadelesinin başını çeken işçi bilinci düzeyi çok yüksek.**

Bu kentteki işçilerle yaptığımız tartışmalardan çıkan daha çarpıcı olguysa, çalışmaya alışmış oldukları fabrikalarda hissettikleri yetki duygusuydu. İşçi sınıfının devlete ait işletmelerdeki sosyal mülkiyet ve katılım haklarının sınırları her ne olursa olsun, (ki bu hakların Deng'ci reform el koyuşlarına karşı birer sigorta olarak yetersiz oldukları kanıtlandı) işçilerin bu tesisleri güçlü bir biçimde ve bir tür temel anlamda "kendilerinin" gibi hissettiklerine dair hiçbir kuşku yok. Aralarından birisinin açıkladığı gibi, elektrikli iletim cihazları fabrikası

"işçilerin alın teriyle inşa edildi" ve onlar da fabrikanın kapitalistler tarafından satın alınıp özelleştirilmesini istemiyorlar. Fabrika tüm ulusa aitti ve tüm işçi sınıfının kolektif ekonomik birikiminin parçasıydı. Mao döneminde, işçilerin fabrikalar üzerinde bir parça kontrolleri de vardı, "fikirlerini ileri sürüyorlardı ve sözleri de dinleniyordu". Bu durum Kültür Devrimi sırasında zirvesine ulaştı. O zaman "önder onlardı, işçi sınıfı o dönemde kendisini temsil ediyordu"; ama şimdi kimse onları dinlemiyor ve hiçbir güçleri yok. Yeniden ve yeniden, bu işçiler ömür boyu süren çalışma üzerine bina edilen kolektif mülkiyetlerinin etkin biçimde çalınmasının ve önceden icra ettikleri tüm katılım haklarından yoksun kılınmalarının sonucu olarak yitip giden yetki duygularından söz ediyorlar. Bu kavrayışı daha teorik bir bağlama yerleştiren bir Zhengzhou işçisi, mevcut "bürokratik sermaye" sisteminin ekonominin bir sorunu değil, siyasal bir sorun olduğunu söylüyor; ki bu tam da

Lenin'in Ne Yapmalı kitabından fırlayıp gelebilecek bir çözümlenme. "Yüzeyde ekonomikmiş gibi görünüyor, ama aslında kapitalizmle sosyalizm arasındaki bir mücadele", temelde siyasal bir sorun. Diyor ki Çin, "asla sosyalizmi yaşamamış olan Birleşik Devletler gibi değildir. Yaşlı işçiler bu tarihsel bağlamı anlıyorlar. Çoğu Mao dönemini ve Kültür Devrimi'ni yaşadılar. Mao Zedung Düşüncesi'ni tecrübe ettiler ve onların kuşağı Çin'i yeniden 'Mao'nun Yolu'na sokmak istiyor. Bu da sosyalist yolu korumaya yönelik uluslararası mücadelenin bir parçasıdır."

Bu işçi Çin işçi sınıfının mücadelesinin ve yeniden sosyalizm yoluna geri dönüşünün bu mücadele açısından neden önemli olduğunun Batı'da daha iyi anlaşılması istedi. Bu uzun bir mücadele. Umuyor ki Çin'deki işçiler, sonunda kazanacakları bu yola doğru yavaş yavaş hareket etsinler. Ama mevcut hareketin yakın zamanda daha yüksek bir düzeye ulaşmaması halinde, genç işçilerin onu yalnızca "daha iyi koşullar" uğruna verilen bir ekonomik mücadele olarak görecekları konusunda da uyarıda bulunuyor. Bu da anti-sosyalist reform döneminin ve Deng Xiaoping'in söylemlerinin mirası; şöyle ki, "zenginleşmek muhteşemdir". Bunlar genç işçilerin kavrayışını mahvediyor. "Çoğu toplanıp böyle tartışmalar yapmaktan bile korkuyorlar"; bu türden duyarlılıkların yaşlı işçiler tarafından birden çok kez ifade

edildiğini duyuyoruz.

Hala sosyalizm mücadelesine sadık kalanların devrimin mirasını canlı tutmak ve onu yeni kuşaklara devretmek üzere, sadece ekonomik ve politik biçimleri değil, kültürel biçimleri de kullanarak, bilinçlerini ve deneyimlerini aktarmanın başka yollarını bulmuş olmaları, kısmen bu nedenden kaynaklanıyor. Zhengzhou'daki bir işçi sınıfı semtinin tam ortasında ziyaret ettiğimiz bir park köşesinde, işçiler ve aileleri her gece eski devrimci şarkıları söylemek üzere biraraya geliyorlar. Bizim de orada bulunduğumuz hafta içi akşamlarda, yaşlı emeklilerden gençlere ve hatta genç çocuklara varana dek yüzden çok kişi, dinamik bir şefin yönettiği, bir grup müzisyenin eşlik ettiği çok coşkulu bir korda yer alıyor. Hafta sonlarında, "daha da çok sayıda kişinin", belki bin ya da daha fazlasının katıldığı da söyleniyor. Bizi parka götüren işçilerden birisinin de ortaya koyduğu gibi, "**Bu şarkıların politik anlamı Komünist Partisine; onun dönüşmüş olduğu şeye karşı muhalefetimizi göstermek ve Mao'yu onunla kapışmak ve bilinç yükseltmek için kullanmaktır.**"

Bu aynı tarihsel ruh kentteki pratik mücadelelere de gölgesini düşürüyor. Kağıt fabrikası grevi 2000 yılında başladığında; ki bu grev hala bu bölgedeki özelleştirmelere karşı direnişin "modeli" durumunda, bir eylemciye göre işçiler, işletme yöneticilerini dışarı atarken, fabrikaya el koyarken, cihazların çı-

kartılmasını engellerken ve işçi denetimini kurumsallaştırırken, "Kültür Devrimi" yöntemlerini kullandılar. Birçok çalkantının ardından, tesisin bazı bölümleri hala işçilerin ellerinde bulunuyor, fakat sadece piyasa ekonomisi içinde hayatta kalma mücadelesi vermekle kalmıyor, aynı zamanda kendisini ekonomik bakımdan yıkmaya yönelik resmi girişimlerle de mücadele ediyor. Liderlerinin açıkladığına göre, hapse atıldıktan sonra, bu özgün mücadele biçimini benimsemişler, "çünkü Paris Komünü'nün ilkeleri sonsuza kadar yaşayacaktır." Benzer bir solcu tarihsel perspektif, sloganlarından birisi "**İşçiler çalışmak ve yaşamak istiyor**" olan, ama aynı zamanda "**Sürekli olarak Mao Zedung Düşüncesi'ni takip et**" yazılı bir pankart da asmış olan elektrik cihazları tesisi mücadelesinde de görülebiliyor. İşçiler tarafından yürütülen diğer eylemler daha da açıkça politik biçimlere bürünebiliyor.

Kağıt fabrikasının ele geçirilmesiyle aynı yıl, Mao'nun ölüm yıldönümü etkinlikleri de başladı. 2001 yılında bu biraraya geliş, on binlerce işçinin katılımıyla gerçekleşti; etrafları 10 bin polis tarafından sarılmıştı ve büyük bir grevle çatışma yaşandı. Bugün, işçilerin kentteki son Mao heykelinin bulunduğu küçük alana, ne ölüm ne de doğum tarihlerinde gitmesine izin veriliyor. Fakat yine de gidiyor ve polisle çatışıyorlar. 9 Eylül 2004'de, işçi eylemci Zhang Zhengyao'nun, Komünist

Partisi ile hükümeti, emekçi sınıfların çıkarlarına ihanet etmekle ve yaygın çürümeye katılmakla suçlayan bir bildiri dağıttığı yer de burası. Bildirisi aynı zamanda Çin'deki kapitalist restorasyonu kınıyor ve Mao tarafından benimsenen “sosyalist yola” dönüş çağrısında bulunuyordu. Hem o hem de bildirinin diğer yazarı, Zhang Ruquan, polislin evlerini basmasının ardından tutuklandılar. Davaları kısa sürede, ülkenin her yerinden birçok solcunun, bu ikilinin 2004 Aralık ayında yapılan ve her birisinin üç yıl hapisle cezalandırılmasıyla sonuçlanan kapalı duruşmalarını, binanın dışında protesto etmek üzere Zhengzhou'ya gelmesiyle birlikte, Çin'in *cause célèbre*'i [ünlü davası; ç.n.] halini aldı. Bildirinin yazılmasına ve basılmasına yardımcı olan ve kendileri de polis tarafından taciz edilen Ge Liying ve Wang Zhanqing ile birlikte, bu eylemciler “**Zhengzhou Dörtlüsü**” olarak tanınmaya başladılar.

Daha sonra Birleşik Devletler'de Başkan Hu Jintao ile Başbakan Wen Jiabao'ya gönderilmek üzere başlatılan ve salıverilmelerini talep

eden bir dilekçe mektubu etkinliği, yaklaşık olarak yarısı Çin içinden atılmış olan imzalarla birlikte, iki yüzden fazla imza topladı. Bu, özellikle imzalayanlar açısından yarattığı potansiyel risk düşünülüğünde, solcu işçilere verilen görülmemiş bir destek gösterisiydi, Çinli aydınlarla eylemcileri uluslararası destekçileriyle birleştirdi. Hükümet mektuba doğrudan yanıt vermemekle birlikte, Zhang Ruquan daha sonra, güya sağlık nedenleriyle hapisten salıverildi, ki bazı eylemciler bu durumun en azından kısmen, dilekçenin yarattığı baskının ve davalarıyla ilgili külliyetli bilgi ve çözümlenmelerin zaman zaman sol web sitelerine gönderilmesi gibi durumla bağlantılı diğer dayanışma etkinliklerinin bir sonucu olduğuna inanıyorlar.

Zhengzhou Dörtlüsü Çin'deki işçilerin kendilerine parti ve devlet tarafından dayatılan yeni koşulları pasifçe kabul etmeyi reddetmelerini, solcu ideolojinin ve etkinliklerin işçilerin safları arasındaki kalıcılığını ve bu işçilerin toplumdaki ve hatta yurtdışından elde etmekte oldukları büyüyen desteği temsil

ediyor. Fakat bu örnek aynı zamanda Çin solunun yenilenen gücünü olduğu kadar bölünmelerini de açığa çıkardı. Zhengzhou Dörtlüsü'nün dilekçe mektubunun imzalanmasında başı çekenler, temelde, dilekçeyi yaygın biçimde dağıtmak için interneti kullanan genç solcularken, bu gençler en azından başlarda, kendilerinden daha yaşlı ve önder durumunda olanların geride duranlarını eleştiriyorlardı. Genç kuşak açısından, sol bir kamusal duruş sergileyen işçilerle dayanışma göstermek, tam anlamıyla doğru bir çizginin benimsenmesi kaygısından daha baskın. Eski solcular içinse, ideolojiye ve siyasete dair eski bölünmeler ve mücadeleler genellikle ortak eylem birliğini engelliyor. Onların durumunda, şimdinin yeni koşullarıyla karşı karşıya gelmek üzere tarihsel çelişkileri bir kenara bırakmak çok daha zor.

Bu farklı yaklaşımlar Çinli solcular arasında bulunabilen üç temel gruplaşmanın yaygın biçimde kabul edilen çözümlenmesini de yansıtıyor: (1) Esas olarak partinin ve devletin safları arasından çıkan ve başlangıçta birçok örnekte Deng Xiaoping reformlarının en azından bazı parçalarını destekledikten sonra, bu politikaların kapitalist tabiatının giderek görünür hale gelmesiyle birlikte muhalefete yönelen “eski” sol; (2) Çin sosyalizminin Mao dönemindeki devrimci evresinin programlarına yönelik desteklerini aynen sürdürmekte olan ve popüler temellerini esas olarak işçiler ve köylüler arasında bulan

Zhengzhou Dörtlüsü'nün dilekçe mektubunun imzalanmasında başı çekenler, temelde, dilekçeyi yaygın biçimde dağıtmak için interneti kullanan genç solcularken, bu gençler en azından başlarda, kendilerinden daha yaşlı ve önder durumunda olanların geride duranlarını eleştiriyorlardı.

“Maocular”; ve (3) tıpkı Batı’daki, özellikle de 1960’lardaki karşılığı gibi, temelde üniversitelerde ve yeni STK’larda odaklanmış olan genç kuşaktan oluşan, kalabalık bir Marksist, ama aynı zamanda geniş anlamda sosyolojik ve sosyal demokratik eğilimler yelpazesine açık olan, çoğunlukla “eski” solun saflarında olanlardan çok Mao’nun izleyicileri ile birleşmeye istekli olan “yeni” sol. Bu üç grup arasındaki çizgiler, yine de, hiçbir anlamda ne katı ne de karşılıklı olarak dışlayıcı. “Eski” solculara toplumun tümünde, hükümetin hem içinde hem de dışında rastlanabilirken, birçok “Maocu” ve hatta “yeni” solda yer alan bazıları da parti ve devlet içinde çalışıyor. Batıdaki benzer solcu kategorileriyle; özellikle de “yeni” solla çizilecek her türlü paralellik, buradaki mücadelenin tarihini yansıtan kendi özgün Çinli karakteristiklerine sahip olmaları nedeniyle, abartılmamalı. 2001 yılında, üst düzey liderliğin her yaz strateji planları yapmak için bir araya geldiği deniz kenarındaki bir kasaba olan Beidaihe’de, dört farklı politik eğilim tarafından, reformlar başlatıldıktan sonra yıllarca hapis yatan ve hala da eylemciliği sürdüren, Zhengzhou’daki eski bir Kızıl Muhafız tarafından örgütlenen son derece alışılmadık bir toplantı düzenlendi. Reform politikalarının tümüne muhalefet edip etmeyecekleri hakkında bir fikir birliğine varamayacakları konusunda fikir birliğine varırken, Deng Xiaoping’i başlattığı yeniden

kapitalizasyon derecesi bakımından eleştirmekte birleştireler.

Daha yakınlarda ise, bazı etkili enstitü, üniversite ve organlardan gelen son derece yüksek bir kadro forumu, Pekin Üniversitesi başkanının oturum açılış konuşmasıyla birlikte, mevcut durumun Marksist bir çözümlemesini yapmak üzere biraraya geldi. Bu toplantının sürekli bir biraraya geliş dönüşürülmesi umuluyordu. Bu toplantının arka planında bulunan eski parti üyesi, toplantının en azından bazı yüksek düzeyli destekler olmaksızın mümkün olamayacağını açıkladı. Zhengzhou’da, solcular ve bugün Çin’de, çoğunlukla Batı’daki muadilerinden çok daha radikal olan kimseleri de kapsar biçimde kullanılan bir terim olan “liberaler” tarafından başı çekilen benzer bir forum, geniş bir fikir yelpazesinde bulunanları bir araya getirerek, geçen on yıl hakkında görüşmek üzere toplandı. Ortak temelleri Çin toplumunun ve resmi politikalarının sahip olduğu mevcut yönelimin sürdürülebilir olmadığı yönündeki güçlü duyarlılıklarıydı. Yani, sahip oldukları farklı arka planlara ve yaklaşımlara karşın, partinin ve devlet organlarının hem içinde hem de dışında, “eski”, “Maocu” ve “yeni” olmak üzere kabaca her üç sol kategoriye de giren birçokları mevcut ve sadece fikirleri değil, aynı zamanda çeşitli forumları ve toplantıları da, birbirleriyle çakışıyor, birbirlerine nüfuz ediyor ve birbirlerini etkiliyor ve hatta kendi ideolojilerini

paylaşmayanları da içine çekiyor. Yeni STK’lar içinde, yoksullaşan kırsal köylere okullar sunmak ve ana akım vakıflardan farklı bir işçiköylü yönetimli toplumu teşvik etmek gibi pratik konular üzerinde çalışan, güçlü bir solcu temele sahip olanları da var. Solun bu geri dönüşü, emekçi sınıflar arasındaki popüler mücadelenin, Çin’deki sosyal krize ve onun mevcut politikalarda radikal bir dönüşüm gerçekleştirilmeksizin yalnızca derinleşebileceği yönündeki tehdidine gönderme yapmaktan kaçınılmasını artık imkansızlaştırmış olan, gitgide artan başarısını yansıtıyor. Bugün ne kadar uzak görülürse görülsün, Mao döneminin devrimci sosyalizminin yenilenmesi ihtimalini yeniden canlandırıyor.

Soldaki bu yeni açılımın çarpıcı bir örneği, Ekim 2004’de, “**Mevcut Politik Manzara Hakkındaki Görüş ve Fikirlerimiz**” ismini taşıyan ve “**eski ÇKP üyeleri, kadroları, askeri personel ve aydınlar**” grubu tarafından kaleme alınarak, Hu Jintao’ya gönderilen bir mektuptur. Zhengzhou Dörtlüsü’nün bildirisinden daha saygılı bir tona sahip olmakla ve ekonomik kazanımları açısından “reformlara” belirli bir pozitif itibar tanımakla birlikte, o beyanatın temalarıyla çok yakından paralellik göstermekte ve düzeltici eylem ve “kapitalist yol”dan sosyalist yola dönüş konusunda yaptığı çağrılarla birlikte, mevcut duruma yönelik eleştirisinde eşit biçimde militan bir nitelik taşımaktadır.

Bu iki belge arasında herhangi bir doğrudan ilişki olup olmadığı açık değildir. Fakat Çin'deki solcular Zhengzhou Dörtlüsü'nü desteklemek için imza toplamayı sürdürdüler ve "yeni" solun bazı bölümlerinin davalarını kucaklamakta gösterdiği arzu ve bu türden "Maocu" etkinliklerin savunulması, "eski" solculara da, Hu'ya gönderilen mektup örneğinde olduğu gibi, uzun vadeli eleştirileri yeniden ifade etme yolunu açtı. Eski devrimci mücadelelerin katılımcılarının partinin ve devletin mevcut politikalarına böylesine açıktan açığa karşı gelmek konusunda gösterdikleri bu isteklilik, ortaya çıkmakta olan yeni iklimin bir ölçüsü. 1999 kadar eski bir tarihte, eski solcularla yaptığımız tartışmalar, kendilerini, hakim reform atmosferi karşısında hala ne kadar sınırlandırılmış hissettiklerini açığa çıkartıyordu. Şimdi, açık ki, bu eski liderlerin ve benzer konumlardakilerin çoğu, kendi görüşlerini daha açıkça seslendirmek konusunda kendilerini daha "özgür" hissediyorlar. O halde, geçmişin bugünü bildirmekte olması ve solun

bazı kesimlerinin eylemlerinin diğerleri üzerinde de etki de bulunması yalnızca teori de değil pratikte de geçerli.

Sayıları az olan ama bazen büyük bir etkide bulunan sınırlı birkaç örnekte, Mao döneminin sosyalist örgütlenme biçimleri, piyasa ekonomisinin yeni koşullarını karşılamak üzere muhakkak ki değişime uğramış bir biçimde olsa da, bugün de uygulanmaya devam ediyorlar. Yani şimdi bile kırsal köylerin, toplamda birkaç bini bulan yüzde biri; ki rakamlar ölçümü kimin yaptığına ve neyi ölçüt aldıklarına bağlı olarak değişiyor, komün döneminin kolektivizasyonunu asla tamamen terk etmemiş durumda. Deng reformlarını uygulamış olan birkaçı da, kırsal ekonomi açısından alternatifler sergileyen birer model haline gelerek, yeniden kolektifleştirilmiş üretime geri dönmüşler. Sosyalist dönemin hedeflerini ve yöntemlerini korumanın en etkili örneği, Zhengzhou'nun bir ya da birkaç saat uzağında yer alan Henan Eyaleti'nde bulunan "Maocu" bir kent olan Nanjiacun (Güney Soğuk Köyü), ki yeniden ko-

lektivizasyona 15-20 yıl önce başlamış, temelde ücretsiz barınma, sağlık bakımı ve eğitimle; hatta gençlerinin kolej masraflarını bile ödeyerek, tüm üyeleri için bir tür komün biçimi olarak işleme devam ediyor. Sosyalist dönemin, yöneticilerine vasıflı bir işçinin ücretinden daha fazla ödemedi bulunmak biçimindeki eşitlikçi pratiklerini de devam ettiriyorlar. Aralarında Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in de bulunduğu diğer devrimci liderlerle birlikte fotoğrafları ve deyişleri köyün her yerinde sergilenmekte olan Mao'nun politik hedeflerine olan sadakatini de sürdürüyorlar. Burada çok katlı barınma kompleksleri, her bir aile üyesine sağlanan ışıklı ve havalandırılmış dairelerle birlikte, tertemiz caddeler, gezi yolları ve bahçelerle çevrelenmiş durumda. Köy çekici bir okula ve bir çocuk bakım merkezine de sahip. Bu türden bir yerleşim, kentli zenginlerin yeni siteleri hariç, Çin'de gerçekten de eşsiz bir yer durumunda ve duvarları ve kapıları dışında rastlanabilen tipik kırsal çevreyle keskin biçimde çelişiyor.

Ancak bu türden başarılarla karşın, finansmanı için yabancı sermaye çektiğe ve çevre bölgelerden, onurlu ama kesinlikle daha az konforlu yatakhanelerde barındırılan köylüleri; yeni kapitalist ekonomiyle tam olarak bütünleşmiş olan kendi "kent işletmesinin" ana emek gücü olarak kullandıkça, Nanjiacun'daki pratiklerde de birçok çelişki ortaya çıkıyor. Köye yaptığımız ziyarette bi-

ze eşlik eden iki kişinin de içinde olduğu Zhengzhou'daki eylemcilere göre, yakın zaman önce, yeni ve alışılmış olmayan üretim alanlarına doğru aşırı genişlemeye bağlı olarak, ciddi mali zorluklarla yüz yüze gelmiş. Ancak, bir kapitalizm denizi ile çevrelenmiş olduğu ve hayatta kalabilmek için piyasa ekonomisi içinde rekabet etmek zorunda kaldığı bir durumda kaçınılmazlaşan bu türden sınırlamalara karşın, kırsal Çin açısından başka bir yolun mümkün olduğuna hala inanmakta olanlar için bir **odak noktası** olarak hizmet ediyor. Bazen tüm ülkeden tam bir otobüs dolusu köylü ya da işçiden oluşan delegasyonlar, köyün hem kolektive üretimi hem de dağıtımı hayata geçirmeye nasıl devam ettiğini incelemek üzere günü birlik ziyarette geliyorlar. Henan eyalet yetkililerinin desteğini ve dolayısıyla korumasını da elde ediyorlar. Solcu eski parti üyelerinin Hu Jintao'ya gönderdikleri 2004 tarihli mektup, Nanjiecun'u, kırsal alanların bugün hala ihtiyacını duydukları bir model olarak işaret ediyordu. Ama Mao çağının mirasının çok etkili olmadığı yerde bile, bu çağın deneyimleri ve kavramları bugünün koşullarının sürekli olarak kendisiyle kıyaslandığı ve çözümlendiği arka planı oluşturuyorlar. 2004 yılında görünür hale gelen büyük bir gelişme, aile sorumluluğu çiftliklerinin küresel piyasa karşısında yaşadığı yalıtılma ve güvensizliği hafifletmeye yönelik bir çaba içinde, tarımsal kooperatifler

oluşturmayı amaçlayan yeni hareket oldu. Bu kooperatifler temelde, örneğin kolektif gübre alımı sayesinde ve ürünleri için yaptıkları pazarlıklarda daha fazla güce sahip olmaları yoluyla, piyasada bir parça ölçek ekonomisi elde etmeyi olduğu kadar, üyelerine mali destek ve güvenlik sunmayı da hedefliyordu. Bu türden çabalar, köylülüğün bir bütün olarak karşı karşıya olduğu durumun tüm dar boğazlarını çözmeye başlamamış olsalar bile, reform döneminin bireyci, ya batarsın ya çıkarsın politikalarından önemli bir farklılaşma anlamına geliyor. Bunlar kömlenlere bir geri dönüş olmakla ve en fazla bir tür yarı yeniden kolektivizasyonu temsil etmekle birlikte, yalnızca devrimden önceki daha eski kooperatif hareketlerinin deneyimlerine yaslanmaya devam etmekle kalmıyor, aynı zamanda, üyelerinin genellikle bilgi sahibi oldukları, Mao döneminden alınma kavramlara da yaslanıyorlar. Bu durumda, Jilin eyaletinin kuzey doğusunda bulunan Siping yakınlarında ziyaret ettiğimiz kooperatifin, kır ve kent sınıflarıyla ve onların bugünkü durumlarıyla ilgili son derece ayrıntılı bir çözümleme sunan başkanı, ya da ülkenin, sadece yerel açıdan değil, dünyanın geri kalanıyla ilişkisi açısından da, uzun ve derinlikli bir tartışmayı sosyalist bakış açısından sunan genç üyesi gibi kişilerle karşılaşmak olağan dışı bir durum değil. Çinli emekçi sınıflar demek ki kentli aydınlara gerçek çalışma ve sömürü dünyası hak-

kında öğretecek şeylere sahip olmakla kalmıyorlar, aynı zamanda sosyalizmin pratikteki uygulamaları hakkında da daha deneyimliler. Ve birçok örnekte Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşünce-si'nin temellerini kavrayışlarında ve uygulamalarında, bazı genç, daha eğitilmiş solculardan daha gelişkinler.

Aynı zamanda, toplumun hızla kutuplaşması yeni orta sınıf içinde yer alan birçoklarını, özgün mesleklerine ya da konumlarına bakmaksızın, işçilerin ve köylülerin karşı karşıya kaldıkları koşullara daha yakından benzeyen koşulların içine çekiyor, bu da onlar arasındaki birlik temelini güçlendiriyor ve solun yeniden dirilişi için kitlesel bir temel yaratılmasına yardımcı oluyor. Kapitalist sistem kendi altını boşaltıyor ve hızla daha geniş yabancılaşmışlar grupları yaratıyor. Bugün, eski, devlete ait işletmelerdeki birçok Komünist Partisi kadrosu bile, bu işletmelerin özel yatırımcılara satılmasına yardımcı olmalarının ardından sonunda işten atılmış durumdadır. Yeni kapitalist sahipler tarafından işlerinde barındırılmadılar, ki bu durum da bir işçi tarafından "üzerinden geçtiğin köprüyü ateşe vermek" olarak adlandırılan bir koşul. Sonuç olarak, birçokları gibi şimdi işsizler de "piyasalaştırma"nın aslında ne anlama geldiğini daha iyi anlıyorlar; bu durum "bilinçlerini yükseltiyor."

Kendi yaşam koşullarının değişmesinden kaynaklanan bu türden yeni kavrayışlar oldukça yaygın. Başlangıçta

Deng’ci reformları desteklemiş olan kişilerle; örneğin Pekin’de konuştuğumuz ileri akademisyen gibi kişilerle, şimdi Mao’ya geri dönüş yapan ve hatta Kültür Devrimi’nin kendisini yeniden inceleyen kişilerle ilgili birden fazla öykü duyduk. Bazı örneklerde, bu durum onların “kitlelerden öğrenmelerinin” doğrudan bir sonucu. Kırsal bölgelerde rastladığımız, etkili ama eskiden oldukça muhafazakar olan bir öğrencinin durumu da buydu, ki onun “dönüşü”, köylüleri ziyaret ettiğinde, asla Mao ile ilgili tek bir eleştiri cümlesi duymamışken, Deng’le ilgili birçok eleştiri duymuş olması, bu durumun da onu, geçmişe yönelik kendi yaklaşımlarını yeniden incelemeye zorlamasının sonucuydu. Ama bu türden yeniden değerlendirmeler kişisel deneylerden ibaret olmayan daha derin köklere sahip. Aralarında aydın seçkinlerin de olduğu birçokları için, reform çağının başından itibaren görevmiş olan ve piyasalaştırma ile özelleştirme için devlet ve parti propagandacıları tarafından ileri sürülen özgün Çinli karakteristikler de taşıyan rasyonellerden, esas olarak akademik çevrelerle STK çevrelerinde rastlanabilen Batılı liberal kavramlara dek uzanan çeşitli ideolojik eğilimlerin, Çin’de bugün olup bitmekte olanı açıklamakta yetersiz olduğu kanıtlanmış durumda.

Hem eski bir Kızıl Muhafız’ın hem de genç bir eylemci aydınının ayrı ayrı konuşmalarında ileri sürdüğü üzere, “başka her şeyi denedikten sonra”, başlangıçta reform

politikalarını desteklemiş olan, ama şimdi neler olup bittiğini anlamaya başlayanlar, “bugünle başa çıkabilmek üzere iki çizgi mücadelesine ve Kültür Devrimi’ne geri dönmek durumundalar”, çünkü diğer yaklaşımları denemişler ve bunlar hiçbir açıklama sunmamış.

Sadece birkaç yıl önce, Çin toplumunun karşı karşıya kaldığı sorunlar, özgün ve bu durumda hala göreceli olarak kolaylıkla; örneğin bir “yolsuzluk karşıtı” kampanya yoluyla “halledilebilir” gibi görünürken, bugün bunların sistematik ve bölünemez oldukları, **daha köklü bir dönüşümü** gerekli kıldıkları, kapitalizmin ve küresel piyasanın yerine getirme yeteneğinde olmadığı ve devlet ile partinin, mevcut oluşumu itibarıyla çözümlenmeyi başarma yeteneğinde bulunmadığı sorunlar oldukları konusunda giderek yükselen bir duyarlılık mevcut. Sonuç olarak, Mao’nun Kültür Devrimi sırasında kapitalist yola karşı ileri sürdüğü eleştiri bugün bir kez daha geçerli gibi görünüyor, çünkü ömrünün son yıllarında geliştirdiği bu fikirler, mevcut sistemin giderek derinleşen çelişkilerinin, ta köklerine kadar uzanan ve sadece pansuman yapmayı amaçlayan girişimlerden daha derin çözümlere işaret eden kapsamlı türden bir çözümlenmesini sunmaya devam ediyor. Aydınlar arasında varolan birçok eski tabu bu durumda devrilmeye başlıyor.

Birçok akademik ve seçkin arasında bulunan diğerleri açısından da hala büyük

oranda ölümcül bir şey olarak kabul edilen **Kültür Devrimi** bile; ki bize söylendiğine göre bu devrime yönelik herhangi bir pozitif yaklaşımın ipucu tam bir yalıtılmışlığa ve mahvolmuş bir kariyere neden olabilir; bir kez daha bir tartışma ve yeniden inceleme konusu haline geliyor. Bu durum özellikle kendi tarihsel araştırmalarını yapan, uzun zamandır ihmal edilmiş olan malzemeyi kazıp çıkartan, o dönemde aktif olanlarla mülakatlar düzenleyen, bulgularını web’e gönderen ve bu dönemin olaylarıyla ilgili parti çizgisine başka yollarla meydan okuyan genç solcular arasında özellikle geçerli.

Solun bu canlanan dirilişi ve işçi sınıfı mücadelesiyle olan bağlarının genişlemesi hakkında yüksek öneme sahip olan başka işaretler de var. 1999 yılında, çoğunlukla Çin’in MIT’si olarak gönderme yapılan Pekin’deki Qinghua Üniversitesi’nde, yakın zaman önce özellikle daha elit üniversitelerde ortaya çıkmış olan birkaç gruptan birisi olan küçük bir Marksist çalışma grubunda yer alan öğrencileri ziyaret etmiştim. O zamanlar etkin olmak için, kampüslerinin dışına çıkmamanın ve emekçi sınıflarla, 1989 Tiananmen öğrenci hareketinin başlangıçta yapmadığı türden bir bağlantı kurmanın bir yolunu bulmaları gerektiğini kendilerine hatırlatmıştım. En azından Pekin’deki bazı işçilerin, daha sonra, bu mücadeleye katılmış; ve karşılığında da bu hareketi sona erdiren katliamcı şiddet ve baskılardan

paylarını almış olmalarına karşın, öğrencilerle emekçi sınıflar arasındaki uçurum köklü biçimde köprülenmemiştir.

Örneğin kuzeydoğudaki Changchun da, ki burada aynı hareketin daha küçük bir versiyonu yaşandı, büyük First Auto tesisindeki işçiler üniversitelerinin dışına yürüyen öğrencilere katılmayı ret ettiler; bu da öğrencileri çok katı bir baskı ile yüz yüze kalmaya terk eden ve onları emekçi sınıflar karşısındaki yalıtılmışlıklarını yeniden değerlendirmeye yöneltti acı bir deneyimdi. Sonunda, Çin tarihinde çok sık yaşandığı gibi, Tiananmen'deki hareketi ezmek üzere çevre eyaletlerden getirilenler, büyük ölçüde köylü ordusu oldu; ki bu da Pekin yakınlarına yerleştirilen birliklerin öğrencileri ezmeyi reddetmesi sonrasında yaşandı. O dönemin dersleri, şimdiki genç öğrenci kuşak arasında kaybolmuş değil ve 2004 yazı itibarıyla yaşanan değişim daha dramatik olamazdı. Bugün, önemli sayıdaki eylemci öğrenci üniversite kampuslarını emekçi sınıflarla ilişki kurmak, onların koşullarını incelemek, onlara yasal ve

maddi destek sunmak, fabrikalarda ve tarlalarda yaşanmakta olan şeylerle ilgili raporları okullarına geri taşımak üzere terk ediyor. Kültür Devrimi'nden arta kalan ve hala Zhengzhou'da kilit bir eylemci olan birisi, öğrenci-işçi ilişkilerinde ne kadar büyük bir değişim yaşandığını açıkladı. 2000 kadar yakın bir tarihten itibaren, ülkenin önde gelen yüksek öğrenim kurumu olan Pekin Üniversitesi'ndeki Marksist çalışma grubundan gelen öğrenciler, bu kentteki fabrikaları ziyaret etmeye başlamışlar. 2001'den bu yana, Qinghua Üniversitesi'nden gelen öğrenci grupları her sene ziyarete başlamış. 2004'de, seksen kadar öğrenci yine bir başka önemli Pekin kampusundan Zhengzhou'ya gelmiş. **Ulusal yetkililer bu büyüyen ilişkiler konusunda korku duyuyor ve cesaretini kırmaya çalışıyorlar.** Kültür Devrimi'nde ülkeyi dolaşmak isteyen öğrencilere sunulan bedava tren seferleri ve diğer teşviklerin tersine, hükümet öğrenci delegasyonlarına bilet satmayı bile reddederek ya da Zhengzhou'ya girme haklarını ellerinden alarak, bugün bu akışı

durdurmaya çalışıyor, ama yine de geliyorlar. Fabrikalara gidiyor ve hatta bazen bu kentteki mücadelenin ilk evrelerinde, tesislerin kapanmasının durdurulmasına yardımcı olmak üzere, buralarda yaşıyorlar. Bu hareket Zhnengzhou'da başladıktan sonra, kuzey doğuya ve ülkenin diğer bölgelerine de yayıldı. Aynı zamanda öğrencilerin benzer etkinlikler yürütmek, malzeme taşımak, ilişkiler kurmak, yasal destek sunmak ve genellikle birçok köylü eylemcinin hissettiği yalıtılmışlığı kırmak için köylere gittiği kırsal alanlara da yayıldı. Bugün Pekin Üniversitesi'nde ve daha birçok yüksek eğitim kurumunda, ismine karşın aynı zamanda birçok "kızı" da barındıran, **Köylülerin Oğulları** isimli bir örgüt, özel olarak bu amaçla oluşturulmuş durumda. 1999 yılında karşılaştığımız bir solcu eylemci, ki o zamanlar işçi sınıfının koşullarını doğrudan inceleme konusunda tamamen yalnızdı ve başkalarını da bunu yapmaya teşvik etmeye çalışıyordu, 2004 yılıyla birlikte öğrencilerin artık ciddi bir öz motivasyona sahip olduklarını, artık kendisi gibi kişilerin

Çin tarihinde çok sık yaşandığı gibi, Tiananmen'deki hareketi ezmek üzere çevre eyaletlerden getirilenler, büyük ölçüde köylü ordusu oldu

liderliğine ihtiyaç duymadıklarımızı anlattı. Şimdi, inisiyatif alanlar onlardı.

Bu hareket üniversite öğrencilerinin ana gövdesinin oluşumu ve koşulları tarafından hem güdüleniyor hem de kolaylaştırılıyor. Kolej kayıtlarının 1999'dan bu yana üç katına çıkmasıyla birlikte, çok sayıda öğrenci işçi sınıfı üyesi ailelerinden buralara geliyor ve birçokları eğitimlerini finanse etmekte ve mezuniyet sonrası iş bulmakta giderek artan zorluklarla karşılaşılıyor. **Bu sonuç birçok üniversite öğrencisi ile işçi ve köylüler arasındaki empati ve birlik temelini güçlendiriyor.** Bugün Çin üniversiteleri Deng Xiaoping'in, Kültür Devrimi'ne bir tepki olarak, "kızıl" olmak yerine "uzman" olmaya vurgu yaptığı ve daha dışlayıcı giriş koşullarına geri dönülmesini zorladığı ilk reform yıllarında olduğundan **daha kitlesel** bir karakter taşıyor ve ayrıcalıklılara **daha az** mahsus bir yer durumunda. Sonuç olarak, solcu öğrenciler şimdi seçkin aydınlarla, fabrikalarda ve tarlalarda mücadele edenler; yani bugün daha yaygın biçimde kendi akrabaları ya da en azından içinden geldikleri sınıfların üyeleri olanlar arasındaki uçurumu köprülüyorlar. Bazı bakımlardan, bu durumda, Çin'deki mevcut aşama, Lenin'in, Marksist öğrencileri işçilerle ilişki kurmaları için fabrika semtlerine yönlendirdiği Rus Devrimi'nin ilk günlerini andırıyor. Elbette, şimdiki kritik fark, yalnızca öğrencilerden birçoğunun işçi ve köylü ailelerinden gel-

meleri değil, bu genç Çinli solcuların, emekçi sınıflarla yeni bir ilişkinin nasıl kurulacağı konusunda kafa yormalarına karşın, üzerinde bir bina inşa edilecek, Mao liderliğindeki devrimci sosyalist deneyimin elli yılını aralarında bulmaları. **O dönemin kavramları, politikaları ve ilişkileri bugünün son derece farklı durumuna değiştirilmeksizin uygulanamaz ve uygulanmamalı da.** Fakat bunlar solun kapitalist reformlar ve küresel piyasalaştırmanın şimdiki evresi karşısında emekçi sınıfların koşullarıyla yüz yüze gelirken yararlanabileceği geniş bir devrimci fikirler ve pratikler deposu olmaya devam ediyor. Solcu fikirler, yeni olmak bir yana, zaten çoktan işçi ve köylüler arasında derinden gömülü durumda.

Yine de, **bu eğilimleri abartmak ciddi bir hata olur. Çin solu kabul edilebilir bir güç olarak hala küçük, marjinalleştirilmiş ve emekçi sınıfların kendisi gibi birçok gruplaşmaya ve fraksiyona bölünmüş durumda.** Küresel çapta solcuların durumunda olduğu gibi, bir zamanlar bildikleri dünyanın çöküşü ile yüzleşmek zorunda kalmışlar ve etrafında kendilerini örgütleyecekleri ve emekçi sınıfları harekete geçirebilecekleri tek bir birleştirici kavramlar kümesi bile mevcut olmaksızın yeni ilerleme yolları bulmaya çalışıyorlar. **Bugün, Çin'de işin başını çekenler, büyük ölçüde, zaman zaman muazzam mücadeleler yürüten işçilerin ve köylülerin kendileri.** Bunlar zaman za-

man saflarındaki solcularca yönlendiriliyor olsalar da, şimdiye dek solun bir bütün olarak daha geniş, örgütlü bir hareketine pek rastlanmadı. Aralarında liberal reformist ve sosyal demokratik kavramların da bulunduğu yeni rakip ideolojiler de solculara karşı bir meydan okuma sunuyor. Birleşik Devletler'deki durumu tekrar eden bir gelişme seyri içinde, "sınıf" terimi bile bugün daha az kullanılıyor ve bunun yerine artık piyasadaki **"zayıf sosyal gruplar"** terimi konuluyor, bu arada sömürü kavramının kendisi de daha **örtük** bir hale geliyor. Bu eğilimler birçok kentli profesyonelin, siyasetleri ne olursa olsun yaşam tarzları tarafından pekiştiriliyor. Aralarında kendilerine solcu diyenlerin de bulunduğu bazı aydınlar, artık kentlerde iyi para kazanıyorlar ve koşulları, kendi deneyimleriyle kıyaslandığında oldukça farklı olan emekçi sınıflarla herhangi bir pratik bağdan yalıtılmış durumdadılar.

Kamusal konular kazanma ya da fikirlerini eyleme tercüme etmeye girişenler açısından, bu muhakkak sağ ya da sol üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, bastırma eylemi yaygın. Hükümetin harekete geçip geçmeyeceği daha çok kişinin **kabul edilen çerçevenin dışına ne ölçüde çıkacağı** ile ilgili bir sorun. Reformları destekleyen ve köylülerin bağımsız "yurttaşlara" dönüşmeleri için toprak özelleştirmelerini destekleyen bir göçmen örgütü bile Pekin'de "insan haklarını" teşvik etmeye yö-

nelik bir toplantı düzenlediği için gözaltına alınabiliyor. Tek parti yönetimini sona erdirmeye yönelik açıkça örgütlü herhangi bir girişim kimsenin ihlal edemeyeceği sınır çizgisini oluşturuyor ve kamusal etkinliğin tüm alanlarındaki devlet egemenliğinin altını oyacak gibi görünen her şey, kendi özgün politik içeriğinden bağımsız olarak, hızla sorun yaratabilir.

Ancak, sol, yetkililer tarafından özel bir tehdit olarak görülüyor, çünkü onun hızla genişleyen işçi sınıfı mücadelesine daha örgütlü bir biçim kazandırma potansiyeli var. Bu bakımdan Çin İşçilerinin Website-si'nin ve Tartışma Listeleri'nin kapatılması tipik bir durum. Bu, aynı türden diğer forumlardan farklı olarak, "işçilerin ve köylülerin bugünün Çin'inde sosyalizmi savunma mücadeleleri hakkında konuşmalarına olanak sağlayan ilk solcu yönetimli web sitesi"ydi. Bu sitede aralarında emekçi sınıfların aralarından gelenlerin de bulunduğu aydınlar, "işçilerle işçiler hakkında yapılan tartışmalara katıla"biliyorlardı (Stephen Philion, "An Interview with Yan Yuanzhang," MRZine, <http://mrzine.monthlyreview.org/philion130306.html>). Bu bağlantı parti ve devlet liderleri açısından özel bir tehlike oluşturuyor çünkü, Web sitesinin editöryal kolektifinin Pekin'deki bir üyesinin açıkladığı gibi, "bu hükümet sosyalizmi inşa etmiyor". İşçilerin "**Maocu dönemin Komünist Partisi ile bugün-**

nün partisini ayrıştırdıkları" temel de bu. Emekçi sınıfların bakış açısından, seslerinin kamusal alanda duyulması kritik bir önem taşıyor. "Bu sosyalist bir demokrasinin arzu edeceği türden bir şey, işçiler için kapitalizmin sunamayacağı türden bir demokrasiye sahip olmak". Ama web sitesi, bunun yerine, emekçi sınıfların üyelerinin ödeyemeyecekleri kadar yüksek bir kayıt ücretinin dayatılması yoluyla kapatıldı.

İşçiler ve köylüler, aydınların geniş kesimleri ve yeni orta sınıfın da saflarında, hem ekonomik hem de politik sistemlerde daha fazla şeffaflık ve kendilerini etkileyen kararlara daha fazla katılım payına sahip olmak yönünde çok geniş bir talep var. ABD tarzı sandıksal "demokrasi" hala yaygın bir çağrısı gücünden yoksun olmakla birlikte, birçok insan demokratik haklar konusunda oldukça açıkça konuşuyor. Bunların bazıları için konuşma özgürlüğü temel hedef,

diğerleri için muhalefet partileri. Birçok işçi şimdi "tek parti sisteminin nasıl işlemediği" hakkında dahi konuşuyor. Parti içinde bile, daha fazla açık tartışma yolları bulmak üzere forumlar gerçekleşiyor ve "sivil toplum" STK'ları, kadın hakları ve çevre gibi geniş bir konular yelpazesi içinde serpiliyor.

Demokrasi yanlısı duygular yaygın ve hükümet bunları sadece bastırmakla yetinemeyeceğini biliyor. Bunun yerine bu meydan okumayı **tedrici değişimi** başlatarak karşılamaya çalışıyor. Ama bu alandaki resmi reform siyasetleri; köy yönetimlerinin seçimi gibi siyasetler, yüzeysel bir demokratikleşmeye karşın, emekçi sınıflar tarafından genellikle alaycılıkla karşılanıyor; çünkü bunlar genelde sadece tepeden yapılan parti atamalarını meşrulaştırmak için kullanılıyor. Burada, birçok başka alanda da olduğu gibi, sosyalist dönemin hatıraları ve özellikle de işçilerin ve köylülerin kendi fabrikalarının ve tar-

halarının ve hatta Kültür Devrimi sırasında üniversitelerinin ve yerel hükümetlerinin yönetimine katılımları, hala bir çita olarak hizmet ediyor ve bugün bu türden tüm hakların yok olmasıyla keskin bir tezat oluşturuyor. Bir işçinin söylediği gibi, "Demokratik reformlar şu ana kadar hükümet tarafından uygulandıkları biçimiyle, Mao devrimini tepe üstü çevirdi ve işçilerin hayatını da alt üst etti; bunlar işçi sınıfının bir tür geriletilmesi ve tabi kılınması yolu".

Politik reformasyona yönelik kabul edilebilir bir yaklaşımın anahtarı, bu durumda, solcu işçi ve köylü dene-timi kavramlarının şimdi kü-resel ilerici gündemin bir parçasını oluşturan katılımcı demokrasi ile bir kez daha bir araya getirilmesinin bir yolunu bulmak olacaktır. Bu arayış çoktan başladı. Eski devrimciler tarafından Hu Jintao'ya gönderilen 2004 tarihli mektupta, temel taleplerden birisi aşağıdan kitle mücadelelerinin iktidarın kötüye kullanımını kontrol etmenin bir aracı olarak canlandırılması ve emekçi sınıfların kendilerine demokratik bir sistemin parçası olarak parti ve devlet işleyişi içinde doğrudan bir rol verilmesiydi. Birleşik bir hareket inşa edilmesinin ve bu tür devrimci değişimlerin gerçekleştirilmesinin önündeki engeller, yine de, bugün diğer yerlerde olduğu gibi Çin'de de devasa boyutlarda. Yaşlı işçiler ve köylüler, geçmişten edindikleri mirasa karşın, sosyalizm uğruna verilen mücadelenin yeni bir evresinin yakında yakalanamaması halinde, devrimci dönemin hafızasının son bulmasından ve genç kuşaktakilerin zenginleşme ve tüketim kültürüne katılma arzusundan başka bir şeyin bilincinde olmayıp, başka bir şeyin peşinde koşmayacaklarından korkuyorlar. Bu durumda, **köklü değişim ihtiyacıyla karşı karşıya kalmaları halinde ve anında**, her şeye ilk baştan yeniden başlamak durumunda kalacaklar.

Fakat Çinliler bunun önceden mevcut olmasının, ön-

ceden yapılmış olmasının avantajından yararlanıyorlar. Çin, öngörülebilir gelecekte hala yenilenmiş bir sosyalist devrime hızla ilerleme olanağına sahip, ki bu da bir kez daha dünyayı sarsan bir gelişme olabilir. Bu, elbette, Çin'de yakın gelecekte gerçekleşebilecek olan birçok olası senaryodan sadece bir tanesi. **Sınıf yapısının karmaşıklığı ve kutuplaşması Çin toplumu, geniş bir yelpazedeki sonuçlar potansiyeli ile birlikte, çelişkili yönere doğru çekiyor.**

Bu da hem emekçi sınıfların kendi yaşam koşullarında hem de partinin ve devletin yeni meydan okumalar karşısındaki yanıtlarında yakın dönemde kaydedilen gelişmelerde belirginlik kazanıyor. En tepedeki iki yönetici, Hu Jintao ve Wen Jiabao, kıyın daha fazla çalkantıya girmesine engel olmaya yönelik bir girişim içinde, oldukça dramatik etkileri olan kırsal politikada bir dizi değişiklikler başlattılar. Bunlar köylüler üzerindeki tarım vergilerinin ve birçoğu yasadışı olan çoğu yerel ödemenin kaldırılmasını içeriyor ki bunlar protestoların başlıca kaynaklarıydı. Kırsal alanlarda, küçük kent ve köylerdeki fabrikaları da içeren yatırımlar yapılması, özellikle eğitim ve sağlığa yatırım yapılması ve çevresel onarımı hedefleyen planlar da mevcut. Tarımsal malların daha lehte fiyatlandırılması ile birlikte, bu uyarlamalar birçok köylü ailesinin üzerindeki ekonomik baskıncı önemli ölçüde hafifletti. Terimin anlamı hala açıklık

kazanmamış olmakla ve sadece zaten başlatılmış olan kırsal politikalara sol tınılı bir etiket sağlamayı amaçlayan bir girişim olabilecek olmakla birlikte, Yeni Sosyalist Köyler'le ilgili resmi konuşmalar bile mevcut. Özellikle Çin yönetişiminin türe dair bir özelliği olan hiçbir şeyin yerel düzeyde uygulanmaması ve köy topraklarının birçok alanda hala denetim altına alınamayan çoğunlukla çürümüş yetkililerce, geliştirme amacıyla dur durak bilmeden satılması veri alındığında, açıklanmış olan reformlar içindeki reformların derinliği hala belli değil. Ancak, belirli bir etki çoktan belirginlik kazandı. Üç ya da dört yıl önceki durumun çarpıcı bir tezadı olarak, göçmenlerin, kısmen buradaki koşulların iyileşmesinden yararlanmak amacıyla, kısmen kıyı fabrikalarındaki katı sömürü karşısında giderek artan itiraz nedeniyle büyük sayılar halinde köylerine ya da en azından, evlerine daha yakın olan iç kentlere dönmeleleriyle birlikte, kıyı bölgelerinin ihracat bölgeleri artan işçi kıtlığı yaşıyor. Bu tersine göç, birçokları artık eski tüfekler haline gelmiş olan ve gençlik yıllarında kendilerini ezip geçen koşulları artık daha fazla kabul etmeyecek olan göçmenlerin yükselen bilincinin, direnişinin ve öz örgütlenmesinin bir yansıması. **Fabrikalar tarafından tercih edilen ve en aşırı sömürü koşullarıyla karşı karşıya kalan genç göçmen işçiler ve özellikle de yoksul köylü kadınlar bile, kıtlaşmaya başlıyor.**

Bu durum ihracat sanayilerini, yeterince büyük bir iş gücünü sömürmeye devam etme çabası içinde, ücretleri ve ödenekleri yükseltmeye zorlama konusunda olumlu bir etkide bulunurken, işverenlerin de, fabrikalarını Vietnam, Hindistan ve Bangladeş gibi daha da düşük maliyetli ülkelere kaydırarak, diğbe doğru yarışı sürdürdüklerini gösteren işaretler var. **Çin'in giderek bağlandığı küresel kapitalist piyasanın doğası veri alındığında, atılan her adım yeni bir çelişkiye yol açtığı için, mevcut sistemi tersine çevirmenin basit bir çözümü yok.** İç pazar büyümeyle birlikte, küresel rekabet gücündeki herhangi bir ciddi azalma ve bundan kaynaklanan bir ekonomik durgunluk; Çin liderlerinin uykularını kaçırarak büyük korku, sadece Hu ve Wen'in giriştikleri, "sosyal eşitlik" üzerindeki yeni vurgunun da içinde olduğu, politik revizyonları sürdürme yeteneğinin altını boşaltmakla kalmayacak, aynı zamanda **kitlesel ölçekte bir düzensizliği de tetikleyecektir.**

Kapitalist piyasalaşmanın bu tür çelişkileri çözme konusundaki yetersizliği sola yeni bir güç kazandırmaya devam etmektedir. Bu yeni etkinin çarpıcı bir örneği 2006 Mart'ında belirginlik kazanmıştır.

On yıldır belki de ilk kez, Ulusal Halk Kongresi, Komünist Parti tarafından yönetilen yasama organı, birçoklarının Çin'in hızlı ekonomik gelişmeye uzun vadeli geçişle birlikte gömülmüş olduğunu varsaydıkları sosya-

lizm ve kapitalizm hakkındaki ideolojik tartışmalarla tüketildi.

Tartışma, hükümeti oy çokluğuyla geçmesi beklenen mülkiyet haklarını koruyan bir yasa taslağını geri çekmeye zorladı ve küçük ama etkili bir sosyalist eğilimli düşünürler ve politika danışmanları grubunun yeniden ortaya çıkan etkisini açığa çıkardı. Bu eski kafalı solcu düşünürler, Çin'in büyüyen gelir uçurumunu ve artan sosyal rahatsızlıklarını, ülkenin özel servet ve pazarlar tarafından sürüklenen ekonomik kalkınma yönündeki

mes, 12 Mart 2006).

Mülkiyet yasası muhtemelen uzun vadede bir biçimde geçirilecek olsa da, "eğitim ve sağlık bakımında piyasaya daha yaygın bir rol verilmesi" önerileri ve hatta toprağın özelleştirilmesi yönündeki daha radikal çağrılar en azından şimdilik engellendi.

Üst düzey liderlik bile yüzünü yüzeysel de bir kez daha; hükümetin ve Komünist Parti'nin kapitalist pratiklerine karşın, teorik temelini oluşturmayı sürdüren sosyalizm yönüne dönmek zorunda hissetti.

uzun vadeli arayışı olarak gördükleri durumla ilgili kuşku yaratmak üzere kullandılar... Bu saldırıyı eski bir çağa geri dönülmesi olarak kavramayı başaramayanlar zenginle yoksul arasındaki çarpıcı farklılıkların, yaygın çürümenin, emek suistimallerinin ve toprak el koymalarının Çin'in resmi ideolojisinin ne kadar uzağına düştüğünü gösteren gündelik hatırlatma notları sunduğu bir ülkede sosyalist fikirlere yönelik sürekli çağrılar da küçümsüyorlar (*New York Ti-*

Mr. Hu 2002 yılında iktidara gelmesinden bu yana aynı zamanda Marksizm'i pohpohlayarak, Mao'yu överek ve ülkenin resmi ama çoğunlukla ihmal edilen sosyalist ideolojisini **şimdiki çağa uydurmak için** araştırmalar başlatarak solcu destekçilerini de oluşturmaya çalıştı. (*New York Times*, 12 Mart 2006)

Mao döneminin yöntemleri bile, artık yaygın biçimde derinden derine çürüdüğü kabul edilen partinin eriyen meşruiyetini yenileme çabası

içinde canlandırılıyor.

Örgütsel kargaşa ve bozulan bir kamusal imajla karşı karşıya kalan dev bir şirket gibi, Çin Komünist Partisi de kendisini etkin, modern bir cihaz haline getirmeye çalışıyor. Ama bunu yapabilmek için, en eski politik araçlarından birisini, gerekli çalışma grupları ile tamamlanan Mao-ocu tarzdaki ideolojik kampanyayı tercih etti.

14 aydan bu yana, partinin 70 milyon taban üyesine Mao ve Deng Xiaoping'in yazılarını okumaları, parti tüzüğünü oluşturan 17 binden fazla kelimeyi mırıldanmaları emredildi. Zorunlu toplantılar kadroların öz eleştiri yapmalarını ve diğer herkesi eleştirmelerini de zorunlu kılan oturumları içeriyor. (*New York Times*, 9 Mart 2006)

Bazıları tarafından bir reform girişimi olarak ciddiye alınan ve diğerleri tarafından oldukça alaycı biçimde karşılanan kampanya doğrudan etkisinden çok, partinin, Mao'nun ona yapmasını söylemiş olduğu, "halka hizmet etme" rolünden oldukça, başlangıçtaki devrimci hedeflendiren biraz daha az uzaklaştığının kabul edilmesi ba-

kımından önemli olabilir. Çok az kişi Hu ve Wen'in sosyalist devrimin canlanışına ya da partinin ve devletin otuz yıldır bağlı oldukları ve ekonomik güçlerin artık sıkı sıkıya bağlandığı kapitalist yoldan radikal sapmalar gerçekleştirilmesine liderlik etmelerini bekleyebilir. Ama sosyalist kavramların resmen reklamının yapılması ve Mao'nun incelenmesi sadece, biriken krize gönderme yapmak üzere canlanması için sola daha fazla yer açabilir. Yakın dönemde oluşan küresel forumlardan kopukluk ve yalıtılmışlık yönündeki belirli bir eğilimi tersine çevirmekle, hükümetin bu tür bağları sınırlama girişimlerine karşın, küresel iletişim ve örgütlenmenin yeni ve hızla yayılan ağları aracılığıyla dünya çapındaki sol güçlerin mücadeleleriyle ilgili daha fazla bilgi edinilmesi ve yakın bağlar kurulması da sağlanabilir.

Emekçi sınıfların bozulan yaşam koşulları onları hızla daha radikal ve militan bir yöne doğru sürüklemektedir. Sadece işçiler ve köylüler arasında değil, birçok aydın ve en azından daha

geniş yeni orta sınıfın bazı kesimleri arasında da, küresel kapitalizmin içinde buldukları duruma hiçbir yanıtının olmadığı ve Mao ile birlikte inşa ettikleri devrimci sosyalizmin en azından bugüne uzanan başka bir yol sunduğuna dair derin ve büyüyen bir kavrayış mevcuttur. Çin'deki işçiler ve köylüler, fabrikalarda ve tarlalarda sadece yeni kapitalist sömürü biçimlerine karşı direnmekle kalmıyorlar, mümkün olduğunu zaten bildikleri başka bir dünyanın hatıralarına da sahipler. Reformlar öncesindeki sosyalist çağ sırasındaki yaşamlarından dolayı, küresel kapitalizmin denetimsiz yağmasına karşı yaşayabilir alternatiflerin varolduğunun farkındalar.

Bu mirasa karşın, geçmişe herhangi bir kaba saba geri dönüş ne mümkün ne de arzu edilir durumdadır. Çok fazla şey değişti ve basitçe geriye sokulabilecek olandan çok fazla sayıda cin şişeden çıktı gitti. Geçmişin hataları ve başarısızlıkları, tıpkı başarıları ve zaferleri gibi, yeniden incelenmek durumunda ve sosyalizmin, tıpkı başka yerlerde olduğu gibi, Çin'deki ilk evresinin taşıdığı sınırlılıkları alt etmenin yeni yolları bulunmak zorunda. Fakat, Çinli emekçi sınıflar, ileriye doğru hareket ettikçe, aynı zamanda yeni bir sosyalist topluma doğru uzanan kendi yollarını bulmak için yeniden geriye doğru da bakabilirler ki, bu yeni yol kendi tarihsel ve şimdiki mücadelelerini bugünün küresel hareketleri ile birleştiren ve bir kez daha devrimci bir dönüşümü yaratan bir yoldur.

Marxizm-Leninizm-Maoizm'i yükseltmek ve modern revizyonizme karşı mücadeleyi yükseltmek için başlatılan uluslararası kampanya çerçevesinde M. Antonietta Macciocchi'nin "Çin Deyince" adlı kitabında yer alan "Kültür Devrimi'nin yaratıcısı ve hedefi: Çin Komünist Partisi" başlıklı bölümü yayınlıyoruz.

KÜLTÜR DEVRİMİNİN YARATICISI VE HEDEFİ:

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ

Şanghay'daki 17 No'lu Fabrikanın Parti Komitesi'yle Yapılan Yuvarlak Masa Toplantısı

Burası Şanghay'ın siyasi bakımdan en önemli fabrikası. Kültür Devrimi sırasında, Şanghay'da bir "asi işçiler" grubu kuran ve işçilerle devrimciler arasındaki ittifakı onaylayan ilk fabrika burası olmuş. Partinin "düzeltilmesi" hareketini başarıyla gerçekleştiren ilk fabrika burası. Fabrika komitesi 1968 Mayıs'ında seçilmiş ve Çin'deki ilk fabrika komitelerinden biriymiş. Bu fabrikada çalışan işçilerden biri, Dokuzuncu Parti Kongresi'nde Merkez Komitesi'ne seçilmiş. Adı Vang Hung-ven'miş; otuz beş yaşındaymış ve fabrikanın ilk Dazubao'sunun yazarıymış.

Bu fabrikayı gezmek için pek az kimseye izin veriliyor. Tartışmaya katılanlar şunlardı: Parti komitesi-

nin yöneticisi ve devrimci komitenin temsilci yardımcısı Yu Tien-huan; Parti komitesinden Lu Yunken; devrimci komite üyesi Çen Tu-keng; bu fabrikada yeniden kurulan Komünist Gençlik Birliği'nin sekreteri bir genç kız, Vang Ven-sin; fabrikanın devrimci komitesinden Tu Tien-sin; şehirdeki İşçilerin Devrimci İsyân Karargahı'yla bağlantılı olan Şanghay Asi İşçiler Tugayı'ndan Su Yu-çi. Hepsi de tartışmaya katıldı. Çeşitli tartışmacıların konuşmalarında esas olarak aynı görüşler savunulduğundan, her seferinde kimin konuştuğunu belirtmeyeceğim.

İlk önce, fabrika ve fabrikadaki Parti örgütü konusunda biraz bilgi verelim. Fabrikada işçiler ve büro memurları da içinde olmak üzere sekiz bin kişi çalışıyor. Parti üyelerinin sayısı 1060. Kültür Devrimi sırasında seksen yeni üye alınmış. Daha önce 1.000 Parti üyesi varmış, o zamandan bu yana bunların yüzde 20'si atılmış ya da ge-

çici olarak uzaklaştırılmış. Fabrikadaki yönetim bölümlerine uygun düşen otuz bir hücre varmış. Çeşitli hücreler arasındaki ilişkileri düzenlemek üzere her atölyede bir komite bulunuyormuş. Bunun hemen üstünde on üç üyeden oluşan bir kısım komitesi var; bu komitenin eskiden dokuz üyesi varmış. Yönetim komitesinin eski üyelerinden sadece bir tanesi yerinde. Ötekilerden bazıları başka yerlerde çalışmaya gitmiş, bazıları emekliye ayrılmış, bazıları da tabandaki kuruluşlarda militan olarak görev almış. Yeni üyeler arasında genç siyasi kadroların yanı sıra kıdemli Parti savaşçıları da bulunuyor. Yönetim komitesinin yeni üyeleri, Parti üyesi olmayan işçilerle yapılan açık tartışmadan sonra seçilmişler. Yönetim komitesine seçilen işçiler ilk kez işçi olarak kalıyorlarmış; daha önceleri, işçiler arasından seçilen yönetim komitesi üyeleri her türlü üretim çalışmasının dışında tutuluyormuş.

“Kültür Devrimi sırasında Parti içindeki mücadele nasıl gelişti?” diye soruyoruz.

“Partiyi sağlamlaştırmak ve güçlendirmek için girişilmiş geniş bir harekettir Kültür Devrimi. Akşamdan sabaha tamamlanması düşünülemez. Emekçi yığınlar, Mao'nun çizgisini izleyerek, yavaş yavaş *isyan* aşamasına vardılar. Engels, devrimin varolan en otoriter şey olduğunu söylemişti. Gerçi fabrika yöneticilerinin artık en küçük bir saygınlığı kalma-

mıştı, ama onları mevkilerinden uzaklaştırmak için uzun ve zorlu bir mücadele vermek gerekti. İktidarın ele geçirilmesine 1966'da başlandı, ama bu iktidar felce uğramış olmasına karşın 1967 Ocak ayında hala revizyonistlerin elindeydi. En sonunda Ocak Devrimi, iktidarı revizyonistlerden kopardı aldı. Bu yöneticiler yeniden kitlelerin arasına gönderildi, eleştirildi ve zararlı etkileri tamamen bertaraf edildi. Biz devrimci komiteyi üçlü bileşim temelinde kurduk. Bu, Şanghay'da iktidarın ilk el değiştiretiydi, iktidarın başkaldıran işçi sınıfı tarafından üstlenilmesiydi.”

“Bu mücadele hangi aşamalardan geçti, inisiyatif kimdeydi?”

“Binden fazla karakterden oluşan ilk Dazubao'yu Lu Yu-ken'le ikimiz astık. Merkez Komitesinin 16 Mayıs 1966 tarihli genelgesinden sonra Parti komitesine karşı ilk isyan eden biz olduk. Sonra 12 Haziran geldi; eski Parti komitesi revizyonist yolu tutmuş, kitleleri yanlış yola sevk etmişti. Bize yapılan baskıların kaynağı olan ‘çalışma ekibi’, eski Parti komitesine yardım ediyordu; cezalar veriliyor, ‘kara liste-

ler’ hazırlanıyordu vb. Fabrikada, kapitalist tahakküm döneminden kalma yüz tane disiplin maddesi hala yürürlükteydi. Ama baskı olan yerde, başkaldırma da vardır. İlk başta sadece iki kişiydik, sonra otuz kişi olduk, daha sonra ise sayımız yüzlere ulaştı. 1966 Kasım'ında asi işçilerin sayısı bini aşmıştı. Ama bir tek fabrika yeterli değildi. Önce öteki fabrikalarla, sonra bütün yöreyle bağ kurduk, en sonunda devrimci bir kitle örgütü kuracak sayıya eriştik ve İşçilerin Devrimci İsyân Karargahı'nı kurduk. Devrimci kıvılcım, revizyonist kadroları yavaş yavaş çembere alıyordu. Tehlikeyi sezer sezmez, ilkin üretimi baltalamaya, sonra da işçileri satın almaya çalıştılar; işçilere ayakkabı, bisiklet, saat ve çeşitli tüketim maddeleri teklif ettiler. Ardından ‘ekonomist’ çizgiyi benimsediler: ücretlerin artırılması, bireysel refah vaatleri. En sonunda hepten şaşırıldılar; hem Parti komitesi, hem de sendikalar Şanghay'daki revizyonist grubun önderlerinin talimatlarına uyarak, işçileri üretimi durdurmaya, fabrikaya gelen su kanallarını tıkamaya, ulaşımı durdurmaya vb. çağırdılar.

Birkaç gün her şey felce uğradı. Mücadele müthişti, işçi sınıfını paramparça etti.”

“Peki, ilk başta sizin eyelinize karşı çıkan işçiler, yoldaşlar sonra sizinle nasıl yeniden birleştiler?”

“Bu da yavaş yavaş oldu. Her şeyden önce şunu kavramanız gerekir: sınıf mücadelesi proletarya diktatörlüğü altında yeni özelliklere bürünür; Parti ve işçi sınıfı içindeki bölünme de bu gerçeğe dayanıyordu. Bazıları bu gerçeği kavradı. Bazıları sesini çıkarmadan kabul etti. Bazıları da, bile bile, proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra hesaba katılması gereken düşmanların içerdekilerden çok dışardakiler olduğu görüşünü savundular. Mao'nun çizgisinin doğruluğuna inanan Parti üyeleri, Partiyi sarmakta olan tehlikenin farkında değildiler. Artık Parti, devrimci bir Parti olmaktan çıkıp bir üretim Partisi haline gelme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Bizler, devrimci bir Partinin, proletarya diktatörlüğü altında devrim yolunu izleyecek bir Partinin üyeleri olduğumuzu söyledik. Ama yoldaşlar, yanlış yolu, yani Liu Şao-çi'nin yolunu seçtikleri konusunda ikna olmadılar. Büyük bir kısmı müteredit, kuşkulu ve şaşırılmış durumdaydı.”

“Parti birliğini bozmaktan korkmadınız mı?”

“Hayır. Mao, bize, Parti içinde anlaşmazlıktan korkmamamızı öğretir. Liu Şao-çi ise, tam tersine, ‘Parti içinde barış’ öğütleri veriyordu; elbette oportünizmden başka bir şey değildi bu. Mao, bu

‘iç barış’ anlayışına karşı mücadeleyi çok önceleri başlatmıştı. ‘Liberalizmle Mücadele’ adlı yazısında liberalizmin on bir biçimini mahkum etmişti. Bunların arasında, bir kimsenin neyin yanlış olduğunu pekala bildiği halde mümkün olduğu kadar az şey söylemeye ve sadece suçlanmamaya bakması da bulunuyordu. Mao ayrıca, hatalarının farkında olup da bunları düzeltmek için hiçbir çaba göstermeyenler konusunda da uyarıda bulunmuştu. Bunlar, yozlaşma yolunu tutmuş dar kafalılardır; tuttıkları yoldan vazgeçmezlerse, eninde sonunda devrimci olmaktan çıkacaklardır.”

“Mücadele yalnızca Parti içinde mi meydana geldi?”

“Hayır, iki çizgi arasındaki mücadeleden kaynaklanan Parti içindeki çelişmeler ortaya konuldu ve doğrudan doğruya kitlelerin somut mücadelesiyle birleştirildi. Böylece, kitlelerin soyutlamalara değil, somut siyasi tecrübelerine dayanarak karar vermeleri sağlandı. Düzeltme hareketimiz tamamen açık bir biçimde yürütüldü ve harekete herkes katıldı. Başkan Mao, her hücrenin bir düzeltme hareketi başlatmasını, ama bu harekete sadece birkaç Parti üyesinin değil, kitlelerin de katılması gerektiğini söylemişti. Kitleler toplantılara katılmalı ve Parti üyesi olmayanlar bile fikirlerini belirtmelidirler. Böylelikle hareket halkın gözü önünde başladı ve bütün o yoz unsurların Partiden atılmasıyla, yeni unsurların alınmasıyla ve Parti-

nin damarlarında taze kanın dolaşmaya başlamasıyla sonuçlandı.”

“Demokratik merkezîyetçilik anlayışına bağlı bir Partide, yönetime karşı bir isyan nasıl olabilir? İsyân ile Parti disiplini birbiriyile çelişiyor mu?”

“Hayır. Partiye kayıtsız şartsız boyun eğmeyi, Parti önderlerine kölece itaati ve tartışmasız disiplini öğütleyen Liu Şao-çi idi. Kitlelerin fikirlerine hiç kulak asılmıyordu, yönetim bürokratlaşmıştı. Mesela bizim fabrikada, Liu'nun kitlelerin eleştirisine uğrayan ajanlarından biri, yönetim tarafından kısım şefliğine yükseltildi. Başka bir revizyonist, akşam kurslarının yöneticiliğine atandı. Kitlelerin eleştirisinin en küçük bir yararı olmadı. Bu yönetici ve dostları yukarıdan korunuyordu. Tam bürokratik bir uygulamadır bu; kitleler dikkate alınmaz, yöneticiler kitlelere karşı birbirlerini desteklerler. Liu şöyle demişti: ‘Kitleler geridir.’ Mao ise şöyle diyor: ‘Gerçek kahraman, kitlelerdir.’ Kitlelerin seferber edilmesi isteniyorsa, bürokratik anlayış değiştirilmelidir. Acaba niçin bugün Şanghay’da sabahın sekizinde birkaç yere telefon edildiğinde on binlerce insan birkaç saat içinde bir araya toplanabiliyor? Acaba niçin binlerce Kızıl Muhafız Pekin’e koşuyor? Bunu ne Liu gerçekleştirebilmişti, ne de Deng Siao-ping; hem de ‘çalışma ekipleri’ sayesinde fabrikaları ve öğrencileri denetimleri altında tuttıkları günlerde bile. Neden biliyor mu-

sunuz? Çünkü Parti içindeki bu körü körüne disiplin burjuva disiplindir, köle disiplindir ve ancak bürokratik aygıtla bağlı olan çok az sayıda insan üzerinde uygulanabilir. Bu türden bir disiplini zorla uygulamaya kalkışanlar, bir işaretle yüz binlerce insanı ortak düşmana karşı savaşmak üzere harekete geçirebilen o *aktif ve bilinçli itaati* sağlayamazlar. Ancak proletarya disiplini, bilinçli ve uyanık bir disiplin sağlayabilir bunu. Liu, 'Partiye hizmet etmek'ten söz ederdi. Mao ise, 'kitlelerden kitlelere' diyor. Parti giderek yeni bir disiplin, bir proletarya disiplini kazandı."

"Peki, nasıl oldu bu yeni disiplin?"

"İsyanla doğdu, revizyonizme ve hatalara karşı başkaldırma yeteneğiyle doğdu"

"Disiplin isyanla nasıl doğabilir?"

"Bunu anlayamamakta haklı olabilirsiniz. Daha iyi anlatmaya çalışalım. 'Devrimci asiler' baltalama hareketlerine kararlılıkla karşı koyarlarken, kitleler arasında da siyasi tartışmalar başladı. Biz hem Mao tarafından (bize, Şanghay asilerini kutlayan bir mesaj göndermişti), hem de Halk Kurtuluş Ordusu tarafından destekleniyorduk. Asiler, başkaldırmanın ne demek olduğunu kavramaya başlamışlardı. Partiye bağlılık, artık bir inanç ve disiplin göstergesi olmaktan çıkmıştı. Bir komünist niçin savaşır? Doğru çizgi neydi, yanlış çizgi neydi? Kitle çizgisini uygulayan bir Partiye mi ihtiyaç vardı, yoksa bü-

rokratik bir Partiye mi? Sınıf bilincini yükselten bir Partiye mi, yoksa maddi refahı savunan bir Partiye mi? Mücadele, fabrika yönetiminin kendine neleri öne alacağı sorununda yoğunlaşıyordu. Kitlelerin yönetimi mi, yoksa teknisyenlerin yönetimi mi? Kolektif yönetimi mi, yoksa uzmanların yönetimi mi? Siyasete mi öncelik verilmelidir, yoksa ekonomiye mi? İşte bu sorularla başlatıldı isyan. Dazubao ortaya çıktı ve çok geçmeden emekçi yığınların düşüncelerini dile getirdikleri güçlü bir araç oldu. Parti felsefesi, bir mücadele felsefesidir. Artık Parti sadece bir örgütlenme aracı değildir, aynı zamanda bir siyasi ve ideolojik mücadele aracı haline gelmiştir. Eğer sadece pamuğumuzu, şalgamlarımızı, üretimi, talimatların alışılmış uygulanışını düşünecek olursak, Komünist Partisi ortadan kalkar, yoldaşlarımız kaybolur gider. Daha öncekileri yoldaşlarımız şöyle diyorlardı: 'Halk Ordusu gerektiğinde düşmana saldıracak kadar güçlüdür. Bizim buradaki durumumuz iyidir. Görevimiz, üretimi artırmaktır. Anlayışımız, sınıfsal bir anlayıştır. Mao'ya bağlıyız. Daha ne olsun?'

"İsyanı reddeden bu dü-

şünceye somut bir örnek verebilir misiniz?"

"Kültür Devriminin başlangıcında birçok Parti üyesi yanlış yolu tutmuş bulunuyordu; ama daha da önemlisi, hatalarını göremiyorlardı. Mesela, çok küçük yaştan beri işçilik yapan bir yoldaş, bir Parti üyesi vardı. Bu yoldaş dokuz yaşından beri fabrikamızda çalışıyordu, hayatı yoksulluk ve mahrumiyet içinde geçmişti. Ama 'devrimci asiler'in eylemini görünce kafası karıştı. Şöyle dedi: "Yaşayışımız Mao'nun önderliğinde her geçen gün düzeldi. Niçin asi olacaktıyız? Kime isyan edeceğiz? Sosyalizme mi? İşçi sınıfına mı? Nuh diyor peygamber demiyordu. Fabrikada onunla aramızda sert siyasi tartışmalar geçti. Asi işçiler tarafından eleştirildi, ama meseleyi bir türlü kavrayamadı. Mao'nun resmi altında dikiliyor, parmağıyla Mao'yu göstererek şöyle diyordu: 'Mao'nun çizgisinden başka bir çizgiyi izlemek mi? Ölürüm daha iyi. Başkan Mao'yu bütün kalbimle savunmak istiyorum ben. Doğrusu, Komünist Partisine karşı isyanınızı anlayamıyorum.' Daha sonra, düzeltme ve Partiyi sağlamlaştırma hareketleri sırasında bu yoldaş

Parti içindeki bu körü körüne disiplin burjuva disiplindir, köle disiplindir ve ancak bürokratik aygıtla bağlı olan çok az sayıda insan üzerinde uygulanabilir. Bu türden bir disiplini zorla uygulamaya kalkışanlar, bir işaretle yüz binlerce insanı ortak düşmana karşı savaşmak üzere harekete geçirebilen o aktif ve bilinçli itaati sağlayamazlar.

yapılan tartışmalardan nihayet, sadece sınıf bilincinin yeterli olmadığını, proletarya diktatörlüğü altında ilerleyebilmesi için insanın mutlaka mücadeleye katılması gerektiğini anladı. Çünkü bunun tersi, gözleri olup da görmemek, kulakları olup da işitmek olacaktı. Parti üyeleri arasında bilinç düzeyi işte böyle yükseltildi. Bencilliği, ekonomizmin ve bürokratizmin etkisini ortadan kaldırdık. İnsanın bir savaşçı olmasının, hem kendi ülkesini, hem de dünya devrimini düşünmesi ise insanın insan tarafından sömürülmesine bütün dünyada son verinceye kadar, tüm insanlık kurtarılincaya kadar savaşması demek olduğunu öğrendik.”

“Şimdi fabrikadaki Parti kesiminde nasıl bir hava hakim?”

“Daha önce, Parti, proletarya diktatörlüğünde sınıf mücadelesini ve dünya devrimini gözdardı etme tehlikesiyle yüz yüzeydi. Oysa bugün Partimiz, eğrilen her karış ipliğin, dokunan her karış kumaşın dünya devrimine bir katkı olduğunu biliyor. Bir başka örnek daha vereyim. On altı yıldır bizim fabrikada çalışan bir yoldaş vardı. Partiye girdiği halde, dünya devrimi umurunda bile değildi. Birkaç çocuğu vardı, ailesine son derece düşküdü, ama devrime kulak astığı yoktu. Bugün artık kendi dar çıkarlarını düşünmekten kurtulmuş, komünizme dört elle sarılmış bulunuyor. Hem gençler, hem de pek genç olmayanlar Partiye girdiler. Bazıları fabrikanın yönetim ko-

mitesinde çalışıyor. Oysa bundan önce, Liu'nun bürokratik yönetiminde böyle bir şey olanaksızdı. İlerlemek isteyen ‘iyi komünist’, ‘iyi savaşçı’, kendinden bir üst kademede ki kişiye uzun yıllar mutlak bir sadakat göstermek zorundaydı.”

“Ben gene demokratik merkezîyetçilik sorununa dönmek istiyorum. Bu ilkenin işleyişi, öteki Komünist Partilerinde çetin sorunlar doğuruyor. Birçok Partide bir Parti yöneticisine karşı bir Dazubao yazan bir kimse atılmayı göze almış demektir.”

“Demokratik merkezîyetçilik, Partimizin ana ilkesidir. Ama bu ilkenin, demokrasiyle merkezîyetçiliğin gerçek bir bileşimini yansıtmaması gerekir. Tek bir önderlik altında özgürlük uygulanmalıdır. Demokrasiye merkezîyetçilik yol göstermelidir; ama köklü bir demokrasi olmazsa, merkezîyetçilik de olmaz, yalnızca bürokrasi olur. Kültür Devrimi gerçekten demokratik bir eylemdir; proletarya diktatörlüğü altında yüz binlerce insanın seferber edilmesidir. Demokrasi, bütün siyasi önderliğin yok edilmesi mi demektir? Hayır, tam tersine. Demokrasi, Başkan Mao'nun önderliğinin güçlendirilmesi demektir. Demokratik merkezîyetçilik yok edilmek şöyle dursun, sağlamaştırılmıştır. Nasıl mı? Dazubao'larla, geniş tartışmalarla, kitlelerin kendi fikirlerini dile getirmeleriyle. Resmi yönetici örgütlerin fikirlerinden farklı fikirler taşımaya ve bunları açıkça söy-

lemeye cesaret etmek gerekir. Düşünmeye ve yapmaya cesaret etmek gerekir. Sınıf mücadelesinde yeni bir silah olan Dazubao, merkezîyetçilik ile demokrasi arasında bir bağıdır. Yasalarımızda, demokratik merkezîyetçiliği ‘özgürlük ve disiplin’ olarak tanımlıyoruz. Gerek halka, gerekse Partiye güçlü bir demokrasi, proletarya diktatörlüğü altında bir *proletarya* demokrasisi sağlayan, demokratik merkezîyetçiliktir. Bu, sadece Parti üyelerini değil, kitleleri de doğrudan doğruya kapsayan bir demokrasidir; fikirlerini Dazubao'lar, tartışmalar, eleştiriler ve öneriler aracılığıyla dile getiren devrimci kitlelerin demokrasisidir. Merkezîyetçilik, Başkan Mao'nun önderliğindeki devrimci karar-gah tarafından tahsil edilmektedir. Devrimci kitleler mücadelemize katılıyorlar. Devrimin ilerlemesini istiyorlar, revizyonizmin kırıntısını bile istemiyorlar. Demokratik merkezîyetçilik ilkesi, açıkça sınıfsal bir nitelik taşımaktadır.”

“Özellikle başlangıçta, kurulu örgütlerin yıkıldığı sıralarda Partiyi hangi temel ilkeler üzerinde yeniden inşa ettiniz?”

“1967 yılında büyük tartışmalar düzenlendi. Yönetici çekirdeği kimler oluşturmalıydı? Bazıları, ilk başkaldıran kendi örgütleri olduğuna göre, yönetici çekirdeğin de kendileri olması gerektiğini ileri sürdüler. Bazıları da kendilerinin daha yetenekli ya da daha kalabalık olduğunu söylediler. Oysa tecrübe-

lerimiz, Komünistlerin önderliği hiçbir zaman terk etmediklerini gösteremez hale gelen kitle örgütlerini değiştirdiklerini göstermektedir. Aynı şekilde, Mao önderlik görevini hiç aksatmamıştır. Liu Şao-çi'nin çizgisi ise proletarya devrimimize karışıklık tohumları ekmeyi esas olarak başarmıştır. Kültür Devrimi Komünist Partisi tarafından yönetilmiş, ama Partinin kendisi de bundan büyük ölçüde etkilenmiştir. 'Parti, yönetici çekirdektir,' demişti Mao. 'Partinin iktidarı, iktidarın çekirdeğidir; iktidarın içindeki iktidardır.' Biz işte bu çizgiyi izledik. Parti üyelerinin yenilenmesi ve bu konuda dikkate alınan kıstaslarla ilgili sorunu cevaplamak için şu sözleri aktarmak isterim: 'Parti örgütü, proletaryanın ileri unsurlarından oluşmalıdır; dinamik olmalı, proletaryaya ve devrimci kitlelere önderlik edebilmeli ve sınıf düşmanlarına karşı savaşabilmelidir.'

Hatalı anlayışlara karşı savaşmak zorunda kaldık. Mesela, bazıları şöyle dediler: 'İşyanda önemli bir rol oynadık, artık Partiye girebilmemiz gerekir', bazıları da

şunu söylediler: 'Devrimci komite yöneticisi olanlar Partiye girmelidir.' Oysa bu tür anlayışlar, Mao'nun Partinin bileşimi konusundaki düşüncesine aykırıdır ve Partinin proletaryanın öncüsü temel niteliğine ters düşer. Bu örgütü düzeltebilmek ve inşa önemlidir. Bir başka yanlış anlayış da şu: Komünist sayılmayı bir hak olarak görmek. Bu anlayış, proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrim düşüncesine tamamen aykırıdır."

"Örgütlenme konusunda Parti ne gibi tedbirler aldı?"

"Toplantıların çok uzun ya da çok sık olmamasına dikkat ediyoruz. Ayrıntılı sayılabilecek sorunlar bunaltıcı bir hale getirilmemeli. Dokuzuncu Kongre'de, Mao Zedung, kitleler arasında Merkez Komitesine ilk kez seçilen yoldaşlara, gerek kitlelerden, gerekse üretimden kopmamaları ve bütün görevlerini yerine getirmeleri gerektiğini hatırlatmıştı. (Mao'nun Dokuzuncu Kongre'de yaptığı 'esrarengiz konuşma'nın sadece Batılılar için esrarengiz olduğunu bir kere daha fark ettim.) Biz, toplantıların

gereğinden fazla yapılmasına ve yönetim mevkilerinin çokluğuna karşıyız."

"Şu anda proletarya demokrasisi fabrikada nasıl işliyor?"

"Proletarya demokrasisini ön plana çıkarma mücadelesi devam ediyor. Merkezizetçilik ile demokrasi arasındaki bağın Partinin pratik faaliyeti içinde güçlendirilmesi gerekiyor. Bazıları şöyle diyorlar: 'Proletarya demokrasisi başıboş bırakılırsa, düşünce farklılıkları yüzünden birlik yolunun üzerine çok fazla engel dikilecektir.' Bu, Liu Şao-çi'nin teorilerinden birine, 'kitleler geridir' teorisine bir geri dönüşten başka bir şey değildir: Çalış ve sesini çıkarma, çünkü biz bir tartışmacılar Partisi değiliz. Mao'nun dediği gibi, 'kitlelerden, kitlelerin eleştirisinden ve kitlelerin tartışmalarından korkanlar' vardır. Ama başkalarına söz hakkı tanınmazsa, yanlış fikirler hiçbir zaman düzeltilemez. Öyleyse, merkezizetçilik yoluyla birliğe nasıl ulaşılabilir? Çünkü bu birlik olmazsa, gerçek devrimci birlik hiçbir zaman varolamaz. Demokratik merkezizetçiliğin uygulanıp uygulanmaması, iki çizgi arasındaki mücadelede her zaman temel sorun olmuştur."

"Demokratik merkezizetçilik kitle çizgisine nasıl bağlanıyor?"

"Kitlelerin fikirlerini merkezileştirmek üzere, demokrasiyi mümkün olduğu kadar geniş bir temelde yaratarak."

"En can alıcı siyasi sorun nedir?"

“İki çizgi arasındaki mücadele konusunda sadece savaşçılarımızın değil, yöneticilerimizin çoğunun de bilinçlerini yükseltmeleri gerekiyor. Mücadele henüz sona ermedi. Ülkemizde gelişigüzel bir biçimde nihai zaferin elde edildiğinden söz etmek yanlış. Leninizm’e ters düşmekte ve gerçeklere zerre kadar uymamaktadır. Mao’nun dediği gibi, biz Çin’in proletarya devrimini sürdürebilmesi için gerçekleştirmek zorunda olduğu kültür devrimlerinin ilkini yaşıyoruz henüz.”

“Komünist Gençlik Birliği ne durumda?”

“Bizim fabrikada, Komünist Gençlik Birliğini, herkesin katılması ve yardımıyla sağlamaştırma ilkesi temelinde kurduk. Kitlelerin Birlik üyeleriyle ilgili fikirlerini dile getirebilmelerini sağlamak üzere Parti komitesi Birlik dışındaki kitleleri seferber etti. Kültür Devrimi sırasında kendilerini ispatlamış olan gençler Birliğe alındı; Birliğe sızmış olan kötü unsurlar atıldı. Birlik, Parti komitesinin önderliğinde, sağlam sınıf tavırları ve dinamik devrimci inançlarıyla ötekilerden ayrılan gençleri örgütün yönetimine getirdi. Gençlere öğretilmesi gereken temel konulardan biri de sınıf mücadelesidir; 17 No’lu Fabrikadaki Birliğin yol gösterici ilkesi budur.”

“Parti, fabrika içindeki önderlik rolünü sağlamlaştırdıkça, devrimci komitenin rolünde ne gibi bir değişiklik olacak?”

“Parti siyasi önderliği

sağlar, devrimci komite ise yönetme görevini üstlenen örgüttür. Komitenin eylemleri Partinin siyasi rehberliği altında yürütülür. İktidar organının, yani devrimci komitenin rolü ileride hiçbir şekilde azalmayacaktır; tam tersine, yeni anayasamızda belirtildiği üzere güçlendirilecektir. Parti komitesi ile devrimci komite arasında, fabrikadaki pratik önderliği denetleyen bir irtibat grubu vardır. İki komite aynı büroda çalışmaktadır. Şu sıralar fabrikamız -ve Çin’deki bütün işçi, asker ve köylü örgütleri- yeni anayasayı görüşecek olan Milli Halk Kongresi’ne delege gönderme hazırlığı içindedir.”

Dört saatten fazla süren söyleşimiz sona erdi. Hava gerginliğini kaybetti. Bu önemli işçi-önderler grubu başlangıçta biraz kuşku görünüyordu. Bu gözlemimizi kendilerine söyledik ve tartışma yavaş yavaş daha kendiliğinden bir niteliğe büründü. Onları son derece açık sözlü bulduk. İlk başta gösterdikleri soğukluğa üzülen kocam, vedalaşırken şöyle diyor: “Fabrikaya geldiğimizde elimizi sıkmadınız. Umarım, bir dahaki sefer bize bugünkü kadar ilginç şeyler anlattığınızda elimizi sıkarsınız.”

Sıkıntılı bir sessizlik. Hemen atılıyorum: “Kocamın söylediklerini düzeltmek isterim. Elimizi sıkıp sıkmanız bence o kadar önemli değil. Bütün dünyadaki Komünistler birbirlerini yumruklarını kaldırarak selamlarlar (yumruğumu kaldırıyor-

rum), ben de sizi öyle selamlıyorum.”

Kısa bir duygulanma anı. Yanımıza geliyorlar, coşkuyula ellerimizi sıkıyorlar ve bizi fabrikanın kapısına kadar geçiriyorlar.

Çin Komünist Partisi İçindeki “Açık” Mücadele

Fabrikadaki söyleşimizde ortaya çıkan birinci temel bilgilerden, Çin Komünist Partisi’ni tartışırken yararlanacağım. Gezimiz boyunca tekrar tekrar sorulan soru şuydu: “Partinin işlevi nedir?” Çinliler bize her seferinde kesin bir dille (bazen de Batıda duyulan kuşkuvarın bir yansımasını görmekten tedirgin), “Partinin önderlik işlevini her zaman koruduğunu” söylediler. Bu işlev, ilk kademe örgütleri -hatta en üst kademelerdeki örgütler bile- işlemez hale geldiğinde yada kitle eleştirisi karşısında dağıldığında, tek tek militanlar tarafından üstlenilmişti. Çin Komünist Partisi içinde başlatılan mücadele halkın önünde yürütülen açık ve hilesiz bir mücadeleydi. Son merci olarak başvurulacak yargıçların, yani halk yığınlarının gözü önünde meydana geliyordu. İşte, Batılıların, iyi önderlerin “tüysüzler” (Kızıl Muhafızlar), “asi sürüleri” ve “kılıksız köylü çeteleri”nin eleştirileriyle karşı karşıya bırakıldıklarını söylemelerine yol açan şey, mücadelenin bu alışılmamış niteliğidir.

Gerçekte, Kültür Devrimi’ni, başka bir deyişle proletarya diktatörlüğü altındaki

ilk devrimi yöneten, Komünist Partisiydi. Çinliler, Paris Komünü'nün işçi sınıfı için ilk iktidar tecrübesi olduğunu, bu ilk tecrübenin yeniliğiyle sonuçlandığını, ama Paris Komününden çıkarılan derslerin ölümsüz olduğunu söylüyorlar. Marks'ın şu sözlerini tekrarlıyorlar: "Eğer Komün yok edilirse, mücadele sadece ertelenmiş olur. Komünün ilkeleri ölümsüzdür ve yok edilemez."

Mao da şöyle diyor: "Ekim Devriminin top sesleri bize Marksizm-Leninizm'i getirdi. Kültür Devrimi, proletarya iktidarını sağlamlaştırmak üzere proletarya diktatörlüğü altında gerçekleştirilen bir devrimdir."

Lin Piao, Ekim Devrimi'nin ellinci yıldönümü dolayısıyla yaptığı konuşmada, Mao Zedung'un Marksizm'e yaptığı en özgün katkının, proletarya diktatörlüğü altında devrim anlayışı olduğunu söylemişti:

Mao Zedung yoldaş, Marksizm'i, sadece siyasi iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi konusunda zenginleştirmekle kalmamıştır. Mao Zedung yoldaş aynı zamanda zamanımızın en önemli sorununun üstesinden gelmekle yeni bir tarihi dö-

nemi belirleyerek, Marksizm'in gelişmesine yaratıcı bir katkıda bulunmuştur. Bu sorun, proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırma ve kapitalizmin geri getirilmesi tehlikesine karşı mücadele sorunudur.

Şanghay: İlk Parti Karargahına Yaptığımız Ziyaret

İlk olarak Şanghay'da gösterişsiz, külrenge kagir bir evi ziyaret ediyoruz. Fransız idaresi zamanından kalma bir ev bu. Çin Komünist Partisi 1921'de, o sıralar Çin'deki kırk yedi komünistten on ikisi tarafından bu evde kurulmuş, 108 No'lu Vang-Ze Sokağı'na giriş serbest. Dışarıda, bizim gibi evi gezmek isteyen yoğun bir kalabalık var. Biz içeri girerken herkes alkış tutuyor, bizleri birer yoldaş gibi selamlıyorlar. Büyük bir coşku duyuyoruz.

Küçük bir avludan geçiyor ve Partinin ilk kongresinin yapıldığı odaya giriyoruz. Bir köy kilisesi odasını andıran, küçük ve sade bir oda. Ortada yuvarlak bir masa duruyor, masanın üzerine beyaz pamukludan bir masa örtüsü serilmiş. Bir çaydanlık ve on iki çay bardağı duruyor

Mao da şöyle diyor: "Ekim Devriminin top sesleri bize Marksizm-Leninizm'i getirdi. Kültür Devrimi, proletarya iktidarını sağlamlaştırmak üzere proletarya diktatörlüğü altında gerçekleştirilen bir devrimdir."

masanın üstünde. Masanın çevresinde iki tahta tabure var. Her şey 1 Temmuz 1921'de nasılsa öyle. Böyle söylüyor mihmandarımız. Eve bir Fransız casusunun girdiği fark edilince toplantıya birden ara verilmiş. Herkes ortadan kaybolmuş. En sonunda Partinin kuruluş kongresi Şaosing Gölü'nde yapılan göstermelik bir sandal gezintisinde tamamlanmış.

Yoldaş, bize, Çin Komünist Partisi'nin Birinci Kongresi'ne katılan on iki delegenin adını veriyor⁽¹⁾ ve bunlardan beşinin devrimci mücadelelerde, birinin eceliyle öldüğünü, dördünün de devrime ihanet ettiğini söylüyor.

Küçük odanın duvarında Mao'nun ünlü sözlerinden ikisi asılı: "Tek bir kıvılcım bütün bir bozkırı tutuşturabilir" ve "Çin'de Komünist Partisinin doğuşu, çığır açıcı bir olay oldu." Mihmandarımız şöyle diyor: "Mao, Marksizm-Leninizm'i Çin devriminin pratiğiyle birleştirdi." Mao Zedung 1921'deki toplantıya Hunan eyaletinden gelen bir delegeydi. 1918 Nisan'ında Hunan eyaletinin Çangşa şehrinde devrimci kültür örgütü Singmin'i kurmuştu. Mao Zedung, daha

başından, Komünist Partisinin Marksizm-Leninizm'i yayma göreviyle sınırlı tutulmasını, Partinin legal yollarından çalışmasını, geniş kitlelerin değil, sadece işçi merkezlerinin örgütlenmesini savunan sağ oportünistlere karşı mücadele etti. Bu eğilimi, Pekin Üniversitesi'nde öğrenci olan Çan Kuo-tao ve Lin Jen-çing temsil ediyordu. Mao aynı zamanda solun oportünist maceracılığına karşı da mücadele etti. Nasıl bir Parti inşa edilmeliydi? Mao, Marksizm-Leninizm'le silahlanmış bir Proletarya Partisinin inşa edilmesi gerektiğini söylüyordu. Parti Tüzüğü'ne şu sözleri koydu: "Partinin görevi, Çin'de proletarya devrimini gerçekleştirmek ve proletarya diktatörlüğünü kurmaktır." Mihmandarımız, Liu Şao-çi'nin Partiye Moskova'da öğrenim görürken 1921 sonlarında katıldığını ve yazar Hu Şao-mu'nun *Çin Komünist Partisi'nin Otuz Yılı* adlı kitabında Partinin kurucusu olarak Çen Tu-siu'yu gösterdiğini, oysa Çen Tu-siu'nun Birinci Kongre'ye katılanlar tarafından sekreter seçilmekle birlikte kongreye bizzat katılmadığını (öğretim üyeliği yaptığı Kanton'dan ayrılmak istememişti) ve genel sekreter seçilinceye kadar Şanghay'a gitmediğini belirtiyor. 1923 yılında yapılan Üçüncü Kongrede Çen Tu-siu, Çin Komünist Partisi'nin kuruluşunun "kendiliğinden" olduğunu ileri sürerek, yanlış bir tutumu gerçekmiş gibi gösterdi.⁽²⁾ Mao Zedung 6 Ocak 1935'te Parti Başkanı seçildi.

Lin Piao, Partinin gerçek kurucusunun Mao Zedung olduğunu söylemektedir.

Çin Komünist Partisinin ellinci kuruluş yıldönümü olan 1 Temmuz 1971'de *Hal-kin Gazetesi*'nde yayınlanan bir yazıda ("Çin Komünist Partisinin Ellinci Kuruluş Yıldönümünü Kutlayalım"), Mao'nun 1935'teki zaferi, bir sahte Marksistten başka bir şey olmayan Vang Ming'in "sol" oportünist çizgisine karşı elde edilmiş bir zafer olarak tanımlanmaktadır.

1935 Ocağında Uzun Yürüyüşte olan Kızıl Ordu Kveyçov'daki Zunyi şehrine vardı. Orada, Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun toplantısı, büyük tarihi önem taşıyan Zunyi Toplantısı yapıldı. Bu toplantı, Partinin merkezi yönetim organında Vang Ming'in "sol" oportünist çizgisinin egemenliğine son verdi. Başkan Mao'nun bütün Parti içindeki önderliğini gerçekleştirdi ve böylece Partinin çizgisini Marksizm-Leninizm'in doğru yoluna soktu. Bu zafer, nice kanların akıtılması pahasına kazanılmış bir zaferdi!

Zunyi Toplantısı, Partimizin çocukluk çağından erginlik çağına geçişini belirledi. Zunyi Toplantısı'ndan sonra, bütün dünyaya ün salmış olan 25 binlik Uzun Yürüyüş, yüce önderimiz Başkan Mao'nun önderliğinde zaferle tamamlandı. Uzun Yürüyüş sırasında Kızıl Ordu'nun Birinci Cephe Ordusu, kuzeye doğru ilerleyen Japonlara karşı bir kuvvet haline getirildi ve Kuzey Şensi'ye doğ-

ru yürüyüşe geçti; Japon emperyalizminin saldırısı karşısında bütün ülke halkının direnme azmini yükseltti. Bunun ardından Partimiz, yeni bir Merkez Komitesi kurmayı ve Kızıl Orduyu bölmeyi amaçlayan Çan Kuo-tao'nun çizgisini yerle bir etti. 1936 Ekim'inde İkinci ve Dördüncü Cephe Orduları Kuzey Şensi'ye vardılar ve Birinci Cephe Ordusu ve Kuzey Şensi Kızıl Ordusu'yla muzaffer bir şekilde birleştiler. Kızıl Ordunun 300 bin olan mevcudu o sırada 30 binin altına düşmüştü. Gerçi Partimiz mevcudu bakımından geçici bir süre için zayıf düşmüştü, ama Parti çizgisinin doğruluğu sayesinde nitelik bakımından eskisine oranla çok daha güçlenmişti.

Uzun Yürüyüş dönemi ve daha sonra Çin'in devrimci geleceği dönemi, Mao'yla ve doğru siyasi çizginin onayıyla doğmuştu. Bu da, Lin Piao'nun yukarıdaki sözlerini doğrulamaktadır. Lin Piao'nun Çin Komünist Partisi'ndeki siyasi olayları Üçüncü Kongrede özetleyişine bakılırsa, Partinin tarihi, Başkan Mao'nun Marksist-Leninist çizgisiyle Parti içindeki sağ ve "sol" oportünist çizgisiyle karşı karşıya geldiği mücadelenin tarihidir.

Çin Komünist Partisi'nin tarihi üzerine ciltler yazıldı ve bunları yazarların çoğu Parti tarihinin izlediği aşamaları ortaya koymaya çalıştılar. Bu kitapta, Çin Komünist Partisi'nin günümüzdeki tarihini anlatmakla yetineceğiz. Tek bir temel sorun üzerinde yoğunlaşmaya çalışa-

cağız: Partinin Kültür Devrimi'ndeki rolü ve Partiye yöneltilen devrimci eleştiri, Çin Komünist Partisi'nin yüzyıllık varlığının geçmişini ve bugününü derinliğine incelemeyi sağlayacak bir siyasi anahtar arayanlara, Çin Komünist Partisi'nin ellinci kuruluş yıldönümü dolayısıyla *Halkın Gazetesi*'nde yayımlanan yazıdan aldığımız şu aydınlatıcı sözleri sunmak isteriz:

Çin Komünist Partisi'nin elli yıllık tarihi şunu ispatlıyor: Bir siyasi Partinin başarısı ya da başarısızlığı, çizgisinin doğru olup olmamasına bağlıdır. Siyasi iktidar ele geçirilmiş olsa bile, yanlış bir çizgi onun kaybedilmesine yol açar. Doğru bir çizgi ise, siyasi iktidarı henüz elinde bulundurmayan bir Partinin onu ele geçirmesini sağlar. Ama hiç şüphe yok ki, doğru bir çizgi gökten zembille inmez; kendiliğinden ve barış içinde ortaya çıkıp gelişmez. Doğru çizgi yanlış çizgilerle karşıt ilişkiler içinde bulunur ve yanlış çizgilere karşı mücadele içinde gelişir.

Ayrıca, okuru, Çin Komünist Partisi'nin düzeltme ve sağlama kampanyalarını, Stalinci ve Stalin sonrası Komünist Partisinin tecrübeleriyle kıyaslaması gerektiği konusunda uyarmak isterim. Çin Komünist Partisi bu bakımdan epeyce farklılık göstermektedir. Farklı bir devrimci önderlik, bir devrimci çekirdek modeli, daha doğrusu kitlelerin bağrında kök salmış ve kendini kitlelerin yerine koymayan bir öncü modeli sunmaktadır. Bunun

ışığında, herkesçe bilinen Çin-Sovyet çatışması daha kolay anlaşılabilir.

Kültür Devrimi'nde Komünist Partisi Ve Proletarya Demokrasisi

Parti, Kültür Devrimi'nin hem yaratıcısıdır, hem de Kültür Devrimi tarafından hedef alınmıştır. "İsyan etmek haklı bir şeydir," diyor Mao Zedung, Marksist-Leninist Partilerin tarihinde bir Komünist Partisi önderi ilk kez böyle bir söz söylüyor. Bu ilk talimata-kapitalist yolu izleyen yöneticilere isyan edin-bir ikincisi eklendi; siyasi ve teorik derslerle dolu bir talimat bu: Parti yeni bir "derebeyleri" soyu haline getirilmemelidir. (7 Mayıs okullarıyla ilgili bölüme bakınız) Proletarya diktatörlüğü aşamasında gerçekleştirilen Kültür Devrimi, bu yoldan doğan ilk devrimdir. Kültür Devrimi, hem proletarya diktatörlüğünü güçlendirir, hem de devlet cihazının katıksız baskı gücünü azaltır ve proletaryanın ideolojiye ağırlığını koymasını sağlar. Kültür Devrimi, Partiyle kitleler arasındaki bağları sağlamlaştırmıştır. Kitle çizgisinin zafetinin göstergesidir. Ve Kültür Devrimi döneminde, Çin halk yığınları için geniş çaplı bir demokrasi başlamıştır. Bunun sonucunda, bir sosyalist demokrasiden çok Çinlilerin deyimiyile bir "halk" demokrasisi doğacaktır. Mao Zedung şöyle diyor:

Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, üretim araçlarının sosyalist dönüşümünden sonra da, daha uzun bir süre devam edecektir; değişik biçimlere bürünecek ve zaman zaman çok şiddetli bir mücadele halini alacaktır. Bizim hareket noktamız da bu olmalıdır... Bir üretim tarzı varlığını sürdürdüğü sürece, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme ve bunlarla üstyapı arasındaki çatışma varolmaya devam edecektir. Belli bir üretim tarzında, otoriteye ve köleliğe, önderliğe ve boyun eğmeye dayanan ve kapitalist üretim ilişkilerine yol açan ilişkilerin yeniden yaratıldığını görürüz.

Eğer "kitlelerden kitlelere" hareketi gözardı edilirse, zorbalık ve keyfi yönetim Parti içinde yeniden ortaya çıkar, Parti de tepeden inmece, zorba, bürokratik ve ayrıcalıklı bir Parti haline gelir, başka bir deyişle kitlelerden kopuk bir Parti olur çıkar.

Parti önderliği olmadan hiçbir devrimin başarı kazanamayacağı ilkesini ilk ortaya koyan Mao'ydu. Dolayısıyla, Partinin rolü konusunda bir belirsizlik yoktur. Ama Parti metafizik bir varlık ya da değişmez bir tarihi kategori değildir. Tam tersine, tarihi yansıtmak zorundadır. Mao Zedung'un dediği gibi: "Parti içindeki fikir ayrılıkları, çeşitli fikirler arasındaki mücadele, toplumun kendi içinde varolan sınıf çelişmelerinin, eskiyle yeni arasındaki çelişmelerin Parti içindeki bir yansıması olarak varlığını sürdürmektedir. Parti içindeki bu çelişmeler ve çelişmeleri çözmek için verilen ideolojik mücadeleler olmazsa, Partinin hayatı sona erer." Mao, gerçekleştirilmesi gereken iki tür birlikte söz ediyor: Birincisi, Parti içindeki birlik; ikincisi, halk içindeki birlik. Her ikisinin de ancak kitle çizgisi temelinde sağlanabileceğini söylüyor. **"Bırakın, insanlar fikirlerini söylesinler"** diyor Mao. "Merak etmeyin, ne kıyamet kopar, ne de alaşağı olursunuz. Ama eğer insanların fikirlerini söylemelerine izin vermezseniz, bir gün gelir alaşağı olursunuz." Ve şöyle sürdürüyor sözlerini: "Parti kadroları, Şih beyi gibi davranmamalıdır. Şih beyi ejderhaları çok severdi, ama bir ejderhayla karşılaştı mı korkudan ödü patlardı. Parti kadroları da yıllar yılı sosyalizmden söz ettiler, şimdi sosyalizm gerçekleştiğinde korkuya kapılıyorlar." Sosyalizmden kim korkmaktadır? "Çin'in Kruşçev'i. O habire

kitle hareketlerinden söz ederdi, ama kitleler gerçekten harekete geçtiğinde ne yapacağını şaşırır, kitlelere karşı duyduğu nefreti açığa vurdu ve onlara bir aylaklar güruhuymuşlar gibi davrandı." Mao Zedung'a göre, eğer *sadece yapılarla sınırlıysa, iktidarın ele geçirilmesi kesin bir başarı olarak tanımlanamaz.* "Eğer hedef emekçi sınıfların iktidarını ve hakimiyetini sağlamlaştırmaksa, iktidarı mutlaka ideolojik yoldan da ele geçirmek gerekir." Bu son derece önemli siyasi atılımı gerçekleştirmek için, önder rol kitlelerde olmalıdır; Batıdaki genel kanının tersine, bunun herhangi bir kendiliğindencilik biçimiyle hiçbir ilgisi yoktur. Lin Piao, devrimci kitle hareketinin doğal olarak sapmacı olduğunu, çünkü kitleler arasında sağ ve sol sapmacı gruplar ortaya çıkabilmekle birlikte, kitle hareketinin esas akımının söz konusu toplumun gelişmesine her zaman uygun düştüğünü ve her zaman doğru olduğunu söylüyor. Partinin "kendiliğindenci" hayalleri yok etmedeki rolü, sosyalist devrim süreci içinde yerine getirilen önderliğin niteliğine bağlıdır. Bu rol, dağınık isyan hareketlerini çelişmelerin üstesinden gelebilecek devrimci bir akıma dönüştürmekte yarar. **"Devrim, çelişmelerin çözümleridir,"** diyor Çin Komünist Partisi. Proletarya, Parti aracılığıyla hakim sınıf haline gelir.

Devrimci bir Partiyi, proletarya diktatörlüğü Partisini belirleyen özellik, Parti ile

kitleler arasındaki bu iç ilişkidir. Ve bir sınıf olarak proletarya işte bu ilişki içinde hakim sınıf durumuna yükseltilir. Lenin'in deyişiyle: "Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın hakim sınıf durumuna dönüştürülmesinden başka bir şey değildir." Bütün bir tarihi tecrübenin gösterdiği ve Kültür Devrimi'nin ispatladığı gibi, Parti, proletarya diktatörlüğünde hakim unsurdur; proletarya diktatörlüğünün yönetici çekirdeğidir, öncüsüdür; ama ancak kitlelerle proletarya demokrasisi temelinde ilişki kurduğu ölçüde ve ancak proletarya demokrasisi artık somut olarak uygulanmayı bekleyen *kitle çizgisi* tarafından geliştirildiği ölçüde. Partiyi kitlelerin ilişkisi konusundaki bu anlayış, Partinin temel Marksist-Leninist rolünü kısıtlamak şöyle dursun, tam tersine Partinin siyasi ufkunu ve pratikleri uygulamasını genişletir, Partiyi "proletaryadan gelecek taze kana" açık tutar, kendini üstün görme konusundaki her türlü duyguyu, "halkı eğitme" konusundaki her türlü haddini bilmezliği bertaraf eder ve genişletilmiş proletarya demokrasisi temelinde Partinin hakim rolünü sağlamlaştırır.

Liu Şao-çi'ye karşı mücadeleye girişilmesine yol açan etkenlerden biri de, onun yanlış Parti anlayıştıydı. Stalinci ve Stalin sonrası Parti anlayışına oldukça benzeyen bir anlayıştı bu. Gerek teoride, gerekse pratikte, Kültür Devriminin en can alıcı katkısı, kitlelere başvurma anlayışıdır. Bu, akşamdan sabaha

ortaya çıkmış bir anlayış değil, Çin Devrimi'nin her aşamasında tam olarak özüm- lenmiş bir anlayıştır. *Bir bütün olarak Çin Komünist Partisi'nin ve Mao Zedung Düşüncesi'nin belirleyici özelliği*, Parti içinde kitlelere verilen rol ile Partinin kitle- lere yol gösterici rolünün eşit olmasıdır. Parti, tarihi boyunca, temel savaş alanı olmuş ve Mao'nun çizgisi bu konu- da hiçbir zaman yalpalama- mıştır: Parti, kitle çizgisi temelinde inşa edilmelidir; Parti kendini hiçbir zaman, kendi çabalarıyla kurtulmala- rı gereken kitlelerin yerine koymamalıdır. Mao'nun Par- ti cephesinde verdiği müca- dele asla yeni başlamış bir şey olarak görülemez: asla bir "grubun" başka bir "gru- ba" karşı mücadele ettiği es- rarengiz bir "saray devrimi" olarak görülemez. Bu yoru- mun nedeni yalnızca bilgisiz- lik değildir. Bu yorum, Parti- yi gökten inme bir hakikat, skolastik bir varlık olarak gö- ren "Thomist"⁽³⁾ bakış açısı- nın bir yansımasıdır: Parti "dokunulmazdır", Parti her zaman haklıdır, Parti değiş- mez ve bozulmaz bir varlık- tır, Parti yanılmaz ve hata yapmaz bir yönetici gruptur; Partiyi eleştirenler ise Parti- nin düşmanıdır. Bu türden bir Parti, "katkısız devrimci model", bazı vazgeçilmez ya da "biyolojik" denilebilecek özelliklere sahiptir. Salt var- lığından ötürü, bilinen doğal işlevine uygun bir biçimde, objektif olarak gittikçe daha fazla devrim, gittikçe daha fazla sosyalizm üretir. Oysa Mao'ya göre, Parti tam tersi-

ne belli bir tarihi konum için- de hareket eden bir güçtür ve böyle olduğu için de, doğru devrimci çizgiyi ortaya çı- karmak üzere verilen müca- delenin meydana geldiği bir alandır; kötüleşmesi ve geri- lemesi **mümkün olan**, eğer mücadele etmezse revizyo- nizm hastalığına yakalanma- sı **mümkün olan** canlı bir gövdedir ve her canlı gövde gibi oksijen almak ve kar- bondioksiti atmak zorunda- dır.

Mao'nun diyalektik dü-

Gerek teoride, ge- rekse pratikte, Kültür Devriminin en can alıcı katkısı, kitlelere baş- vurma anlayışıdır. Bu, akşamdan sabaha or- taya çıkmış bir anlayış değil, Çin Devrimi'nin her aşamasında tam olarak özüm- lenmiş bir anlayıştır.

şünceye yaptığı en büyük katkılardan biri olan *yıkım- kurma* düşüncesinin (Parti içinde "bir ikiye bölünür") niçin böylesine öfke uyandı- rıldığını anlamak doğrusu çok güç. Bundan dolayı Mao'ya kafir, zındık ve hizipçi diyen- ler oldu. Mao (gözümüzün bebeği gibi korumamız gere- kir dediği) Partiyi yıkmaya kalkışmakla suçlandı. Oysa biz, düzeltme hareketinden eskisine oranla çok daha can- lı ve çok daha güçlü çıkmış bir Parti gördük. Mao'nun Parti anlayışı zerre kadar

dogmacı değildir; Ekim Dev- rimi'nden elli yıl sonra düşü- nülebilecek en Leninist Parti anlayışıdır. Sanırım, Çinliler de dahil olmak üzere, Le- nin'in zamansız ölümüne ya- zıklananlar böyle görüyorlar- dır sorunu: "Ama Lenin 1924'te, bir dizi önemli soru- na pratik çözüm getireme- den, çok erken öldü," diyor- du Kızıl Bayrak (sayı 7. 1967). "Kitle çizgisi" kavra- mı, kasten bulandırılmıştır. Gerçekte, Bettelheim'in *Les Temps Modernes*'de (Nisan 1971) açıkladığı gibi, "kitle çizgisi" anlayışı, "Lenin'in öğretilerinin özünü çoktan unutmüş olan, onun birkaç yazısından, özellikle de Par- tiyi kitlelerin yönetici olarak tanımlayan yazılarından önce pedagojik terimlerle, sonra da daha mutlak terimlerle dogmacı bir biçimde alıntı yapan sahte bir Leninizm ve sosyal-demokrasi tarafından gerek pratikte, gerekse teori- de terkedilmiş bulunan... Marks'ın temel görüşlerinin bir geri dönüşüdür."

Daha da aşırı hatalardan bazılarını gidermek ve Kül- tür Devriminin derinlerde ya- tan köklerini kavramak baki- mından, Mao Zedung'un Parti içindeki düzeltme hare- keti konusunda 1940'larda kaleme aldığı yazıları tekrar tekrar okumakta yarar vardır. Bu belgeleri iki dizide toplayabiliriz. Birinci diziyeye giren yazılar 1941-42 yıllarında Yen'an'da kaleme alınmıştır: "İnceleme Tarzımızı Yeniden Düzeltelim" Mayıs 1941; "Partinin Çalışma Tarzını Düzeltelim" Şubat 1942; "Basmakalıp Parti Yazılarına

Karşı Çıkalım” 8 Şubat 1942. Bu yazılarında Mao Zedung, Parti içindeki fikir ayrılıklarını, sol ve sağ sapmaları, Marksizm-Leninizm maskesi altında ortaya çıkan küçük burjuva ideolojisini ve çalışma tarzlarını, subjektivist, sekter yada liberal eğilimleri, basmakalıp biçimleri ve yabancı modellerin körü körüne uygulanmasını ele almaktadır.

Parti ve Devrimci Dil

“Basmakalıp Parti Yazılmasına Karşı Çıkalım” adlı yazısında Mao Zedung, kendi benimsediği dili açıklamaktadır. Küçük kızıl kitapta ve Dazubao’larda kullanılan dilin kökeni de burada yatmaktadır:

(Ülkemizde) yabancı basmakalıp yazılar ve yabancı dogma ortaya çıktı. Partimizdeki bazı kimseler, Marksizm’e aykırı hareket ederek, yabancı basmakalıp yazıyı ve yabancı dogmayı... basmakalıp Parti yazısı noktasına vardırıdılar. ... Bazı yoldaşlarımız, “pasaklı bir kadının uzun ve kokmuş sargıları”na çok benzeyen, uzun ve içi boş makaleler yazmayı çok seviyorlar. Peki, neden böyle uzun ve içi boş makaleler yazıyorlar? Bunun tek bir açıklaması olabilir: **Kitlelerin bu yazıları okumasını istememektedirler...** Basmakalıp Parti yazısı... Ölü dildir. ... Bugün propaganda çalışmasında bulunan yoldaşlarımızın bir çoğu hiçbir dil incelemesi yapmamaktadır. Yaptıkları propaganda son derece sıkıcıdır... Niçin dili incelememiz ve... Dil üzerinde da-

ha fazla çaba harcamamız gerekmektedir? Çünkü dili ustaca kullanmak kolay değildir ve zorlu bir çabayı gerektirir. Birinci olarak, dili kitlelerden öğrenelim. Halkın söz dağarcığı zengin, güçlü ve canlıdır; gerçek hayatı yansıtır. ... Dimitrov ne diyordu? Şöyle diyordu: “Kitlelere, kitabi kalıpların diliyle değil, her kelimesi ve her düşüncesi milyonlarca insanın en derin duygu ve düşüncelerini yansıtan bir dille, kitlelerin davası uğruna savaşanların diliyle hitap etmesini öğrenmeliyiz.”

Aynı yazısında Mao, broşürlerden yararlanılmasını övüyor, bunların nasıl yazılmaları gerektiğini, Rus işçileri tarafından nasıl yazıldıklarını ve onların siyasi taleplerini nasıl dile getirdiklerini anlatıyordu. İşte, Mao’nun basmakalıp yazının karşıtı olarak tanımladığı Dazubao’nun kendine dayanak aldığı düşünce de budur. Mao Zedung, gene aynı yazıda, 1894 yılı sonlarında Lenin’in işçi Babuşkin’le birlikte ilk ajitasyon broşürünü nasıl yazdığını, St. Petersburg’daki bir fabrikanın işçilerini nasıl greve çağırdığını anlatmaktaydı.

İkinci dizeye giren yazılar 1942 ile 1944 arasında kaleme alınmıştır. Bu yazılar Siyasi Büro’da okunmuştur ve Parti tarihini ele almaktadır. O sıralar zorlu bir tartışmaya yol açmışlar ve bu tartışma 1945’teki Yedingi Kongre ise eşi görülmemiş bir birliğe tanık olmuştur.

Mao Zedung’un daha 1943 yılında, Kültür Devri-

mi’nin ana ilkelerinden birini, “kitlelerden kitlelere” ilkesini dile getirdiğini görüyoruz. “Önderlik Yöntemlerine İlişkin Bazı Meseleler” adlı yazıda şu satırları okuyoruz:

Partimizin bütün pratik çalışmalarında doğru önderlik, “kitlelerden kitlelere” ilkesine uygun olmak zorundadır. Bunun anlamı şudur: Kitlelerin fikirlerini (dağınık ve sistemleşmemiş fikirleri) almak ve onları derli toplu hale getirmek (onları inceleyerek, derli toplu ve sistemli fikirler haline getirmek), ondan sonra yeniden kitlelere gitmek ve kitleler bunları kendi fikirleri olarak benimseyene, onlara sıkı sıkıya sarılana ve onları eyleme dönüştürene kadar bu fikirleri yaymak, açıklamak ve bu fikirlerin doğruluğunu bizzat kitlelerin eylemi içinde sınamak. Sonra kitlelerin fikirlerini alıp bir defa daha derli toplu hale getirmek, yeniden uygulanmasını sağlamak. Ve böylece fikirlerin her defasında daha doğru, daha canlı ve daha zengin bir hale geldiği sonsuz bir helezon içinde bunu bir daha, bir daha tekrarlamak... Bugünkü düzeltme hareketinde bu kusurları düzeltmeliyiz. İnceleme tarzında... önderliği kitlelerle ve geneli özelle birleştirme yöntemlerini kullanmayı öğrenmeliyiz.

Bu metinler Kültür Devrimi sırasında Liu Şao-çi’ye yöneltilen devrimci eleştirinin temelini oluşturdu. Savaşın önce Mao, subjektivizme, dogmatizme, dar deneyciliğe, bireyciliğe ve hi-

zipçiliğe karşı mücadelede etkili bir silah olarak kullanılan, “Parti İçindeki Yanlış Fikirlerin Düzeltilmesi Üzerine” (1967’de yeniden yayınlandı) adlı yazıyı kaleme aldı. Bu yazıda Mao aynı zamanda “kendilerine gereğinden fazla önem veren, ama aslında cahil olan aydınların kitabi anlayışı”nı da eleştiriyor ve “işçilerin ve köylülerin çoğu zaman aydınlardan daha bilgili olduğunu” söylüyordu. 1942 yılında da, aydınlar konusunda takınılması gereken tutumu ortaya koyuyordu: “Tek yol,” diye yazıyordu, “onları pratik çalışmaya yöneltmek, onları uygulayıcılar haline getirmek ve teorik çalışmayla uğraşanları önemli pratik sorunları incelemeye girişmeye ikna etmektir.”

Yanlış Parti Anlayışına Karşı Mücadele

Alman sosyal-demokratlarının (Kautski) teoriyi pratiğin, Partiyi de kitlelerin üstünde tuttuklarını biliyoruz. Stalinciliğin, Partiyi gerçeğin yediemini ve bir mutlak iktidar deposu haline getirdiğini, bu mutlak iktidarı baskıcı bir cihaz aracılığıyla uyguladığını ve kitlelerden gelen her

türlü inisiyatifi bastırıldığını biliyoruz. Çin’de Liu Şao-çi’ye yöneltilen bütün eleştiriler de işte Parti konusundaki bu anlayışı hedef almaktadır. Liu, bir sınıf mücadelesi aracı olan Partiyi, bürokratların kendi kendilerini ilerlettikleri bir okula, Cizvitlerinki kadar ağır bir çiraklık döneminden sonra en yüksek devlet kademelerine yükseltmek için kullanılan bir sıçrama tahtasına dönüştürmek istiyordu.

Parti içinde hüküm süren bir anlayışa, Liu Şao-çi’nin kişiliğinde somutlaşan bir anlayışa karşı Mao uzun bir zamandır mücadele etmektedir. Bugünkü sistem, doğru olduğu varsayılan bir ideolojik ilişkiler sistemidir. Çin Komünist Partisi içinde bu ilişkiler 1940’larda, o sırada Merkez Komitesi örgütlenme bölümünün yardımcı yöneticisi olan An Çi-ven’in Moskova’ya yaptığı ziyaretten sonra kurulmuştur. An Çi-ven Moskova’ya patronu Liu Şao-çi tarafından gönderilmişti. Oradan mükemmel ve modern bir Parti örgütlenmesi sistemiyle döndü. Bu sistem, küçük bir kadro azınlığı tarafından yürürlüğe konuldu. İki bakış açısı arasındaki mücadele işte

bu sırada başladı. Birçokları, Partiye kitleleri gözetim ve denetim altına alma rolünü yükleyen bu sisteme karşı çıktılar ve onu boykot ettiler. Oysa Mao Zedung her zaman farklı bir anlayıştan yana oldu: Parti üyeleri kitlelerin denetimine ve eleştirisine açık tutulmalıdır. Ama uzun bir süredir mücadele öyle bir şekilde yürütüldü ki, iki karşıt çizgi arasındaki bir mücadelenin söz konusu olduğunu ancak birkaç kişi berrak bir şekilde kavradı.

İşte sırf bu kitle eleştirisinin bu mücadelenin tamamen siyasi niteliğini açığa çıkarması ve Liu Şao-çi’nin Parti ve dolayısıyla da kitleler konusundaki anlayışını pratikte mahkum etmesi içindir ki, Mao Zedung Kültür Devrimi’nin en önemli dönemi olan 1966-67 yıllarında şu talimatı yayınladı: Liu Şao-çi’nin 1939’da yayınlanmış olan *Nasıl İyi Bir Komünist Olunur* adlı kitabı -devrimci asiler bu kitabın aslında *Komünist Sfatından Yararlanarak Nasıl Mevki Sahibi Olunur* adını taşıması gerektiğini söylüyorlar- herkes tarafından, ama olumlu bir tutumla ve siyasi mücadelenin temel sorunlarına bağlı olarak eleştirilmelidir. Böylece, o günlerde kitap yeniden basıldı (kitap daha önce de değişiklikler ve eklerle birkaç kere yeniden basılmıştı) ve *her Çinlinin* okuyup eleştirebilmesi için sadece kitabevelerinde değil, sokaklarda da satıldı. Liu Şao-çi’nin teorik ilkelerinin eleştirilmesine bütün halkın katılımını sağlayan bu son derece canlı ve

doğru tutum aynı zamanda İsyân Tugayı'ndaki konuşmada da dile getirilmektedir. Gerçi Batılı gazeteciler (örneğin, *Africasia*'dan Wilfred Burchett) Tugayda Rittenberg gibi aşırı sol unsurların bulunduğunu ve bunların 1968 yılında atıldıklarını yazmışlardı, ama biz gene de taşıdığı canlı nitelik ve *Doğu Rüzgarı*'nda verilen resmi önemden ötürü bu konuşmadan alıntı yapıyoruz.

İsyân Tugayı'nda yapılan konuşmada, devrim yapmada nasıl uzman olunacağı sorunu ortaya konuldu.

Liu Şao-çi'ye göre, genç bir devrimci olgun ve eksiksiz bir devrimci olabilmek için uzun bir terfiler ve yetiştirme döneminden geçmek zorundadır. Bu yolu izleyen herkes hem iyi bir aylık, hem de ayrıcalık elde eder. Ama kim olurlarsa olsunlar üstlerine karşı bağlılığını göstermeli, onlara kayıtsız şartsız sadık kalmalıdır. Öteki Parti üyelerinin yada üstlerinin saygısını kazanmak ve doğrudan yardımını almak çabasıyla kendisi hiçbir zaman hiçbir talepte bulunmamalıdır. Açıkçası Liu Şao-çi şunu söylüyor: Kafanızı çalıştırın ve bana inanın; kendi taleplerinizi getirmeye kalkışmayın, biz sizin için de düşünüyoruz; sadakatinizin mükafatlandırılmasını sağlarız... Yazar, kitabında, önderliğin de yanılığa düşebileceğini kabul etmiyor; eleştirilmesi ve düzeltilmesi gerekenler sadece kitleler ve sıradan Parti üyeleriymiş gibi bir izlenim yaratıyor. İşte Deng Siao-ping (Partinin eski sekreteri), sırf

mevkileri uğruna kendisine büyük bir sadakat gösterenleri böyle himaye etmişti.

Asiler, yönetici grubun izlediği çizgiyi incelemeyen bu körü körüne ve kayıtsız şartsız boyun eğmeye başkaldırdılar. Devrimci hareketi Kruşçev revizyonizminin yoluna sokanın, bu eğilim olduğunu ileri sürdüler. ... Körü körüne boyun eğen bir kimseye Marksist denilemez. Kölelerin olduğu yerde, efendiler de vardır. Parti üyeleri arasında körü körüne bir boyun eğişe rastladığınız zaman başınızı biraz yukarıya kaldırın, bu körü körüne boyun eğişi uygulayanın kim olduğunu, bu kölelerin efendisinin kim olduğunu hemen göreceksiniz. Liu Şao-çi'nin istediği türden kadroların, yani köle ile efendinin oynadığı roller her kademede birbirini tamamlamaktadır. Parti hüresinin sekreteri bir üst kademede Parti sekreterine körü körüne itaat etmek zorundadır; yukarı doğru baktığınızda, sekreter bir köledir; ama aşağıya doğru, kitlelere doğru baktığınızda, sekreter, kölelerinden körü körüne itaat bekleyen bir efendidir. Bu ister istemez böyle olmaktadır.

Şimdi bunu uluslararası düzeyde, işçi sınıfı hareketle-

rinin geri kalan bölümüyle ilgili olarak ele alalım. Bu tür disiplin (bir hata olsa bile, Parti sekreteri bir hata işlese, bile, çoğunluk yanlış bir karar alsın bile, boyun eğmeyi reddetme hakkın yoktur), bütün kademelerde sağlıksız ilişkiler yaratmıştır. Sözcüğümi, zorba kişiliği ve yoldaşlara karşı kabalılığıyla tanınan bir Komünist Partisi yöneticisi, Kruşçev tarafından Moskova'ya çağırılmış ve talimatlar- bir köle sahibinin talimatları- verilerek geri gönderilmiştir. Bu yönetici, efendisine karşı gösterdiği körü körüne itaat kendisine de gösterilmesini istemiştir. Bunlar burjuva disiplinin belirtileridir; burjuva sistemin gerektirdiği örgütlenme tipidir. Oysa gerekli olan, gerçekten proleter devrimci bir disiplinin kurulmasıdır.

İsyân Etmek Haklı Bir Şeydir

Partiyi isyana yöneltmek kolay olmamıştı. Disiplin kurallarının sıkı olduğu, kendi kendini disiplin altına almanın ve kendi kendini şartlandırmanın iyiden iyiye geliştirildiği ve Liu Şao-çi'ye yöneltilen eleştirinin ortaya koyduğu gibi baskının aman-

Körü körüne boyun eğen bir kimseye Marksist denilemez. Kölelerin olduğu yerde, efendiler de vardır. Parti üyeleri arasında körü körüne bir boyun eğişe rastladığınız zaman başınızı biraz yukarıya kaldırın, bu körü körüne boyun eğişi uygulayanın kim olduğunu, bu kölelerin efendisinin kim olduğunu hemen göreceksiniz.

sız olduğu bir Partide, birçokları korkuyor ve tereddüt gösteriyordu. Yarın ne olacağı belli mi? Başıma ne geleceği biliniyor mi? İşler niçin yürümesi gerektiği gibi yürümüyor, diye soruyorlardı. **Mücadelede önemli olan, bilincin geliştirilmesiydi.** Liu Şao-çi'ye karşı verilen mücadelede en üst kademelerde zafer kazanmak Mao'yu hiç ilgilendirmiyordu. Eğer hedefine vardırılmak isteniyorsa, **bütün gerçek devrimler gibi bu devrim de kitleler tarafından yürütülmeliydi:** Mücadelelerin ateşinde, müthiş bir patlayış içinde "iki sınıf, iki yol, iki çizgi arasında" devrimci bir seçim; milyonlarca insanın siyasetle uğraşır hale getirilmesi. İnsanın dünyaya ve kendine bakışını ve Parti anlayışını değiştirmek, Çin'de proletarya diktatörlüğünü güçlendirmek için her alanda devrim yapmak ve üretimi artırmak gerekir. Eski alışkanlıklar değiştirilmelidir: Boyun eğme unutulmalı, boyun eğmeme öğrenilmeli ve bürokratik merkezîyetçilik haline gelmiş olan demokratik merkezîyetçilik yıkılmalıdır; azınlığın hatalı bir çizgi izlemekte olduğu halde çoğunluğa pasif bir biçimde boyun eğmesine son verilmelidir. "Gerçekler azınlıktan yana olduğu halde çoğunluğun iradesine boyun eğmek mi? Asla olmaz!" 16 Haziran 1967 tarihli *Halkın Gazetesi*'nde yayınlanan "Kahrolsun Kölelik Ruhu; Proleter Devrimci Disipline Sıkı Sıkıya Uyalım" başlıklı makalede böyle deniyordu:

Hatalı olduğu zaman bile "çoğunluğun" önünde gerçeği söylemekten vazgeçmek, ilkeleri reddetmek ve teslim olmak mı? Su katılmadık oportünizmden başka bir şey değildir bu. Başkan Mao şöyle diyor: "Tarih boyunca yeni ve doğru şeyler başlangıçta çoğu zaman halkın çoğunluğunca kabul edilmemiş, mücadele içinde dolambaçlı bir biçimde gelişmek zorunda kalmıştır." Gerçek azınlıktan yana olduğunda, azınlık o gerçeğe sıkı sıkıya sarılmalı, hiçbir saldırıdan korkmamalı ve o gerçeğin uğrunda kararlılıkla mücadele etmelidir. Bunun en güzel örneği, yüce önderimiz Başkan Mao'dur. Çen Tu-siu, Li Li-san, Vang Ming vb. gibi oportünistler çoğunluğa dayanarak kendisine saldırdıkları zaman, Başkan Mao sürekli olarak gerçeği savunmuş, ilkeli bir tutum takınmakta diretmiş ve onlara karşı tavizsiz bir mücadele vermişti.

Öyle zaman olur ki, insan *Partiyi savunmak için Partiyeye karşı çıkmak* zorunda kalır. Ama Partiden ayrılmayı ve mücadeleyi terketmeyi öngören bütün çözümler, oportünistçe bir seçimden, küçük burjuva anarşizminin bir yansımasından başka bir şey değildir. Bütün hayatı boyunca sadık bir Komünist olarak kalan Mao Zedung, belirleyici mücadelenin Parti içinde verilmesi gerektiğini öğretmiştir.

Liu Şao-çi'nin dediği gibi, yönetime karşı çıkan herkesin demokratik merkezîyetçiliği baltaladığı söylenebilir mi? Hayır, söylenemez. Çün-

kü **demokratik merkezîyetçilik demokrasilerin en genişidir.** Demokrasi olmadan, doğru bir merkezîleşme olmaz. *Boyun eğmek mi, yoksa tartışmak mı?* Bu konuda Mao Zedung, devrime aykırı olan talimatların sorgusuz sualsiz kabul edilmemesi gerektiğini söylüyor; tam tersine, bunlara kararlılıkla kafa tutulmalıdır diyor. Burada, *kafa tutma* deyimini kullanılıyor. Ama değişmesi gereken şeyi reddederken, yeni olan şeye kucak açarken, devrime ters düşen şeylere kafa tutarken ve başkaldırırken, aynı zamanda sağ ve "sol" sapmalara karşı çıkmak gerekir. Bazısı hiçbir şeyi reddetmemeye çalışır, bazısı da her şeyi reddetmeye. **Köleliği reddederken, anarşizme düşmemeliyiz. Kölelikle anarşizm çelişmeli şeyler gibi görünürler, ama aslında aynı şeylerdir; her ikisinden de kaçınmak gerekir. Anarşi ve aşırı solculuk, revizyonizmin iki ayrı yüzüdür.** Liu Şao-çi iktidardayken, onun suç ortakları kölelik öğütleri veriyorlardı; ama iktidarı kaybedince, anarşi yaymaya, ortalığı bulandırmaya ve proletarya diktatörlüğüne karşı çıkmaya kalkıştılar. Öyleyse, Partiyi düzeltme hareketini sağ ve sol sapmalara karşı nasıl yürüteceğiz? *Halkın önünde*, diyor Mao. Kitlelerin kendi fikirlerini dile getirebilmeleri için Partinin kapıları açık tutulmalı; önderlik güçlendirilmeli, kadroların kavrayış düzeyi yükseltilmeli, kitlelerin desteği sağlanmalı ve sağ ve "sol" sapmalara karşı çıkılmalıdır. Demok-

ratik merkezizetiçiliğın prole- tarya demokrasisine dönüştü- rülmesi uzun süreli bir çalış- mayı gerektirir; insanın mü- cadele tecrübesine sahip bu- lunması ve milyonlarca Ko- münist arasındaki fikir ayrı- lıklarına, uğranılan yenilgile- re, kazanılan zaferlere aşına olması gerekir; Çinlilerin de- diği gibi, Partiyi yıkıp yeni- den inşa etme görevidir bu, bir düzeltme ve sağlamlaştır- ma görevidir; kitlelerin tarihte görülmemiş çapta seferber edilmesidir. Dokuzuncu Kongre’de alınan kararlar, tü- züğün beşinci maddesinde özlü bir biçimde yansımaktadı- r. Burada, karşı koyma hak- kının bir çeşit yasallaştırılma-

rebilir. Hem merkezizetiçiliğın, hem demokrasinin; hem disiplinin, hem özgürlüğün; hem irade birliğinin, hem kişisel inisiyatif ve canlılığın varolduğu bir siyasi ortam yaratılmalıdır.

Bir Ana Partiye Karşı; Gerçek Bir Enternasyonalizmden Yana

Uluslararası hareket açı- sından, Kültür Devrimi’nin ve Dokuzuncu Kongre’nin bağrından doğan bu Parti, bir Partinin sayıca büyüklük ba- hanesiyle başka bir Partiye bağımlı kılınması anlayışına son verdi. Bir ülkenin başka

yor- düşüncesini reddettiler.

“Kendi modelleri”ne, ya- ni bizim Batıda kullandığı- mız deyimle Çin efsanesine gelince, bu tür bir idealleştir- me ve idealizmi ilk reddeden gene Çinliler oldu. Mao Ze- dung, farklı ülkelerin ve fark- lı Partilerin yapıları arasında- ki farklılıkların ve tarihi ve siyasi benzemezliklerin öne- mi üzerinde durmaktadır.

Parti konusundaki söyle- şilerimiz sırasında, öteki Ko- münist Partilerinin yönelttik- leri suçlamalar arasında Çin- lileri en çok öfkeliendirenin şu olduğunu gördük: Çin bir çeşit “rehber devlet” olmayı istemektedir. Bize, bunun, kendi ağızlarıyla açıkladıkları tutuma- ana Parti yada reh- ber Parti anlayışına son veril- mesi- ve büyük küçük her ül- kenin özerklik ve bağımsız- lık hakkına sahip olduğu şek- lindeki enternasyonalist gö- rüşlerine ne kadar ters düştü- ğünü anlattılar. Aslında, Mao’nun 20 Mayıs 1970 bil- dirisi, küçük ülkelerin rolü konusunda dünyadaki siyasi durumun basit bir değerlen- dirmesi olmaktan çok öte bir anlam taşımaktadır. Ülkeler için geçerli olan, raporunda, “Büyük küçük bütün ülkeler ve bütün Partiler arasındaki ilişkiler eşitlik ve birbirinin iç işlerine karışmama ilkeleri temelinde inşa edilmelidir,” demişti.

Çinliler elbette kendi tec- rübelerinin bütün dünya pro- letaryasını ve gençliğini nasıl büyülediğinin farkındalar. Ne var ki, hem “alçakgönüllülük güçlü kılar, kendini beğen- mişlik zayıf düşürür” sözüne inandıkları için, hem de be-

sına tanık oluyoruz; bir Ko- münist Partisi tüzüğünde yeni bir şey bu:

Parti üyeleri, bütün kade- melerdeki örgütleri ve yöne- tici üyeleri eleştirme ve onla- ra öneride bulunma hakkına sahiptir. Eğer bir Parti üyesi, farklı görüşler savunuyorsa, kendi görüşlerini koruyabilir ve bulunduğu kademedeki yönetimi atlayarak, Merkez Komitesi ve Merkez Komite- si Başkanı da dahil olmak üzere daha üst kademelere doğrudan doğruya rapor ve-

bir ülkenin iç işlerine her tür- lü haksız müdahalesine son verdi. Lin Piao’nun raporun- da⁽⁴⁾, Çekoslavakya’ya yapı- lan silahlı müdahale “meşum büyük devlet şovenizmi” ola- rak niteleniyordu. Gene bu Parti, herkes için geçerli ola- bilecek bir sosyalist “model” anlayışına son verdi. Çinliler, sosyalist kamp içindeki iliş- kileri uzun bir zamandır ege- menliği altında tutan bir anla- yışı, “rehber Parti” yada ana Parti- Lin Piao Sovyet Ko- münist Partisi için böyle di-

nimsedikleri tarihi ve diyalektik yöntemden dolayı, kimsenin kendilerini kopya etmesini istemiyorlar. Gerçi Çin'in devrimci mirasının yararlı olabilecek her zerresini başkalarının hizmetine sunmaktan mutluluk duyuyorlar, ama insan onlarla birkaç hafta birlikte yaşadıkdan sonra, taklitten nefret ettiklerini anlıyor. Onların biricik dileği, proletaryanın sosyalizm yolunda ilerlemesi. Paris Komününün yıldönümü dolayısıyla 18 Mart 1971'de yayınlanan başyazısında, uluslararası hareketin ve Partiler arası ilişkilerin can damarı olan temel ilkeler yeniden dile getirilmektedir:

Bir proletarya partisi, Marksizm-Leninizm'in temel ilkelerine uygun olarak, derinliğine araştırmalar yapabilmek ve toplumdaki sınıf ilişkilerini inceleyebilmek için Marksist-Leninist tutum, bakış açısı ve yöntemi benimsemeli, mevcut şartların, kendi ülkesinin tarihinin ve kendi ülkesindeki devrimin özelliklerinin somut tahlilini yapmalı ve devrimin teorik ve pratik sorunlarını bağımsız olarak çözmelidir. Uluslararası tecrübelerden ders çı-

karmak zorunludur, ama bu tecrübeler mekanik bir biçimde kopya edilmemelidir; bir proletarya partisi, kendi tecrübesini kendi ülkesinin gerçeklerinin ışığında yaratıcı bir biçimde geliştirmelidir. Devrimi zafere ulaştırması ve dünya proletarya devrimi davasına katkıda bulunması ancak böyle mümkün olabilir.

Yeni Anayasa

Çin Komünist Partisinin Dokuzuncu Kongresi 1969 Nisan'ında toplandı. Kongrede, eski muhafızlar ve ordu delegelerinin yanında çok genç devrimciler de vardı. Siyasi Büro için yapılan seçim ve Parti Tüzüğüne yapılan eklemeler, Mao Zedung ve Lin Piao'nun çizgisinin zaferini ortaya koydu. (5) Partinin yeniden inşası artık hemen hemen tamamlanmış bulunuyordu. Çin Komünist Partisinin devrimci komiteler temelindeki çekirdeği, kapsamlı bir hücreler ağı yaratmıştı. Bugün artık, düzenlenen mahalli kongrelerden sonra, yirmi dokuz eyaletten yirmi ikisinde ve üç özerk şehir olan Pekin, Şanghay ve Tienzin'de Parti komiteleri yeniden kurulmuş bulunuyor.

Eyalet düzeni siyasi bürolar 1970 sonlarında oluştu. Bunlar şimdi hemen hemen bütün ülkeyi kapsıyorlar. Çeşitli hareketler ve kampanyalar devam ediyor ve hatta gelişiyor. ("Mao Zedung Düşüncesi"nin incelenmesi, "dört yetkinleştirme ve beş yetkinleştirme"nin incelenmesi, aktivistlerin kongresi, vb.). Bunlar, Çin'in Kültür Devrimi sırasındaki siyasi hayatının coşkunluğunu ve canlılığını koruyor ve daha da geliştiriyor.

Milli Halk Kongresi, önümüzdeki birkaç ay içinde toplanıp yeni Anayasayı onaylayacak. Bu yeni Anayasada, proletarya devletinin kesinlikle Komünist Partisinin önderliği altında bulunduğu ilan ediliyor. Tüm siyasi felsefeye yol gösteren teorik ilkeler, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi'nden meydana geliyor. Anayasa, yeni devletin Kültür Devrimi sırasında ortaya çıkan merkezi ve mahalli iktidar biçimlerini resmen tanıyor. Böylelikle, devrimci komiteler gibi yeni örgütleri onaylamış oluyor. Yurttaşlara tanınan haklar arasında, kişilerin kendi fikirlerini serbestçe açıklama, Dazubao yazma, kitlelere başvurma, geniş çapta tartışmalar düzenleme ve kendi görüşünü proletarya demokrasisi sınırları içinde tam olarak dile getirme hakları da bulunuyor. Cu Enlay'ın *Epoca*'da (Şubat 1971) sözü edilen bir açıklamadan öğrendiğimize göre, Anayasa aynı zamanda grev yapma hakkını da güvence altına alıyor.(6)

DİPNOTLAR

(1) Şanghay'da bana verilen listeyi aşağıda sunuyorum. Ayrac içindeki notları ben ekledim.

Hunan eyaletinden **Mao Zedung**. (Mao Zedung, Uzun Yürüyüş sırasında yapılan Zunyi Konferansı zamanında, Ocak 1935'te Merkez Komitesi Başkanlığına seçildi)

Vuhan'dan **Tung Pi-vu**. (Şimdi Çin Halk Cumhuriyeti devlet başkanı yardımcısı)

Hunan eyaletinden **Ho Şu-heng**. (1934'te Guomintang tarafından vuruldu.)

Vuhan'dan **Çan Tan-çin**. (1943'te Sinkiang'da Mao'nun kardeşlerinden bir tanesiyle birlikte Guomintang tarafından idam edildi.)

Çinan'dan **Veng Şu-mey**.

Çinan'dan **Teng En-min**. (Guomintang'a karşı iç savaşta öldürüldü.)

Şanghay'dan **Li Han-çun**. (1927 yılında Guomintang tarafından idam edildi.)

Pekin'den **Çan Kuo-tao**. (1938'de Çin Komünist Partisinden ayrılarak Guomintang'a geçti; şimdi Hong Kong'da oturuyor.)

Pekin'den **Liu Jeng-çing**. ("Sağ eğilimleri"nden dolayı 1937'de Çin Komünist Partisinden atıldı.)

Kanton'dan **Çen Kung-po**. (Kısa bir süre sonra yeniden Guomintang'a katıldı; 1944'te Japon yanlı-

sı Nanking hükümetinin başkanı oldu; 1946'da Guomintang tarafından vuruldu.)

Kanton'dan **Çu Fo-hay**. (Japonlarla işbirliği yaptıktan sonra hapisanede öldü.)

Şanghay'dan **Li Ta**. (1923'ten 1949'a kadar Partiden ayrıldı; Kültür Devrimi sırasında Parti düşmanı bir unsur olmakla suçlandı; 1966'da öldü.)

(2) Çen Tu-siu 1929 yılında "sağ eğilimler"inden ötürü Çin Komünist Partisinden atıldı. Daha sonra Troçkist bir grup kurdu. 1942'de öldü.

(3) Thomizm: Thomas Aquinas ve yandaşlarının savunduğu dogmacı felsefe. (ç.n.)

(4) Cu En-lay'ın Çin Komünist Partisinin Onuncu Milli Kongresine 24 Ağustos 1973'te sunduğu raporda Dokuzuncu Kongre raporu tamamen onaylanıyor, ama bu raporun Lin Piao tarafından sunulmuş olması konusunda şu açıklama yapılıyordu: "Hepimizin bildiği gibi, Dokuzuncu Kongreye sunulan siyasi rapor Başkan Mao'nun rehberliğinde hazırlanmıştı. Lin Piao ise kongreden önce Çen Po-ta'yla birlikte bir siyasi rapor taslağı hazırlamıştı. Bu ikisi, Dokuzuncu Kongreden sonraki başlıca görevin üretimin geliştirilmesi olduğunu iddia ederek, devrimin proletarya diktatörlüğü altında devam ettirilmesine karşı çıkıyorlardı... Gayet tabii, Lin Piao ve Çen Po-ta tarafından hazırlanan bu taslak, Merkez Komitesi

tarafından reddedildi. Lin Piao, Başkan Mao'nun rehberliğinde hazırlanan siyasi rapora açıkça karşı çıkan Çen Po-ta'yı gizliden gizliye destekledi, ama çabaları boşa çıkarıldıktan sonra, Merkez Komitesinin siyasi çizgisini istemeye istemeye kabullendi ve Merkez Komitesinin siyasi raporunu kongreye okudu.

(5) Mao Zedung, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi başkanı oldu. Lin Piao ise, başkan yardımcılığına seçildi. Siyasi Büro (Daimi Komitede Mao Zedung, Lin Piao, Çen Po-ta, Cu En-lay ve Kang Şeng vardı) şu üyelerden oluşuyordu: Mao Zedung, Lin Piao, Yen Çun, (Lin Piao'nun karısı), Yeh Çien-ying, Liu Po-çeng, Çiang Çing (Mao'nun karısı), Çu Teh, Su Şih-yu, Çen Po-ta, Çien Si-lien, Li Siennien, Li Zo-peng, Vu Fa-sien, Çan Çun-çitao, Çiu Hui-zo, Cu En-lay, Yao Ven-yuan, Kang Şeng, Huang Yung-şeng, Tung Pi-vu ve Sieh Fu-çih.

(6) Bize verilen bilgilere göre, eski Parti üyelerinin aşağı yukarı yüzde 1 kadarı "ıslah olunamaz" kabul edilmiş; Partiden kesinlikle atılanların (en ağır siyasi ceza) oranı yüzde 2 ile yüzde 5 arasında tahmin ediliyor. Çin Komünist Partisinin Kültür Devriminden önce 17,5 milyon üyesi varmış. Dokuzuncu Parti Kongresinden sonra da bu sayıda büyük bir değişiklik olmamış. Çünkü yeni üyeler ("halkın bedeninden gelen taze kan") alınmış.

Senin koynunda
mutlaka bir Şey var yurdum
Baksana elin bir gelip
bir gidiyor ceketinin altına
Belki gümüş iŐlemeli
bir ata yadigarı vardır
Belki benim de
göremeyeceğim bir fırtına

